

VAASAN YLIOPISTO

Markkinoinnin ja viestinnän yksikkö

Viestinnän monialainen maisteriohjelma

Elli Tervo

Uutistystä maakuntien ytimessä

Paikallisuuden diskurssit Ylen alueellisessa journalismissa

Digitaalisen median pro gradu -tutkielma

Vaasa 2021

SISÄLLYS

KUVIOT JA TAULUKOT	2
TIIVISTELMÄ	3
1 JOHDANTO	5
1.1 Tavoite	7
1.2 Aineisto	9
1.3 Menetelmä	10
1.3.1 Diskurssianalyysistä ja sosiaalisesta konstruktiosta	11
1.3.2 Diskurssi ja konteksti	12
1.3.3 Diskursiiviset merkitykset	13
2 DIGITALISOITUVA JOURNALISMI	15
2.1 Journalismin muutos	16
2.1.1 Yleisradio mukana journalismin muutoksessa	18
2.1.2 Aluetoiminta Ylen toiminnan ytimessä	19
2.2 Journalismin uudenlaisia vastaanottajia	20
2.2.1 Yleisö, julkiso ja massa	21
2.2.2. Kuvitellut yhteisöt	22
2.3 Digitalisaation monet piirteet	23
3 JOURNALISMI PAIKALLISUUDEN VAHVISTAJANA	26
3.1 Paikallisuus ja identiteetti	27
3.2 Paikallisuuden merkitys uutisoinnissa	28
4 PAIKALLISUUDEN DISKURSSIT ALUEELLISESSA JOURNALISMISSA	31
4.1 Paikallisuuden kriteerit	31
4.2 Aidosti paikalliset aiheet	34
4.2.1 Paikkadiskurssi aidosti paikallisissa aiheissa	36
4.2.2 Henkilödiskurssi aidosti paikallisissa aiheissa	44

4.2.3 Tapahtumadiskurssi aidosti paikallisissa aiheissa	49
4.3 Kansalliset aiheet	51
4.3.1 Kansallinen henkilödiskurssi	53
4.3.2 Kansallisten aiheiden paikkadiskurssi	56
4.3.3 Ilmiödiskurssi kansallisissa aiheissa	59
4.3.4 Esimerkin kautta tuleva paikallisuuden diskurssi	68
4.4 Kansainväliset aiheet	71
4.5 Diskurssien luoma yhteinen kuva paikallisuudesta	75
5 PÄÄTÄNTÖ	78
LÄHTEET	81
LIITTEET	
Liite 1. Aineistoluettelo	88
KUVIOT JA TAULUKOT	
Taulukko 1. Yle Kajaanin verkkoartikkelit aiheen paikallisuuden tason mukaan jaoteltuna (heinä-joulukuu 2017)	33
Kuvio 1. Aidosti paikallisten aiheiden diskurssien jakautuminen	35
Kuvio 2. Kansallisten aiheiden diskurssien jakautuminen	52

VAASAN YLIOPISTO**Markkinoinnin ja viestinnän yksikkö**

Tekijä:	Elli Tervo
Pro gradu -tutkielma:	Uutistystä maakuntien ytimessä – Paikallisuuden diskurssit Ylen alueellisessa journalismissa
Tutkinto:	Filosofian maisteri
Koulutusohjelma:	Viestinnän monialainen maisteriohjelma
Opintosuunta:	Digitaalinen media
Valmistumisvuosi:	2021
Työn ohjaaja:	Tanja Sihvonen & Merja Koskela

TIIVISTELMÄ:

Yle on valtakunnallinen julkisen palvelun toimija, jonka tehtävänä on palvella kansalaisia niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Tämä johtaa siihen, että aluetoimitusten sisältöjen pitää enenevissä määrin olla kiinnostavia sekä laajemmin että myös paikallisesti. Sen vuoksi tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten paikallisuus aluetoimitusten teksteihin tuotetaan ja miten se tekstin tasolla näyttäytyy. Kysymyksiin etsitään vastauksia tarkastelemalla paikallistamisen keinoja aineiston verkkoartikkeleista ja avaamalla paikallisuuden diskursseja. Aihe on kiinnostava, koska iso osa journalismista kulutetaan nykyään digitaalisilla alustoilla ja journalismia ohjaa tietynlainen tarve saada lukijat kiinnostumaan omista aiheista ja jäämään sisältöjen pariin.

Tutkimuksen aineistona on 60 Yle Kajaanin aluetoimituksen verkkoartikkeliä. Verkkoartikkelit on kerätty heinäkuulta joulukuulle 2017 niin, että jokaiselta kuukaudelta on poimittu aineistoon kuukauden kymmenen ensimmäistä artikkeliä.

Tutkimuksen menetelmänä on diskurssianalyysi, sillä sen keinoin saa selvitettyä, miten asioita merkityksellistetään teksteissä. Muu teoreettinen tausta työlle rakentuu paikallisuuden teoriasta ja journalismista paikallisuuden vahvistajana ja esille tuojana. Myös digitaalisuus ja digitaalinen journalismi tuovat tärkeän näkökulman tutkimukselle.

Tulokset osoittavat, että paikallisuutta rakennetaan eri tavoin aidosti paikallisissa, kansallisissa tai kansainvälisissä aiheissa. Aidosti paikallisissa verkkoartikkeleissa paikallisuus on tunnetasolla lukijaan vetoavaa, tuttavallista ja lämminhenkistä. Kansallisissa ja kansainvälisissä aiheissa paikallisuus on taustalle häivytetty puhuva pää, joka antaa esimerkiksi kaltaisen kontekstin esimerkiksi jollekin ilmiölle.

Paikallisella journalismilla on yhä sijansa Ylen uutisvirrassa, mutta sen paketointi yleisölle vaatii oman työpanoksensa. Perinteisellä tavalla tuotetut uutiset eivät välttämättä ole enää se, mihin kannattaa pyrkiä. Digitaaliset yleisöt vaativat skuupinomaista uutisointia tai taitavasti tuotettuja, laajoja kokonaisuuksia, joiden parissa viihtyy.

AVAINSANAT: journalismi, digitalisaatio, paikallisuus, uutiset, diskurssi

1 JOHDANTO

Journalismi elää tällä hetkellä, ja on elänyt jo pitkään murroskautta. Aikaa, jona perinteiset median muodot kuten printtimedia, radio ja televisio tullaan haastamaan digitaalisen journalismin keinoin – esimerkiksi omilla mobiilisovelluksilla, uutisvideoilla, podcasteilla ja sosiaalisen median kanavien aktiivisella käytöllä. Muutoksesta on vahvoja viitteitä jo Suomessakin, sillä suurimmilla medioilla kuten Yleisradiolla eli Ylellä, Helsingin Sanomilla ja iltapäivälehdillä on jo perinteisten mediamuotojen ohella omat mobiilisovelluksensa, joita toimitukset päivittävät aktiivisesti verkkosivujen lisäksi. Yhä useampi lukee päivittäin uutisensa mobiilisovelluksesta, joka ilmoittaa tärkeistä uutisista push-ilmoituksilla. Sovellukset toimivat muutenkin ihmisille interaktiivisina alustoina kokea tapahtumia ja ilmiöitä etäältä, uutisvideoiden ja -kuvien kautta. (Yle 2017a)

Samalla mediat taistelevat ihmisten ruutuajasta: siitä, miten kauan ihminen jaksaa lukea tai katsoa juuri heidän uutistaan. Tässä kohtaa paikallinen ja alueellinen journalismi on tilanteessa, jossa sen on todistettava oma tarpeellisuutensa. Esimerkiksi Ylen verkkosivuilla Yle Uutisten etusivu koostuu suurimman toimituksen, Pasilan, tekemistä jutuista ja aluetoimitusten jutuista, jotka ovat nousseet kiinnostavuutensa ja monien lukukertojen jälkeen valtakunnalliselle etusivulle. Näin toimitaan vuonna 2020 ja on toimittu sitä edeltävinä vuosina.

Laki Yleisradio Oy:stä määrittää, että yleisradioyhtiön tehtävä on tuoda monipuolinen ja kattava ohjelmakattaus televisio- ja radio-ohjelmia jokaisen suomalaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Kattavaa ohjelmistoa ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja pitää tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. (Laki Yleisradio Oy:stä 7§)

Yleisradio Oy:n osakkeista yli 70 prosenttia tulee olla valtion omistuksessa ja hallinnassa (Laki Yleisradio Oy:stä 2§). Julkinen palvelu taataan myös demokratian kautta, sillä yhtiön toimintaa ohjaa hallintoneuvosto, jonka eduskunta valitsee (Laki Yleisradio Oy:stä 5§).

Alueellisuuden rooli Ylessä on merkittävä, sillä aluetoimitusten verkko kattaa koko Suomen. Aluetoimituksia on 25 etelästä pohjoiseen, ja ne palvelevat suomalaisia alueellisesti sekä valtakunnallisesti. Yhä enenevässä määrin aluetoimitukset tuottavat valtakunnallisesti uutisisältöjä eri kanaviin. Tämän lisäksi alueellisuuden ydin on siinä, että toimittajat ovat paljon niin sanotusti kentällä. Toimittajien ei tarvitse asua maakuntien keskuskaupeungeissa, vaan he voivat olla kenttätoimittajia eri puolilta maakuntaa ja Suomea. (Yle 2020a: 30) Suomalaisista 87 prosenttia pitää Yleä luotettavana uutistoimijana, ja yli puolet pitää Yleä Suomen ykkösuutistoimijana (Yle 2020b: 8).

Jos aluetoimitukset eivät pärjää ”etusivukilpailussa”, voidaan pelkistäen kyseenalaistaa niiden olemassaolon merkitys: kun Ylen aluetoimitusten omia verkkosivuja ei enää ole (aluetoimitusten omista verkkosivuista luovuttiin vuoden 2016 lopulla), vaan uutiset löydetään aihepainotusten tai hakusanojen avulla tai niin, että ne nousevat Yle Uutisten etusivulle, on alueellisen journalismin elintila ahtaalla. Kiinnostavatko esimerkiksi helsinkiläistä Pohjois-Suomen alueella tapahtuvat asiat tai ilmiöt? Tai kääntäen, miten heidät saadaan kiinnostumaan niistä?

Yle on Suomen mediakentän isoimpia toimijoita: se on toiseksi suurin mediakonserni Sanoman (Sanoma 2018: 8) ollessa suurin. Ylellä on suurin sähköisen median toimintakenttä Suomessa tapahtuvan toiminnan perusteella mitattuna, ja Yle on ylivoimaisesti suurin radio- ja televisiotoimija. (NAG 2016: 4)

Vuonna 2015 kotimaisia mediamarkkinoita arvioitiin valtakunnallisesti yhtenä kokonaisuutena. Raportissa tarkasteltiin myös Yleisradion toimintaa, ja arvioinnin selvitystyötä varten määrättiin työryhmä: työryhmän tehtävänä oli koostaa raportti media-alan toimijoiden tilasta ja verrata toimintaa muihin maihin. Raportista kävi ilmi, että kaupalliset mediat pitivät Yleisradion vahvaa asemaa kilpailua vääristävänä, ja heidän mielestään Ylen toimintaa ohjaavan työryhmän tulisi täsmentää yhtiön tehtäviä. (Liikenne- ja viestintäministeriön selvitys 2015: 8).

Yle on omassa strategiassaankin todennut olevansa ison yhteiskunnallisen ja digitaalisen muutoksen edessä. Kun saatavilla olevan sisällön määrä kasvaa, samalla perinteiseksi

ajateltu suomalainen arvomaailma, kulttuuri ja tapa elää on muuttumassa. Strategian ytimessä pysyvät kuitenkin suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin vahvistaminen, rohkea uudistaminen, merkityksellisyys suomalaisessa mediakentässä sekä riippumattomuus ja ihmisten arvostaminen yhtiön arvoina. (Yle 2017b)

Internetin tuloa on pidetty viestinnän historiassa toisena suurena muutoksen hetkenä, ensimmäisen ollessa painetun lehdistön syntyminen. On arvioitu, että yli kaksi miljardia ihmistä maailmassa käyttää internetiä päivittäin, ja määrä kasvaa edelleen. (Foust 2017: 1) Journalismille internetin tulo ja digitalisaation hyödyntäminen journalistisessa tuotannossa on tuonut paljon mahdollisuuksia uuteen, mutta haastanut myös vanhoja malleja ja tekijöitä.

Työskentelin kesällä 2016 Yle Pohjois-Suomen toisessa aluetoimituksessa Yle Kajaanilla ja pääsin aitiopaikalta näkemään jatkuvasti kehittyvää digitaalisen journalismin tekoa. Ylen aluetoimituksissa uutisia tehdään jonkin verran paikalliseen yleisöön vedoten, mutta yhä enenevässä määrin ne suunnataan valtakunnalliselle yleisölle. Aiheiden ja tuotettujen uutisten täytyy olla sellaisia, että ne periaatteessa vetoavat yleisöön Hangosta Utsjoelle. Niihin täytyy kuitenkin liittää paikallisuuden konteksti: esimerkiksi jutussa haastateltavan henkilön, ilmiön tai jutun alkuperän pitää olla aluetoimituksen alueelta. Onkin haaste toimittajalle tehdä juttu, joka voisi kiinnostaa ympäri Suomen, vaikka aihe itsessään tulisi esimerkiksi Kajaanista.

1.1 Tavoite

Tässä tutkimuksessa tarkastelen paikallisuuden ja sen diskursiivisten merkitysten rakentumista Yle Kajaanin verkkoartikkeleissa. Yle Kajaani on osa Yle Pohjois-Suomea, joka muodostuu kahdesta alueellisesta toimituksesta, Yle Oulusta ja Yle Kajaanista. Paikallisuutta määritän omasta näkökulmastani niin, että paikallisuus ja verkkoartikkeleiden paikalliset aiheet ovat Yle Kajaanin alueelta, eli Kainuun maakunnan alueelta tulevia ilmiöitä, puheenaiheita tai nostoja suuremmista valtakunnallisista aiheista, jotka esimerkkien avulla paikallistetaan Kainuuseen.

Aluksi tutkimuksessa käydään läpi teoriaa digitalisaatiosta ja journalismista, sekä journalismista paikallisuuden vahvistajana. Ne antavat teoreettista pohjaa myöhemmälle analyysivaiheelle, kun aineistoa käydään läpi diskurssianalyttisin keinoin seuraaviin kysymyksiin vastauksia etsien.

Tutkimuskysymykseni ovat

1. Mitä ovat paikallisuuden diskurssit?
2. Millaisia paikallistamisen keinoja Ylen alueellisten verkkoartikkeleissa käytetään?

Tutkimuskysymyksiä käsitellään sekä kevyellä kvantitatiivisella otteella että kvalitatiivisesti diskurssianalyysin keinoin. Kysymyksiä avulla on tarkoitus selvittää se, millaisella tavalla paikallisuudesta puhutaan aineiston verkkoartikkeleissa, ja mitä ovat ne paikallistamisen keinot, joilla se tehdään. Verkkoartikkeleiden paikallisuuden diskurssiin liittyy lukijalle aina subjektiivisia merkityksiä, sillä diskurssien merkitykset ovat jokaisella erilaisia. Tässä tutkimuksessa pilkotaan aineisto osiin ja osat diskursseihin, jotta päästäisiin perille siitä, miten paikallisuudesta oikein puhutaan aineiston verkkoartikkeleissa yleisellä tasolla.

Jaana Hujanen (2000) puhuu journalismin väitöskirjassaan journalismin alueellisuudesta. Väitöskirjassaan hän tutkii erityisesti maakuntalehtien alueellisuutta ja niiden asemaa valtakunnallisessa kontekstissa, sekä alueellisen identiteetin rakentumista maakuntalehtien alueellisen journalismin kautta. Samoilla jäljillä on ollut myös Johanna Lätti (2008) tutkiessaan pro gradu -tutkielmassaan alueellista identiteettiä ja sen stereotyyppioita sanomalehti Ilkan sivuilla.

Omassa tutkimuksessani tutkin samaa aihepiiriä kuin Hujanen – paikallisen journalismin sijaa – tuorein esimerkein eri näkökulmasta 20 vuotta myöhemmin. Näkökulma on kuitenkin hieman erilainen: omassa tutkimuksessani en keskity alueellisen identiteetin rakentumiseen ja sen tutkimukseen, vaan selvitän millä tavalla paikallisuutta tuodaan aineistoni uutisissa ilmi. Mitkä ovat ne kielelliset valinnat ja tavat tuoda paikallisuutta ilmi?

Tiivistetysti tietynlainen ihmistutkimuksen näkökulma mitä Hujasella on, puuttuu omasta työstäni, mutta taustalla oleva ydinajatus on molemmilla sama: mikä on maakunnallisen journalismin paikka valtakunnallisessa uutistoiminnassa.

1.2 Aineisto

Aineisto muodostuu Yle Kajaanin alueellisen toimituksen verkkoartikkeleista. Yle Kajaani kuuluu Yle Pohjois-Suomeen, joka tuottaa valtakunnallisten sisältöjen lisäksi alueellista sisältöä verkossa, radiossa ja televisiossa. Aineiston verkkoartikkelit ovat kalenterivuoden 2017 viimeiseltä kuudelta kuukaudelta, ja jokaiselta kuukaudelta kuun kymmenestä ensimmäisestä jutusta, eli yhteensä 60 artikkelista. Myös esimerkiksi Hujanen (2000: 76–77) on rajannut aineistoaan samalla tavalla tutkiessaan maakuntalehtien alueellisuutta. Kun aineisto kerätään näin, otantaa tulee tarpeeksi tasaisesti jokaiselta viikolta ja jokaiselta viikonpäivältä.

Aineisto kerättiin Yle Uutisten verkkosivuilta hakemalla palveluna uutisia ja hakusanalla ”Kajaani”. Kerään tarkasteltavaan aineistoon pelkästään verkossa julkaistuja kirjoitettuja juttuja, en radio- tai tv-juttuja. Tutkimukseni tulosten kannalta on relevantimpaa saada tietoa kirjallista aineistoa tutkimalla, sillä esimerkiksi Yle Radio Suomea kuunnellessa radiosta kuuluu kunkin alueen paikallista lähetystä illan ja viikonloppujen valtakunnalliset lähetykset pois lukien. Radiota tai televisiota seuraava yleisö on passiivinen vastaanottaja, eikä sillä ei ole juurikaan valtaa vaikuttaa hetkessä siihen, mitkä jutut nousevat pinnalle. Verkossa yleisö on aktiivinen toimija, joka voi osallistua sisältöjen tuottamiseen tai lukijana osoittaa tekijöille sen, mitkä sisällöt ovat sellaisia joiden pariin jäädään (Maticainen & Villi 2015: 149)

Aineistoa kerätessäni loppuvuodesta 2017 varmistin sen, että juttu on kirjoitettu aluetoimituksessa tarkistamalla toimittajan nimen, ja vertaamalla sitä toimituksen yhteystiedoista löytyvään listaukseen toimittajista. Valitsen sen takia palveluksi ”uutiset” enkä esi-

merkiksi ”urheilua” sen rinnalle tai yksinään, koska Kajaanissa pelaa muun muassa mestiksen jääkiekkjoukkue Kajaanin Hokki, ja Kainuun alueella uutisoidaan myös paljon Sotkamon Jymystä, joka on 2000-luvun menestynein miesten superpesisjoukkue.

Jos palveluksi valitsisi myös uutiset, tuloksiin nousisi paljon esimerkiksi urheilu-uutisia, joissa paikallisuus ei välttämättä ole niin merkittävä tekijä kuin tavallisissa uutisjutuissa. Urheilujournalismi on omanlaisensa uutistyyppi, jossa uutisointi on eri sävyistä kuin niin sanotuissa tavallisissa uutisissa. Se on usein viihteellisempää ja joukkueista ja otteluista raportoivampaa. (Virtapohja 1998: 63) Urheilusta uutisointi sijoittuu jonnekin asiapohjaisen uutisoinnin ja massoille suunnatun viihteen välimaastoon (Koljonen 2000: 4). Urheilua voisi sanoa mutkia suoristaen massoille suunnatuksi viihteeksi, jota seurataan paikkakunnasta riippumatta – toki kiihkeimmin seuratut lajit riippuvat paikkakunnasta.

1.3 Menetelmä

Tutustuin aineistoon lukemalla kaikki 60 verkkoartikkelia läpi huolellisesti useaan kertaan. Tällä tavalla minulle muodostui kuva siitä, miten aineistoa kannattaisi lähteä paloittelemaan pienempiin osiin ja kuinka sitä kannattaisi tutkia.

Yhdistän työssä kvantitatiivista eli määrällistä ja kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta, ja analysoin aineistoani jakamalla verkkoartikkelit aluksi aidosti paikallisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin aiheisiin. Jokaisessa näissä aiheiden ominaiset paikallisuuden diskursit tuodaan esille jollain tavalla, esimerkiksi henkilön tai ilmiön kautta. Tässä tutkimuksessa ne tukevat toisiaan hyvin, jotta tutkimuksen syvempiin kysymyksiin paikallisuuden diskursseista päästään pureutumaan paremmin. Usein kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimustapa myös täydentävät toisiaan, ja tässä tapauksessa alun kvantitatiivinen vaihe antaa pohjan jatkoon kvalitatiiviselle vaiheelle. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 1997: 125–128.)

Toisessa vaiheessa analyysia otan tarkasteluun jokaisen aiheen sisäiset paikallisuuden diskurssit ja aiheiden paikallistamisen keinot. Tarkoituksena on siis tutkia, miten diskurssit ilmenevät eri aiheiden alla ja tapahtuuko niissä mahdollisesti jonkinlaista kimppuuntumista, eli paikallistamisen keinojen yhdistymistä.

Paikallisuuden diskurssi paikallistamisen keinona on tässä tutkimuksessa monisyinen. Se on myös oma tulkintani, eikä suinkaan yksiselitteinen totuus siitä, mitä paikallisuuden diskurssi Ylen alueellisen journalismin kontekstissa oikein on. Esimerkiksi niin sanoituissa asiapohjaisissa uutisissa, joita aineistossa myös esiintyy jonkin verran, paikallisuuden diskurssi käy ilmi vakiintuneen merkityksellistämisen kautta. Silloin paikallisuudesta kerrotaan paikan nimellä ja ikään kuin asettamalla verkkoartikkeli johonkin kohtaa kartalla.

Isossa osassa verkkoartikkeleita paikallisuuden diskurssi on voimissaan erityisesti diskursiivisten merkitysten kautta. Aineistossa on lukemattomia esimerkkejä siitä, miten paikallisuuden diskurssia tuotetaan kainuulaisesta näkökulmasta, kertoen kainuulaisuudesta esimerkiksi sankaritarinoiden tai surkuttelun kautta. Artikkeleissa rakennetaan mielikuvaa siitä, minkälaista kainuulaisuus on tai minkälainen on kainuulainen henkilö. Kainuulaisuutta myös asetetaan suurempaan, koko Suomen kokoiseen mittakaavaan, kun isoille kokonaisuuksille haetaan esimerkkiä Kainuusta.

1.3.1 Diskurssianalyysistä ja sosiaalisesta konstruktiosta

Diskurssianalyysi tutkimusmenetelmänä vaatii seurattavuutta ja johdonmukaisuutta, jotta lukija voi arvioida työni johdonmukaisuutta ja seurata analyysin kulkua loogisesti. Sen taustalla vaikuttaa sosiaalisen konstruktionismin käsitys, että ihmisten tavat hahmottaa todellisuutta ovat sosiaalisesti rakentuneita: ”todellisuuden voidaan ajatella rakentuvan kielellisessä vuorovaikutuksessa” (Berger & Luckman 1994: 51).

Käyttämällä kieltä ihmiset rakentavat merkityksiä sosiaalisesta todellisuudesta ympärillensä (Jokinen, Juhila & Suoninen 1993: 18). Sosiaalisen konstruktivisuuden voi yksinkertaistettuna ajatella yhteisesti, sosiaalisesti jaettuina merkityssysteeminä: erilaiset abstraktit ilmiöt (esimerkiksi värit) eivät saa merkitystään konkreettisista esimerkeistä kuten esineistä, vaan niiden merkitykset rakentuvat suhteessa toisiinsa ja keskinäiseen toisistaan erottumiseen. (Jokila ym. 1993: 19)

Yhteisesti rakennetut sosiaalis-konstruktiviset merkityssysteemit sisältävät myös ei-heijastuvuuden idean. Ei-heijastuvuus ideana yksinkertaisuudessaan tarkoittaa sitä, että kieltä tai sen käyttöä ei ajatella todellisuuden kuvana. Tarkoituksena on rakentaa yksinkertaistettujen kuvauksien tilalle kuvauksia siitä, miten yhteinen, jaettu sosiaalinen todellisuus on rakentunut ja kuinka se kehittyy koko ajan. (Jokinen ym. 1993: 19-20)

1.3.2 Diskurssi ja konteksti

Diskurssi terminä on moniluonteinen ja dynaaminen, ja ei ole yhtä ainoaa oikeaa tapaa selittää sitä. Diskurssilla käsitetään puhetapaa, vakiintuneita merkityksellistämisen tapoja, kielenkäyttöä eri konteksteissa, tekstiaineistoja, merkityssuhteiden järjestelmiä, lausetta suurempia kielenkäytön yksiköitä ja ymmärrystä todellisuudesta. (Pietikäinen & Mäntynen: 23) Osaltaan diskurssit luovat objektiivista ja subjektiivista todellisuutta: niiden avulla ne kuvaavat sosiaalista todellisuutta rakentaen sitä samalla itse (Berger & Luckman 1994: 34).

Fairclough (2003: 124) määrittelee diskurssia tapana, joka avaa maailman eri suhteita: materiaalisen maailman rakenteita ja suhteita, mielen maailmaa ajatuksineen, tunteineen ja uskomuksineen, sekä sosiaalista maailmaa suhdeverkkoineen. Diskurssit erotetaan toisistaan niiden tavasta esittää sosiaalista todellisuutta, ja niiden suhteista muihin diskurssiin (Fairclough 2003: 129).

On muistettava, etteivät maailma tai tutkimuksien aineistot ole täynnä valmiita diskursseja vaan ne ovat aina vastaanottajansa tulkintoja. Fairclough (2003: 124) toteaa diskursien olevan erilaisia maailman kuvia, jotka avaavat erilaisia merkityksiä eri ihmisille. Sosiaalisessa todellisuudessa ei siis ole ympäriinsä diskursseja, joita esimerkiksi tutkijan tulee saada napattua tutkimukseensa mukaan. Sen sijaan tutkijan pitää itse analysoida ja tulkita tekstien ja puheiden valtavaa aineistoa, ja niissä sekä toiminnassa ja prosesseissa esiin tulevia puhetapoja muodostaen niistä niin sanotusti ytimekkäämpiä tiivistyksiä. (Jokinen ym. 1993: 28)

Kontekstilla tarkoitetaan jonkin kielellisen ilmauksen, kuten diskurssin, kielellistä ympäristöä, ilmauksien ja sanojen käyttöyhteyttä, tilanneyhteyttä tai kulttuurista taustaa, joka vaikuttaa esimerkiksi diskurssin ymmärtämiseen (Tieteen termipankki 2018). Siihen kuuluvat myös sosiaaliset suhteet ja muut tekijät, kuten etnisuus, sukupuoli ja uskomusten ja tiedon järjestelmät.

1.3.3 Diskursiiviset merkitykset

Diskurssintutkimuksessa keskeinen ajatus on ajatus vallasta. Valtaa muodostetaan kielellisesti diskurssien merkityksillä, eli diskursiivisilla merkityksillä. Diskursseilla on voima, valta, rakentaa käsitystä maailmasta ja ihmisistä kielen ja kulttuurin kautta. (Pietikäinen & Mäntynen 2009: 53) Kulttuuriset konventiot eli lukematon määrä kirjoittamattomia normeja, joihin olemme sosiaalisen todellisuuden kautta ehdollistuneet, määrittävät muun muassa sitä, miten tulkitsemme diskursiivisiä merkityksiä arkitilanteissa. Esimerkkinä voitaneen mainita myyjän tervehdys kaupassa: toinen tulkitsee lyhyen tervehdyksen tylynä, toinen ujona. Diskurssianalyysi kiinnittää tässä huomiota siihen, miten jotain tehdään, eikä niinkään miksi näin tehdään. (Wood & Kroger 2000: 5) Vallalla ei tässä tutkimuksessa niinkään tarkoita ihmisten välisiä valtasuhteita, vaan diskurssien valtaa muovata yhteiskuntaa.

Diskursiivisiä merkityksiä järjestetään myös tietyllä vakiintuneella tavalla: paikallisuuden diskurssia esitetään erilaisella tavalla paikallisesti omalla alueella kuin ulkopuolelta

tarkasteltuna. Merkityksiä jäsennetään eri tavalla eri näkökulmista, ja silloin vastaanottaja luultavimmin jäsentää diskurssia kuulemastaan. (Pietikäinen & Mäntynen 2009: 55) Esimerkiksi Lappi näyttäytyy diskursiiviselta merkitykseltään eri tavalla eri puolelta Suomea tuleville: eteläsuomalainen todennäköisesti näkee Lapin matkailun diskurssin kautta, jolloin Lappi ja sen luonto näyttäytyvät lomailun ja viihteen kautta. Lappilaiselle ihmiselle Lapin diskursiivinen merkitys on erilainen, sillä heille Lapin diskurssiin kuuluu koti, avara luonto ja muita merkityksiä. Diskurssi on enemmän tunteellinen.

Samalla kun diskurssin merkityksiä järjestellään tietyllä tapaa, rakentuu myös tietynlainen kuva eli representaatio diskurssin toimijoista ja niihin liittyvistä suhteista. Diskursseista luotu representaatio valottaa hyvin merkityksenannon sosiaalista, sopimuksenvaaraista ja vallankäytön mahdollisuutta luoda haluamansa kuva. Kaikkien aiempien diskursien luoma representaatio on joka kerta kontekstinsa ja aikansa tuotos, joka mahdollistaa sen, että representaation avulla voidaan tarkastella miten todellisuutta kuvataan, millaisilla keinoilla ja mistä näkökulmasta. (Pietikäinen & Mäntynen 2009: 56)

Uutisilla on oma tärkeä diskursiivinen merkityksensä: se ei ole vain toimittajilta tulevaa kirjoitettua merkitystä, vaan uutiset, *news*, ovat oma diskurssinsa. Uutisdiskurssin vastaanottajat ovat isoja massoja ihmisiä, joten uutisilla on siten valtava voima muovata eri diskurssikäsitteitä maailmasta ja sen tavoista. (van Dijk 1988: 75) Siksi uutisdiskurssien tulee olla persoonattomia ja mahdollisimman neutraaleja. Van Dijk toteaaakin, että usein vastaanottajaan otetaan hieman etäisyyttä (1988: 74), jotta median rooli säilyisi mahdollisimman neutraalina.

2 DIGITALISOITUVA JOURNALISMI

Journalismin fyysisen muodon peruspiirteet ovat muuttuneet radikaalisti. Edelleen painetaan sanomalehtiä ja aikakauslehtiä, joista ihmiset lukevat maailmalla tapahtuvista asioista, mutta yhä enemmän mennään kuitenkin siihen suuntaan, että uutisten kulutus tapahtuu digitaalisesti, usein mobiilissa eli älypuhelimien avulla. Journalismin ja uutisten muutoksesta kertoo myös se, että myös journalismia seuraavan henkilön nimitys on muuttunut useissa tapauksissa, ja saatetaan puhua käyttäjästä, ei lukijasta. (Foust 2017: 2) Kuitenkin yhä esimerkiksi painetusta mediasta puhuttaessa, puhutaan myös lehtien lukijoista ja levikkimääristä, mutta journalismi liikkuu jatkuvasti suuntaan, jossa tulevaisuudessa kaikki tuotettu sisältö on digitaalista. Media on aineetonta, ja siksi se on kohdannut ensimmäisenä muutospaineet maailmanlaajuisten megatrendien, globalisaation ja digitalisaation edessä (Alma Media 2015).

Paljon asioita muuttuu yhteiskunnassa ja journalismissa samanaikaisesti ja media globalisoituu vauhdilla maailman mukana. Median globalisoituminen herättää paljon kysymyksiä siitä, milloin media todella on globaalia, ja journalismi tavoittavaa ja heterogeenistä sisältöä tarjoavaa. Median globalisoitumisen myötä erilaiset niin kutsutut media-tuotteet (kuten lehdet tai verkkosivustot) voivat valita olevansa homogeenisiä sisällöiltään, jolloin journalismi ei ole enää niin läpinäkyvää kuin se voisi olla. (Devereux 2014: 70)

Parhaimmillaan journalismi paljastaa epäoikeudenmukaisuutta, epätasa-arvoa tai korrup tiota. Jotta esimerkiksi demokratia voi toimia kuten sen pitää, kansalaisia tulee informoida heitä koskevista päätöksistä ja muutoksista. Myös viihde- tai urheilujournalismi ovat tärkeässä roolissa journalismin kentällä ihmisten vapaa-ajan viihteen takaajina. Journalismin on tarkoitus olla oikeudenmukaista ja reilua, kaikki osapuolet huomioivaa, eettisesti ja moraalisesti hyväksyttävää, täsmällistä ja relevanttia. (Foust 2017: 3-4)

Nykyisten journalististen ja digitalisaation aiheuttamien muutosten myötä lukijat eivät ole enää passiivista massaa, jolle uutiset esitetään totuuksina. Uusien teknologiamuotojen myötä lukijat ovat osa journalistista prosessia, jossa he ottavat osaa journalistisen sisällön

syntyyn, tuotantoon ja lopulta keskusteluun journalististen sisältöjen tuottajien – eli medioiden – kanssa. (Foust 2017: 2) Käyttäjät voivat täten uudella tavalla kyseenalaistaa journalismin taustalla vaikuttavat arvot tai tekijät. Toimittajat ovatkin olleet omalta osaltaan kautta aikojen tärkeässä roolissa yhteiskunnan kansantajuistajina ja myös kyseenalaistajina. Omalla käytännönläheisellä suhtautumisellaan toimittajien toiminta- ja päämääräsääntöihin toimittajat, journalistit, ovat luovineet läpi radikaalien muutosten, pysyen silti kansalle kiinnostavina (Heikkilä, Ahva, Siljamäki & Valtonen 2012: 15).

Elinkeinoelämän Valtuuskunta selvitti jo vuonna 2006, että median käyttäjiä on erilaisia. Silloin puhuttiin vielä median käyttäjäryhmissä kiireisistä, suurkaupunkilaista, kriittisistä ja nettisukupolvesta. Nettisukupolvella tarkoitettiin tuolloin niin tiukasti verkkoon kiinni kasvanutta sukupolvea, joka on muokannut internetistä tiedonvälityksensä ensisijaisen muodon. Tuolloin kuitenkin oli jo havaittavissa se, että journalismi on muuttumassa kovaa vauhtia. Kiire määrittää sitä, miten journalismia tuotetaan ja kulutetaan – nopeasti, helposti ja tiiviisti. (Olkinuora 2006: 29) Nyt voidaan huomata jo se, että yli kymmenessä vuodessa on tultu paljon eteenpäin.

2.1 Journalismin muutos

Journalismi on muuttunut 1990-luvulta lähtien entistä voimistuvammin siihen suuntaan, että puhutaan journalismin lisäarvosta ja laadusta. Journalismin perimmäinen arvo on aina ollut sivistyksen ja tiedon kaikille saataville tuominen, ympärillä olevan maailman elämyksellistäminen lukijalle. Nykyisin kun puhutaan laadusta, sillä tarkoitetaan sitä, kuinka toimittajien pitää ansaita paikkansa laadukkaan ja hyvin tehdyn journalismin avulla tässä yhteiskunnassa. (Heikkilä ym. 2012: 17) Eri journalististen julkaisujen pitää myös osoittaa yleisölle eli lukijoille olevansa luottamuksen arvoisia median jatkuvassa kilpailussa (Heikkilä ym. 2012: 20-21). Tämä ilmiö voidaan huomata myös siinä, että journalismin kentässä pohditaan sitä, onko journalismia enää entisessä muodossaan olemassa – nyt kun ”kaikki ovat” journalisteja (Tsui 2009: 54).

Digitalisaatio näkyy journalismissa useilla eri tavoilla. Yksi niistä on se, että yleisön keskusteluun osallistuminen on nykyään itseisarvo, jota odotetaan sen helppouden myötä. Aiemmin lehtien yleisöosastopalstoille kirjoittaminen vaati kiihkeää kansalaista, jolla oli asiaan hengen paloa – olihan lehteen kirjoittaminen eräänlainen ponnistus itselle tärkeän asian puolesta. (Ridell 2000: 165) Nykyään näin ei enää ole, sillä verkossa oleviin uutisiin ja muihin juttuihin kommentointi on helppoa ja yksinkertaista. Kansalaisten osallistaminen journalismiin on asia, minkä ei voisi enää kuvitella poistuvan yhteiskunnastamme.

Toinen digitalisaation aikaansaama muutos journalismissa on journalistin työn nopeutuminen ja digitalisoituminen. Jos ennen toimittaja kävi haastattelussa, jossa nauhoitti haastattelua ja kirjoitti samaan aikaan lehtiöönsä, nykyään jopa pelkästään puhelimella tehdään suurin osa työstä. Muistiinpanot haastatteluissa tehdään digitaalisesti puhelimella, samoin live-lähetykset paikan päältä, videoiden ja kuvien kuvaus ja editointi, puhumattaakaan sosiaalisen median käytöstä ja verkkosivujen päivittämisestä *on the go*, hetkessä. (Hill & Lashmar 2014: 15-16)

Journalismin kulutus on muuttunut konkreettisen paperisen lehden lukemisesta enemmän nopeatempoiseksi, liikkuvaksi kulutukseksi. Yleisö ei ole enää uskollinen yhdelle alustalle (kuten aiemmin esimerkiksi sanomalehti oli hyvin usein ainut alusta), vaan vaihtavat alustoja päivän aikana lennosta älypuhelimesta tietokoneeseen, painetusta lehdestä radioon. Digitalisaatio näkyy tässä muutoksessa vahvasti ja medioiden on vastattava yleisön muuttuvaan tarpeeseen saada kuluttaa journalismia vaihtelevasti. (Hill & Lashmar 2014: 11)

Sosiaalinen media on tuonut journalismille paljon lisää uutisten aiheita ja lähteitä uutisille. Sosiaalisen median kanavat kuten Facebook, Twitter, YouTube tai blogit nähdään toisena lähteenä, elävien olentojen ollessa ensisijaisesti uutisten lähteenä. Sosiaalisen median ollessa uutisten tai muiden journalististen tuotosten lähteitä ovat ne omalla tavallaan myös harmaalla alueella. Esimerkiksi blogeissa raja siitä, kuka on journalisti ja kuka ei, voi hämärtyä helposti. (Hess & Waller 2017: 104-105)

Sosiaalinen media on tuonut journalismille ja kuluttajille uuden käsitteen, viraalihitti. Viraalihittejä kutsutaan myös viraaleiksi ilmiöiksi, tai sanotaan että jokin ”meni viraaliksi”. Ne ovat käyttäjien sosiaalisessa mediassa jakamaa sisältöä, joka leviää kulovalkean tavoin. Sisältö voi olla kuvia, videoita, tekstejä tai niiden yhdistelmiä. (Kielitohtori 2018) Viraaleissa ilmiöissä journalismin kannalta erikoista on se, että käyttäjä voi olla joko lukija tai tekijä. Kuka tahansa voi olla ilmiön alulle panija, tai myöhemmin mukaan tuleva seuraaja. (Bebić & Volarević 2016: 109) Journalismille viraalius tarkoittaa uutta tapaa raportoida tapahtumista ja kertoa uutisista. Viraalius näkyy myös siinä, että käyttäjien on helpompaa osallistua uutisten tekemiseen tai kommentoimiseen sosiaalisen median kautta. Uutisetkin voivat siis nousta viraalihiteiksi, jos ne onnistuvat sisällössään ja jake-lussaan. (Bebić & Volarević 2016: 111)

Digitalisaatio näkyy journalismissa kouriin tuntuvasti siinä, että ihmisten tapa kuluttaa sitä on muuttunut. Se on muuttunut osallistuvammaksi, kuten edempänä todettiin, mutta se on muuttunut myös siinä, milloin journalismin tuotoksia kulutetaan. Ei ole enää itseisarvo, että päivän lehti luetaan aamulla – sitä luetaan silloin, kun itselle sopii, erinäisissä paikoissa ja erilaisilta laitteilta. (Dahlgren 2009: 148) Ihmiset, lukijat, kuluttajat, odottavat myös nykyään saavansa heti kuulla kaiken mahdollisen tiedon isoista uutista. Nämä niin sanotut ”Juuri nyt -uutiset” (vastaava termi englanniksi *breaking news*) ja niiden hetki hetkeltä päivittyvät tiedot, ovat jo oletus. Yksi tällainen uutinen tällä vuosituhannella on esimerkiksi Lontoon metron pommi-iskut vuonna 2005. (Allan 2006: 145) Vastaava esimerkki aikakaudelta, jolloin sosiaalinen media on ollut suuremmassa roolissa, ovat Pariisin terrori-iskut marraskuussa 2015 (Wiegand & Middleton 2016: 751).

2.1.1 Yleisradio mukana journalismin muutoksessa

Yleisradio perustettiin vuonna 1926 luomaan yhteys maaseudun ja kaupungin välille ja luomaan isänmaallista henkeä vastaperustettuun tasavaltaan. Maailman ensimmäinen radioyhtiö BBC oli perustettu vain neljä vuotta aiemmin. Yleisradion tarkoituksena oli, ja on edelleen, toimia kansakunnan yhteisenä ja puolueettomana äänitorvena. (Yle 2015a).

Pitkän linjan radio- ja televisiotoiminnan jälkeen seuraava iso askel Yleisradiolla oli vuonna 1995. Tällöin perustettiin Ylen omat verkkosivut, joka oli siihen aikaan vielä hyvin edistyksellistä ja uutta. Myöhemmin Yle Areena oli myös maan ensimmäinen verkkopalvelu, joka antoi mahdollisuuden katsoa televisiota ja kuunnella radiota silloin, kun itselle sopi. (Yle 2015a) Yle on monessa asiassa toiminut suunnannäyttäjänä journalismin ja median saralla suomalaisessa mediakontekstissa, laajojen resurssiensa vuoksi, ja siitä hyvänä esimerkkinä toimii juurikin Areena-palvelu (Liikenne- ja viestintäministeriön selvitys 2015: 9).

Vuonna 2016 Yle uudistui jälleen: tällä kertaa muutoksen alla olivat verkkosivut. Muutoksella haluttiin palvella nykyisiä ja uusia käyttäjiä entistäkin paremmin, ja muutoksessa huomioitiin sosiaalisen median ja älylaitteiden vaikutus journalismin kulutuksessa, minkä myös Hill ja Lashmar (2014: 11) ovat todenneet yhtenä näkyvimpänä muutostekijänä journalismissa. Käyttäjille tarjottiin uudenlaisia sisältöjä, ja korostettiin käytön helpoutta. Samalla poistuivat aluetoimitusten omat Yle Uutisten alaiset verkkosivut, ja aluetoimitukset olivat uuden edessä. (Yle 2016a)

2.1.2 Aluetoiminta Ylen toiminnan ytimessä

Ylen yksi ehkä tärkeimmistä tehtävistä on alueilta tehtävä journalismi, sillä sen avulla katetaan koko Suomen kokoinen media (Ojamies 2018). Ylellä on alueellista toimintaa 25 paikkakunnalla, ja se tarjoaa sisältöjä kolmella kielellä: suomeksi, ruotsiksi ja saamen kielellä. Aluetoimitukset tuottavat sisältöjä verkkoon, televisioon ja radioon päivittäin. Esimerkiksi Yle Radio Suomen ohjelmat aamuvarhaisesta iltaan ovat arkisin valtakunnallisia uutisia ja muutamia keskipäivän ohjelmia lukuun ottamatta täysin aluetoimitusten tuottamia. Toiminnan tarkoituksena on kattaa journalistisia sisältöjä ja erilaisia ilmiöitä valtakunnallisesti. (Yle 2014) Alueelliset tv-uutiset alkoivat pyöriä televisiossa tammi-kuussa 2000, ja lopulta ne näkyivät televisioverkossa valtakunnallisesti, mikä omalta osaltaan lisäsi Ylen aluejournalismin tunnettuutta. (Yle 2016b).

Vuonna 2018 aluetoimintaa uudistettiin, kun Kaakkois- ja Lounais-Suomen alueilla alueellisia radion iltapäivälähetyksiä kokeiltiin pilottina yhdistää (Mediamonitori 2018). Ylen vuonna 2017 hyväksytyyn strategiaan (2017) kuuluu myös toimittajien ja kuvaajien siirtäminen yhä enemmän kentälle, lähelle ihmisiä. Liikkuvammat toimittajat tuottavat enemmän alueellisia, paikallisia sisältöjä valtakunnallisen sisällön ohella. Uudistus käsittelee vuodet 2018-2020. (Ojamies 2018)

Ylen aluetoimituksia on Suomessa yhteensä 25, jokaisen maakunnan pääkaupungissa. Jokaisessa aluetoimituksessa tehdään päivittäin verkkojuttuja, joista osa on selvästi paikallisia, pienempiä uutisia. Osa tehdään sen sijaan suoraan valtakunnalliselle yleisölle, jolloin paikallisuuden leimaa saatetaan hieman häivyttää esimerkiksi valitsemalla valtakunnallisen näkökulman ja kontekstoinnin aiheisiin. Toimituksen esimiehet tekevät päätöksen siitä, mitkä aiheet tehdään isosti ja valtakunnallisesti: näistä aiheista tehdään yleensä verkon lisäksi jokaiseen muuhunkin kanavaan, kuten televisioon ja radioon. Alueiden esimiehet ovat tiiviisti yhteydessä keskenään ja Ylen isoimpaan toimitukseen Pasilaan, jossa vastaavat toimittajat tekevät viime kädessä ratkaisut sisällöistä (Yle 2020b: 8). Sisältöjen tuottamisen avoimuus ei ehkä ole Ylen vahvuuksia, sillä myös Ylen arvo suomalaisille – tutkimuksessa vastaajat toivoivat lisätietoja sisältöihin liittyvistä valinnoista (Yle 2020a: 54).

2.2 Journalismin uudenlaisia vastaanottajia

Journalismi tarvitsee yleisöään. Ilman lukijoita, seuraajia, kuluttajia, sen merkitystä on vaikea korostaa. Tuula Purasen laadullisessa tutkimuksessa (2000) tarkastellaan muun muassa sitä, millainen suhde toimittajilla on yleisöönsä. Yleisösuhdetta tarkastellaan akselilla hyvä – huono, ja mittarina on laatu. Toimittajan yleisösuhde on laadullisesti hyvä silloin, kun jutut ovat koskettaneet lukijaa jollain tavalla – jos tällaista kosketusta ei synny, juttu oli huono. (Puranen 2000: 61) Samojen asioiden kanssa painitaan tänäkin päivänä, tosin Purasen tehdessä tutkimusta yleisö oli sanomalehtien äärellä. Nyt yleisö on moninaisempaa. Yleisö on sekä verkossa, että myös edelleen sanomalehtien äärellä.

Internetin yleisimpiä käyttötapoja on joukkoviestinnän seuraaminen. Se tarjoaa myös jokaiselle mahdollisuuden osallistua, eikä seuraajan tarvitse olla pelkästään hiljainen kuulijajäsen, vaan hän voi olla myös aktiivinen keskustelijajäsen. Osa tuottaa omia sisältöjään erilaisille verkkoalustoille (esimerkiksi YouTube), mikä omalta osaltaan muuttaa tilannetta: vastaanottajajäsen ei ole enää vain vastaanottajajäsen, vaan myös tuottajajäsen. (Tilastokeskus 2010) Juuri tällainen yleisö on moninaisempaa ja pirstaleisempaa, kuin Purasen tutkimuksessa mainittu yleisö.

Hyvä esimerkki ensimmäisistä verkossa toimivasta yhteisöstä on New Jersey Online -yhteisö (perustettiin vuonna 1998), jossa erilaiset voittoa tavoittelemattomat järjestöt pystyivät tekemään omia sivujaan. Sivuilla he tiedottivat järjestöjensä asioista, ja tuottivat itse sisältöjään. 1990-luvulla alkoi kehittyä itsenäiset alustat, jossa ei ollut enää vain vastaanottajajäsenä. Vastaavien tiedotussivujen lisäksi hyvä esimerkki ovat blogit. (Boczkowski 2005: 142)

2.2.1 Yleisö, julkiso ja massa

Journalismin yleisösuhte on journalistisen muutoksen mukana muuttunut paljon. Entisistä anonyymeista, pelkästään vastaanottavista massoista on tullut pitkälti keskustelevia, vuorovaikuttavia *julkisoita*.

Yleisön ja julkison välille tehtävää eroa on ehdottanut jo Risto Kunelius (1997: 117), kun hän kirjoitti kuinka erilaiset viestijät tulisi erottaa toisistaan: ihmiset yleisönä seuraajina ja vastaanottajina, ja ihmiset julkisona keskustelevia ja osallistuvia. Kiteyttävänä erona näiden välille voidaan nähdä seuraavalla tavalla: viestimet → yleisöt, viestimet ← → julkisot (Pietilä 1999: 12). Massa taas on julkison ääripää: sen viestintä on lähes olematonta, mekaanista toimintaa (Mills 2010: 140).

Näiden ääripäiden välillä on edelleen suurinta osaa ihmisistä edustava yleisö, joka ottaa osaa median keskeisesti oman identiteetin kautta sellaisena, millainen median kuluttajajäsen on. Median vastaanottamiseen liittyvät positiot massa, yleisö ja julkiso ovat käsitteitä,

joiden avulla eritellään erilaisissa tilanteissa eri tavoin toimivaa ihmistä ja sitä, mihin positioon hän milloinkin kuuluu. (Heikkilä ym. 2012: 67)

Sosiaalinen media on muuttanut journalismia ja sen kulutusta paljon. Se on tasa-arvoistanut journalismin ja yleisön välistä suhdetta, luoden tilaa uudentilaiselle keskustelulle ja kritiikille. (Heikkilä ym. 2012: 39) Sosiaalinen media on omalla tavallaan siis muuttanut yleisön suhdetta journalismiin massasta julkisoksi, joka kyseenalaistaa ja haastaa journalismin tekijöitä.

2.2.2. Kuvitellut yhteisöt

Kuvitellut yhteisöt ovat läsnä jokaisen meidän elämässämme. Esimerkiksi oma kansallinen kulttuurintunteemme on eräänlainen kuviteltu yhteisö, jossa olemme (Hall 1999: 47). Benedict Anderson (1991) on taasen todennut, että kaikki yhteisöt, jotka eivät ole henkilökohtaisten suhteiden muovaamia kyläyhteisöjä, ovat kuviteltuja. Kuviteltu yhteisö ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö yhteisöllisyyden tunne olisi vahva, mistä hyvänä esimerkkinä esimerkiksi nationalismi. (Anderson 1991: 6)

Hall (1999: 48-49) tiivistää kuviteltujen yhteisöjen kansallistunteen, yhteisen kulttuurisen diskurssin, viiteen osaan: on olemassa kansakunnan kertomus, joka kertoo kansan tarinasta yhteisten kokemusten kautta; on olemassa alkuperän, jatkuvuuden ja tradition merkitys, jolla kansallista identiteettiä ylläpidetään ja yhteisöä vahvistetaan; on olemassa traditioiden keksiminen; kansallisen tarinan perustamismyytti, joka vahvistaa yhteisöllisyyden tunnetta kauaskantoisen tarinan voimin; ja viides, jossa kansallinen identiteetti perustetaan ajatukselle alkuperäisestä kansasta. Kaikki nämä yhdessä luovat tunnetta yhteisestä, kuvitellusta kansallisesta yhteisöstä.

Kuviteltu yhteisö on erilainen nykyään, mitä se on ollut esimerkiksi viisikymmentä vuotta sitten. Nykyiset kuvitellut yhteisöt ovat vapaampia, ja niitä rakennetaan ja kehitetään

koko ajan. Ei ole myöskään itsestäänselvyys, että ne ovat pysyviä. Teknologisten muutosten myötä yhteisöön voi myös kuulua, vaikka ei jakaisikaan samaa fyysistä tilaa muiden kanssa. (Kennedy & Roudometof 2002 :11)

2.3 Digitalisaation monet piirteet

Digitalisaatio ei ole ilmiö vain journalismissa ja sen kehityksessä. Se on mahdollistanut uudenlaisen journalismin uudenlaisen yhteiskunnan ohella ja tuella. Maailma jossa elämme, on muuttunut paljon parin viime vuosikymmenen aikana. Teknologia on kehittynyt huimaa vauhtia, ja kehittynyt maailma on siirtynyt paljolti analogisesta digitaaliseen maailmaan. Suomessa myös valtio on ottanut isoja askeleita digitalisaation saralla, ja esimerkiksi valtiovarainministeriö on edistänyt sitä monin erilaisin hankkein. (Valtiovarainministeriö 2018)

Edelleen kuitenkin yli puolet maailman väestöstä elää digitalisaation ulkopuolella, ei-digitaalisessa ympäristössä. Kansainvälinen televiestintäliitto on raportissaan ennustanut, että vuoteen 2020 vain 53 prosenttia maailmasta on verkossa (International Telecommunication Union 2015), vaikka koko verkossa olevien ihmisten määrä lisääntyy. Kehittyvissä maissa kuitenkin vain yhdellä seitsemästä ihmisestä on pääsy internetiin, mikä on myös este asian kehittymiselle. Esimerkiksi pienten yritysten on vaikea kehittyä enää nykyään ilman verkkoa, ja pääsy koulutuksen äärelle voi olla vaikeampaa (World Economic Forum 2018).

Digitalisaatio muuttaa myös esimerkiksi työnteon tapoja erityisesti tietotyötä tekevillä. Työtä voidaan tehdä enemmän eri paikoissa, hajautetusti ja itselle sopivaan aikaan. Isomassa mittakaavassa se tarkoittaa työkulttuurin ja työyhteisöjen muutosta. (Alasoini 2015: 29-30) Uudet työnteon tavat muuttavat käsitystä siitä, miten työtä johdetaan ja organisoidaan. Ne tuovat myös konkreettisia etuja työnantajille muun muassa vähentyneessä tilan tarpeessa. (Alasoini 2015: 31)

Kansalaisen näkökulmasta katsottuna digitalisaatio on tuonut valtavia muutoksia henkilökohtaiseen elämään. Iso osa esimerkiksi suomalaisten viranomaisasioinnista on siirtynyt verkkoon, puhumattakaan henkilökohtaiseen elämään tulleista muutoksista henkilökohtaisten tietokoneiden ja älypuhelinien tulosta. (Koiranen, Räsänen & Södergård 2016: 24) Valta-asetelmat suurten yritysten ja kuluttajien välillä ovat muutoksen myötä muuttuneet, sillä nykyään kuka tahansa voi kilpailuttaa haluamansa palvelut. Se on tuonut myös yrityksille uuden ulottuvuuden heidän toimintaansa. Asiakkaiden palvelu on enemmän kokonaisvaltaista kuin aiemmin – sen täytyy tapahtua sekä fyysisesti, että verkossa. (Koiranen ym. 2016: 26)

Merkittävä huomio esimerkiksi Suomen digitalisaatiopyörteessä (ja oletettavasti myös muissa maissa, joissa digitalisaatio on edennyt pitkälle) on erot ikäryhmien välillä ja siinä kuinka he käyttävät palveluita verkossa. Nuoremmat ikäryhmät ovat ottaneet uudistukset helposti vastaan, mutta vanhemmille (kuten esimerkiksi 55-74-vuotiaille) käyttö voi olla hankalaa. Heille palveluiden saanti voi hankaloitua huomattavasti uudistuksen myötä, mikä tuskin on digitalisaation pohjimmaisena tarkoituksena. (Koiranen ym. 2016: 27-28)

Näiden esimerkkien kautta voidaan tehdä toteamus, että digitalisaatio on yksi isoista muutosvoimista maailmassa. Sen avulla muutetaan työnteon tapoja, kulutuskäyttäytymistä, viranomaisasiointia – lähes kaikkea, jossa tieto tai toiminta voidaan muuttaa numeroiksi, digitaaliseen muotoon.

Digitalisaatio ja tietoyhteiskunta ovat kaksi termiä, joita ei olisi ilman toista. Tietoyhteiskunnan yksi ydinilmiöistä on se, että tiedon tuottamisessa ja siirtämisessä on tapahtunut suuri muutos – digitalisaation avulla. Sama vaikuttaa myös journalismissa, sillä ”oikea tieto” ei ole enää journalismin taakse kätkeytynä, vaan kaikkien saatavilla reaaliaikaisesti missä tahansa. (McQuail 2013: 201)

Digitaalisuus ja paikallisuus voivat äkkiseltään kuulostaa joltain, jotka eivät täydennä toisiaan. Paikallisuus on tietyllä tapaa jokaisen kokemus omasta itsestä ja siitä, mistä on kotoisin ja mihin kokee kuuluvansa. Sen ajatellaan olevan sidoksissa usein johonkin fyy-

siseen paikkaan. Digitaalisuus taas antaa mahdollisuuden kokea olevansa osa jotain suurempaa, esimerkiksi isompaa ryhmää, jolla ei välttämättä ole mitään tekemistä jonkin paikan kanssa. Esimerkiksi digitaalisten pelien luomaa yhteisöllisyyttä on ryhdytty viimeisen kymmenen vuoden sisään tutkimaan enemmän, ja pelimaailmassa yhteisöllisyys on isossa roolissa eikä ihmisten fyysisellä paikalla ole sen suurempaa merkitystä. (Mustonen & Korhonen 2018)

Paikallisuudentiteetti voi kuitenkin vahvistua paljonkin digitaalisesti. Esimerkiksi Facebookissa olevat eri kaupunkien ja kuntien puskaradiot ovat eräänlaisia nykyajan torikokouksia, joissa ihmiset kokoontuvat keskustelemaan arkisista asioista ja kyselemään neuvoja, sekä myös jakamaan omaan paikkakuntaan liittyvää tietoutta ja esimerkiksi kauniita kuvia. Monet puskaradioihin kuuluvat eivät välttämättä edes asu enää kyseisellä paikkakunnalla, vaan seuraavat paikallista keskustelua ryhmän kautta. Digitaalisuus tuo näissä tapauksissa paikallisuutta ja paikallisuuden kokemusta lähelle, vaikka olisikin fyysisesti kaukana. (Mäkipää 2018)

Digitaalisuuden voi siis sanoa lisäävän paikallisuuden merkitystä ihmisten elämässä. Paikallisuus on helpommin löydettävissä ja seurattavissa, kun sen äärelle löytää nopeasti verkossa. Digitaalinen paikallisuus antaa ihmisille myös mahdollisuuden valita itse sen, miten vahvasti omaa paikallisuutta haluaa syventää: kukaan ei pakota liittymään esimerkiksi puskaradioihin.

3 JOURNALISMI PAIKALLISUUDEN VAHVISTAJANA

Paikallisella journalismilla on edelleen oma vahva roolinsa journalismin kentällä. Demokratian edistäminen valtakunnallisesti voi saada alkunsa paikallisen, alueellisen journalistin kynästä ja levitä koko kansakunnan tietoisuuteen. Esimerkiksi korruption paljastaminen pienessä kylässä voikin avata suurempia kokonaisuuksia lumipalloefektin vyöryessä eteenpäin ja asiaa tutkittaessa. Lopulta tämä voi johtaa jopa alueellisen johdon eroon. (Hess & Waller 2017: 17) Esimerkiksi Oregonin kuvernööri John Kitzhaber joutui eroamaan tehtävistään puolisonsa tekemien epäselvien sopimusten ja monien muiden luottamusta horjuttavien syytösten takia (The Oregonian 2015).

Myös EU ylikansallisena organisaationa korostaa alueellista toiminnallisuutta ja kehittämistä. EU pitää tärkeänä myös sitä, että alueet kehittävät omaa identiteettiään ja edistävät esimerkiksi omaa sosiaalista ja kulttuurista kehitystään. Yksi paikallisen journalismin tavoituksista onkin tarjota ihmisille kiinnittymispintoja alueeseen. (Hujanen 2000: 252)

Globaalius-lokaalius ovat vastinpari, jossa toista ei olisi ilman toista. Yhtäältä globaalius luo tunnetta tiivistymisestä, että koko maailma on yhtä. Toisaalta lokaalius, paikallisuus, on ilmiö, joka kerää ympärilleen ihmisiä heidän identiteettiään vahvistamalla. (Hujanen 2000: 29, 31) Kuten jo aiemmin totesin, media globalisoituu maailman mukana. Tässä esiin nousee ristiriita, onko media todella niin globaalia kuin luullaan. Jos media globalisoituu, katoavatko silloin paikalliset uutiset vai nousevatko ne eri tavoin esiin uudessa, ylikansallisessa uutisvirrassa. (Devereux 2014: 70)

Mielenkiintoista onkin se, että Devereuxin mukaan median globalisoituessa paikallisuuden arvostus on noussut. Vaikka globaalius onkin pysyvässä roolissa ihmisten elämässä, muut identiteetin muodot kuten paikallisuus määrittävät tapaa lukea mediatekstejä. (Devereux 2014: 78, 80) Media nimittäin avaa lukijoiden ja kuluttajien ajattelua uusiin suhteisiin, mutta se myös ohjaa sitä. Paikallisuutta voitaisiin siis toisin sanoen vahvistaa median keinoin. (Kurki 2010: 109)

3.1 Paikallisuus ja identiteetti

Paikallisuus on elämäkerrallinen kokemus. Jokainen on jostain paikasta kotoisin, ja kokenut elämäänsä eri paikoissa. Identiteetti rakentuu kaikkien näitten elettyjen paikkojen mukaan. Muistoissa olevat paikan ja ajan sidokset muokkaavat omaa itseä, omaa identiteettiä sellaiseksi kuin se nyt on. (Karjalainen 2006: 83) Paikallisuutta ja paikallista identiteettiä ei siksi voi kukaan oikein määritellä. Se muovautuu eletyn elämän ja ihmisen mukaan ja tietyllä tapaa myös kodittomuus on identiteetti, ihmisen eletyn elämän tulos. (Knuutila 2006: 9)

Paikallisuus rakentuu suhteessa paikallisiin yhteisön tuntemuksen kautta. Paikallisuuden sanotaan olevan rakkautta kotikuntaa kohtaan sekä ympäristönä että paikkana, se on yhteenkuuluvuutta ihmisten kanssa ja heidän ymmärtämistään yhteisessä diskurssissa esimerkiksi murteen tai paikallistuntemuksen kautta (Sihvola 2000: 68). Paikallinen identiteetti ja paikallisuus mielletään myönteiseksi asiaksi, ei häpeälliseksi. (Sihvola 2000: 34)

Kansallinen kulttuuri ja siihen kietoutuva jokaisen kansallinen identiteetti on oma diskurssinsa: kansallinen kulttuuri rakentaa merkityksiä, joihin jokainen voi identifioitua, eli rakentaa omaa identiteettiään. Keskeisessä roolissa tässä kansallisen kulttuurin ja sen diskurssin rakentamisessa ovat myös journalistiset tahot, jotka kertovat esimerkiksi meille millaista on olla suomalainen, mitä on suomalaisuus – erilaisten merkitysten kautta. (Hall 1999: 47) Myös media rakentaa identiteettiä. Media toimii ikään kuin välittäjänä erilaisten diskurssien välityksessä, joita ihmiset imevät itseensä muodostaessaan ja kehittäessään jatkuvasti omaa identiteettiään. (Kurki 2010: 105)

Suomen väestö on kielellisesti ja etnisesti melko yhtenäinen. Suomalaista, yhtenäistä identiteettiä on rakennettu hartaasti, ja ehkä tärkeimpänä palana identiteetin rakentamisessa on ollut erottelut muiden kansojen ja heidän identiteettiensä välillä – mitä suomalaiset ovat ja mitä he eivät ole (Harle & Moisio 2000: 56-57).

Harvaan asutussa maassa on kuitenkin erilaiset kasvupohjat ja tarpeet, jotka luovat erilaisia paikallisia kokemuksia ja identiteettejä. Erityisesti globalisaation seurauksena valtiosta voi tulla liian pieni samaistumisen kohde oman identiteetin rakennuspalikaksi ja paikallinen identiteetti voi olla tällöin helpompi omaksua osaksi itseä. (Sihvola 2000: 32-33) Esimerkkinä hyvinvoivasta paikallistunteesta, paikallisesta identiteetistä kertovat muun muassa murteiden suosio ja näkyvyys. Kirjallisuutta ”käännetään” savoksi, turuksi ja tampereeksi, ja erilaiset paikallistapahtumat ja seutujen yritteliäisyyden eri muodot pitävät hyvää henkeä yllä.

Paikallisuus digitaalisella ajalla, etenkin uutiskentässä, on muuttunut hyvinkin radikaalisti. Verkossa tapahtuvan mediatuotannon tai journalismin avulla paikalliset uutiset ja ilmiöt on yhä helpompaa saada julki isolle massalle. Se mahdollistaa paikallisen ja valtakunnallisen tason välisen kommunikaation eri tavalla kuin aiemmin, kuten esimerkiksi Ylellä aluetoiminnan kautta. (McQuail 2013: 49)

Digitalisaatio on muuttanut paikallisten uutisten käsitystä entisestä. Aiemmin paikallisuutisointi oli printtimediaa, radiota ja televisiota. Nyt paikallisen uutisoinnin on vastattava yleisön tarpeisiin digitaalisuudesta, ja kehittyä samaan tahtiin. Digitaalinen paikallisuus näkyy uutisoinnissa niin, että toimittajien on oltava eräänlaisia tekniikan ihmelapsia. Heidän on hyödynnettävä työssään kaikkia eri digitaalisen journalismin muotoja, jotta he pystyvät tarjoamaan yleisölle heidän haluamansa journalismin. (Hess & Waller 2017: 135-137)

3.2 Paikallisuuden merkitys uutisoinnissa

Ihmisillä on edelleen suuri merkitys paikallisille uutisille ympäri maailmaa. Se yhdistää ihmisiä, luo yhteisöjä ja paikallista identiteettiä. (Hess & Waller 2017: 60) Myös Hujanen (2000: 235-236) toteaa samaa: paikallisella journalismilla luodaan ihmisille identiteettiä, joka nojautuu vahvasti omaan alueeseen. Journalismilla on tehtävänä palvella yleisön tarvetta paikallisille uutisille. Paikallisuuden merkitys uutisoinnissa ja journalismissa on

myös yhtäältä edustaa maakuntien ja maanosien tilaa journalismin kentällä. (Hujanen 2000: 235)

Paikallinen uutisointi nykyisellään, printin, radion ja television voimin ei kuitenkaan voi jatkaa. Jones ja Salter (2012: 92) toteavat, että paikallisen journalismin tulevaisuus on ammattilaisten ja amatöörien yhteistyönä tekemää. He muistuttavat kuitenkin, että on pidettävä huoli siitä, että uudet journalismin muodot toimivat käytännössä, ennen kuin vanhoja aletaan ajaa alas (Jones & Salter 2012: 93).

Yksi paikallisuuden tärkeimmistä merkityksistä uutisoinnissa on alueen ajankohtaisuuden takaaminen. Ajankohtaisuus tarjoaa lukijoille uutta tietoa jostain aiheesta, mikä koskettaa heitä juuri sillä hetkellä. Tässä paikallisella uutisoinnilla on tärkeä rooli, jotta paikallisesti kiinnostavat ja koskettavat asiat saavuttavat kohderyhmän asian ollessa ajankohtainen. (Heikkilä ym. 2012: 171) Paikalliset uutiset ovat enemmän narratiivisia, saattavat keskittyä hyvinkin paljon tietyn alueen toimintaan, ja ne valvovat paikallisten etua. Paikallisuutiset tällaisessa muodossaan palvelevat juuri sen alueen ihmisiä, jolle paikallisia uutisia tuotetaan. (Hess & Waller 2017: 89)

Kansalliset ja globaalit uutiset ovat hyviä vastakohtia paikallisuudelle. Yksi maailmaa muuttavista globaaleista uutisista oli syyskuun 11. päivän iskut vuonna 2001. Silloin koko maailma pysähtyi seuraamaan iskuja, ja uutisointi aiheesta jatkui monta kuukautta tapahtuneen jälkeen. (Carey 2002: 75) Tällöin aluksi paikallisesta uutisesta tuli hetkessä globaali, kun tapahtuneen kontekstin laajuus ymmärrettiin. Keväällä 2020 vastaavana esimerkkinä on koronaviruspandemia, joka alkoi vuodenvaihteessa Kiinan Wuhanissa. Koronavirus levisi muutamassa kuukaudessa koko maailmanlaajuisesti pandemiaksi, vaikka koronavirusta vähäteltiinkin alkuvuodesta vielä kiinalaisena nuhana. (Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos 2020) Kuten aiemmin sanottua, globaalius ja lokaalius ovat pari, jotka eivät ole ilman toista.

Kansalliset uutiset taasen koskettavat jonkun tietyn maan kansalaisia ja esimerkiksi valtakunnan politiikkaa koskettavat uutiset ovat tällaisia. Uutisia sanotaan myös ikkunaksi maailmaan, jolloin toimittajat luovat kansalaisille näkemyksen siitä, miten esimerkiksi

valtion organisaatiot käyttävät valtaa – mitä tietoa kerrotaan, mitä jätetään kertomatta. (Carah & Louw 2015: 129, 136-137)

Puhuin aiemmin viraali-ilmiöistä ja Ylen paikallisuuskokeilusta. Ne omalla tavallaan osoittavat, että paikalliseen journalismiin halutaan edelleen panostaa. Yle esimerkiksi on reagoinut paikallisuuden tarpeeseen kehittämällä aluetoimintaa useina vuosina, toteuttamalla aluksi pilotin vuonna 2017 (Yle 2017b), joka laajeni kaikkiin suomenkielisiin aluetoimituksiin vuonna 2019 (Yle 2020a: 30).

4 PAIKALLISUUDEN DISKURSSIT ALUEELLISESSA JOURNALISMISSA

Diskurssianalyysissa kiinnostus kohdentuu siihen, miten asiat tehdään ymmärrettäviksi, millaisia merkityksiä niihin liitetään ja millainen ympäröivä kulttuurinen konteksti on. Näillä ei ole kausaalisia suhteita: diskurssianalyysissa yksinkertaisesti tarkastellaan sosiaalisen todellisuuden tuottamista sosiaalisissa käytännöissä – tässä tutkimuksessa verkkoartikkeleissa. Kielenkäytöllä kerrotaan myös itsestä moraalisisina toimijoina, jossa kaikki sanottu asettuu jonkinlaiseen kontekstiin. (Suoninen 1999: 18-19)

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan, millä tavoin paikallisuutta esitetään Ylen aluetoimituksen verkkoartikkeleiden diskurssissa. Kielenkäyttö verkkoartikkeleissa kertonee analyysissa siis vaihdellen joko toimittajan tai haastateltavan itsestä, riippuen paikallisuuden maininnan kontekstista. Diskurssianalyysi sopii tässä tutkimuksessa menetelmäksi hyvin, sillä paikallisuuden merkitys journalismissa on hyvin monisyinen, ja riippuu paljolti myös vastaanottajasta sekä tietenkin tekijästä, toimittajasta.

Analyysi jakautuu kahteen osaan. Aluksi jaottelen aineiston verkkoartikkelit aidosti paikallisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin aiheisiin. Sen jälkeen käyn jokaisen aiheen läpi ja erittelen paikallistamisen keinoja, diskursseja. Analyysissa on mukana vain varsinaiset leipätekstit, eivät esimerkiksi kuvatekstit.

4.1 Paikallisuuden kriteerit

Paikallisuus on jotain, jonka jokainen kokee subjektiivisesti. Joillekin paikallisuus ja paikallinen uutisointi tarkoittavat oman kaupungin tai kunnan sisällä tapahtuvista asioista, ihmisistä, tapahtumista tai ilmiöistä uutisointia, jollekin toiselle se taas tarkoittaa koko maakunnan kattavalta alueelta tulevaa uutistarjontaa. Huomioon otettavaa on myös Suomen sisäiset kokoerot niin väestömäärissä kuin pinta-aloissakin. Kunnat ja maakunnat esimerkiksi Etelä-Suomessa ovat pinta-alaltaan huomattavasti pienempiä kuin vaikkapa Pohjois-Suomessa, tai Lapissa, jonka on oma maakuntansa ja kattaa melkein puolet Suomen pinta-alasta. On tärkeää ottaa siis huomioon se, että paikallisuus käsitteenä on tietyllä

tapaa subjektiivinen asia. Tässä tutkimuksessa olen määritellyt paikallisuuden mittarit omasta näkökulmastani: paikallinen aihe on Kainuun maakunnan alueella oleva tai sieltä tuleva aihe, ja paikallistamista voidaan tehdä esimerkiksi henkilöiden tai paikan kautta Kainuuseen.

Yle Kajaanin verkkoartikkeleissa, eli tutkimuksen aineistossa, paikallisuutta on monenlaista. On aidosti paikallisia aiheita, kansallisia aiheita paikallistettuna erilaisin keinoin sekä kansainvälisiä aiheita, jotka myöskin on paikallistettu jollakin tavalla Kainuuseen. Ylen alueilla kansalliset tai kansainväliset aiheet paikallistetaan, jotta niihin saadaan alueilta niiden omaa, paikallista näkökulmaa. Tämä tehdään esimerkiksi haastattelemalla paikallisia ihmisiä kansallisesta aiheesta, jolloin esimerkiksi Kajaaniin saadaan kajaanilainen tai kainuulainen näkökulma kansallisesti puhuttavasta aiheesta. Samoin tehdään myös isommassa mittakaavassa kansainvälisistä aiheista. Esimerkiksi jotain EU-aihetta käsitellään niin, että haastatellaan suomalaista asiantuntijaa – näin saadaan aihe suomalaisia lähelle, heitä koskettavaksi aiheeksi.

Paikallisuutta tuodaan verkkoartikkeleissa ilmi monin eri tavoin aiheen paikallisuuden tasosta riippuen. Käsittelen näitä tulevissa alaluvuissa, joissa erittelen jokaisesta artikkelista niissä ilmi tulevat paikallisuuden diskurssit – mitä ne ovat, ja onko aiheiden yli näissä löydettävissä jotain yhtäläisyyksiä. Ennen aiheiden diskurssien läpikäyntiä, on aineiston artikkelit kuitenkin pitänyt jakaa aidosti paikallisiin aiheisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin aiheisiin. Jako näihin kolmeen aiheeseen, tasoon, on tehty arvioimalla verkkoartikkelin sisältöä suhteessa muihin aineiston artikkeleihin ja yhteiskunnalliseen kontekstiin.

Aidosti paikallisia aiheita ovat esimerkiksi henkilöhaastattelut kainuulaisista ihmisistä, jotka ovat tunnettuja laajalti vain Kainuun alueella eivätkä niinkään valtakunnallisesti, uutiset paikallisista tapahtumista tai jutut, joissa Kainuu paikkana on erityisen tärkeässä asemassa. Kansallisia aiheita ovat esimerkiksi erilaiset ilmiöt, jotka liikkuvat ihmisiä alueesta riippumatta (esimerkkeinä suomalainen ympäristö, elintavat, varhaiskasvatus), mutta joihin saadaan paikallista näkökulmaa mukaan erilaisten paikallisuuden diskurssien avulla. Kansainvälisiä aiheita ovat sellaiset aiheet, jotka puhututtavat pitkälti samalla

tavalla myös Suomen ulkopuolella: esimerkiksi terveys ja matkailu sekä uskontoon liittyvät aiheet. Kansainvälisiä aiheita oli kuitenkin aineistossa huomattavan vähän verrattuna aidosti paikallisiin aiheisiin ja kansallisiin aiheisiin, mikä omalla tavallaan kertoo Ylen aluetoiminnan tarkoituksesta, joka on kattavaa ja kiinnostavaa uutistoimintaa Suomessa koko maan alueelta (Yle 2020b: 2).

Taulukko 1. Yle Kajaanin verkkoartikkelit aiheen paikallisuuden tason mukaan jaoteltuna (heinä-joulukuu 2017)

	Paikallinen	Kansallinen	Kansainvälinen
Heinäkuu	5	3	2
Elokuu	2	8	0
Syyskuu	2	5	3
Lokakuu	5	5	0
Marraskuu	5	5	0
Joulukuu	6	4	0
Yhteensä	25	30	5

Aineiston artikkeleiden jakautuminen paikallisiin ja kansallisiin aiheisiin on huomattavan tasainen kuten taulukosta 1 voidaan huomata. Varsinkin aineiston tarkastelujakson loppupäässä kansainvälisiä aiheita ei juurikaan ole, ja jako aidosti paikallisten ja kansallisten aiheiden välillä on lähes puolet ja puolet.

Kansallisten aiheiden pieni enemmistö kertoo siitä, että alueilla tehdään journalistista työtä ajatellen myös koko maan kattavaa lukijakuntaa. Verkkoartikkeleiden aiheet pyritään valitsemaan kansallista kohderyhmää mielessä pitäen, eikä niinkään pelkästään alueen ihmisiä ajatellen. Koko totuus ei kuitenkaan ole se, vaan hieman alle puolet aiheista ovat aidosti paikallisia aiheita, jotka vetoavat hyvinkin usein ainoastaan alueen ihmisiin. On tärkeää tarjota myös pienempää paikallista uutisointia, ottaen huomioon Ylen aseman suurimmaksi osaksi valtio-omisteisena julkisen toiminnan palveluna, josta kaikki suomalaiset maksavat.

Aiheiden tasaiseen jakaantumiseen pätee hyvin teoria myös globaaliuden ja lokaaliuden vastinparista (Devereux 2014: 70; Hujanen 2000: 29, 31) asetettuna Suomen mittakaavaan. Kansalliset aiheet luovat tunnetta yhteisestä suomalaisuudesta, tarjoten samanlaisia lukukokemuksia ihmisen asuinpaikasta riippumatta. Samalla aidosti paikalliset aiheet voivat nousta koko kansan luettaviksi, mikä sekin luo tiivistä yhteyttä kaikkien suomalaisten välille, kun pienen paikkakunnan aihe vetoaa ja koskettaa suurta joukkoa paikasta riippumatta. Kun aineisto on jaettu aluksi aiheen mukaan aidosti paikallisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin aiheisiin, on mielenkiintoista lähteä seuraavaksi pohtimaan niitä paikallistamisen keinoja – diskursseja – joilla paikallisuutta tuodaan ilmi.

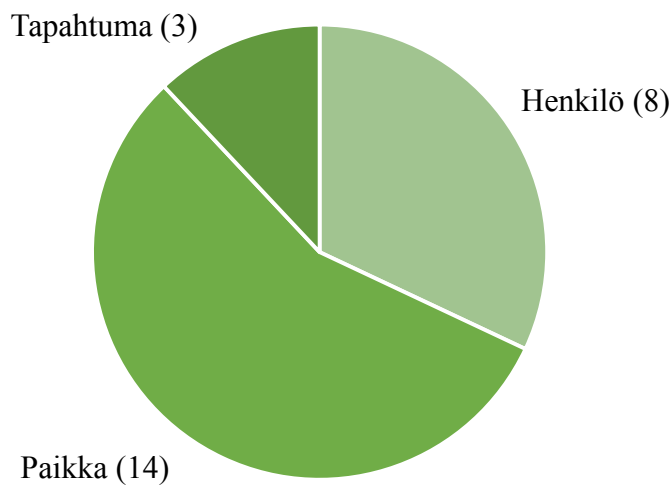
4.2 Aidosti paikalliset aiheet

Aineistossa oli yhteensä 25 verkkoartikkelia, jotka luokittelin sisällöltään aidosti paikallisiksi aiheiksi. Aineiston keräysjaksolla (heinä–joulukuu) aidosti paikallisia aiheita oli tasaisesti jokaisella kuukaudella.

Kaikkia suomalaisia ei edes yritetä saada yleisöksi aidosti paikallisilla aiheilla. Kansallisia aiheita paljon pursuavassa uutisvirrassa aidosti paikalliset aiheet voivat tuoda alueen paikallisille lukijoille (ja toki, miksei muillekin uteliaille eksyneille) virkistävää vaihtelua, ja samaistumisen tunteita. Aiheet saattavat silloin koskettaa juuri heidän elinpiiriään tai läheistensä elämää, jolloin journalismi tavoittaa lukijoiden tunnetason. Haastateltavat henkilöt tai paikat, joissa artikkeleissa kerrotaan voivat olla tuttuja, jonka vuoksi samais-
tumisesta aiheutuva lämmin, tuttuuden tunne luo siteen lukijan ja paikallisuuden välille. Samanlaista tuttuuden sidettä ei voi saavuttaa välttämättä kansallisilla aiheilla.

Paikallisuuden diskurssi on tässä tutkimuksessa moniulotteinen, ja enimmäkseen se ilmenee melko kertovalla tavalla, kun kainuulaisuutta tai kainuulaisia ihmisiä kuvataan artikkeleissa joko paikallisille lukijoille tai kansallisesti kelle tahansa suomalaiselle. Aidosti paikallisissa aiheissa paikan diskurssi korostui eniten, sillä aineiston artikkeleista 14 eli yli puolet lukeutui sen alle. Seuraavaksi eniten paikallisuutta merkityksellistettiin henki-

lön tai henkilöiden kautta: henkilödiskurssin alle aineistossa lukeutui kahdeksan artikkelia. Kolme artikkelia aineistossa oli myös tapahtumadiskurssin alla. Myöhemmin kansallisissa aiheissa esille tulevaa ilmiödiskurssia ei aidosti paikallisissa aiheissa esiintynyt ollenkaan: se johtunee luultavimmin siitä, että harvemmin jokin ilmiö on täysin paikallinen. Useimmiten ilmiö on ihmisiä koskettava maakunnasta riippumatta, sillä jos ilmiö esiintyy vain esimerkiksi Kajaanissa, se nähdään esimerkiksi paikallisten tapana tai osana paikallista kulttuuria, ei niinkään ilmiönä.



Kuvio 1. Aidosti paikallisten aiheiden diskurssien jakautuminen

Aidosti paikallisista aiheista kirjoitetaan pitkälti paikkadiskurssin tai henkilödiskurssin kautta, mikä edesauttaa siteen luomista lukijan ja artikkelin sekä paikan välille. Henkilödiskurssin kautta lukija saa samaistumisen tunteita haastatellusta henkilöstä, joka voi olla tuttu tai paikallinen tunnettu henkilö, ja paikkadiskurssin kautta side laajenee. Paikkadiskurssissa side voi muodostua, koska itse asuu paikassa, on asunut tai läheinen asuu siellä. Aiheista kirjoitetaan tuttavalliseen sävyyn, jotta samaistuminen olisi lukijalle helpompaa. Tapahtumadiskurssissa paikallisuudesta puhutaan taasen kannustavasti ja positiivisesti, korostaen Kainuun tekemisen meininkiä.

4.2.1 Paikkadiskurssi aidosti paikallisissa aiheissa

Paikan diskurssi on aidosti paikallisten aiheiden verkkoartikkeleissa selvästi eniten käytetty paikallistamisen keino. Toisin kuin henkilödiskurssissa, kun paikallisuuden diskursssia rakennetaan paikan kautta, olkoon se kylä, kaupunki tai koko maakunta, se on helposti samaistuttavampi kuin yksittäisten henkilöiden tarinat.

Päivittäisessä uutisvirrassa paikkadiskurssin ympärille rakentuvat aiheet kiinnostavat monia, mitä selittää myös paikkadiskurssiin kirjoitettujen verkkoartikkeleiden määrä verrattuna muihin diskursseihin. Tällöin aiheet ovat useammalle samaistuttavampia, sillä ne kiinnostavat kylästä tai alueesta kirjoitetun artikkelin asukkaita, mutta myös esimerkiksi alueesta kiinnostuneita. Paikkadiskurssiin kuuluvat usein myös oman kaupungin muutoksista ja kehityksestä kertovat artikkelit, joita ei aineisto-otannassa ollut.

Paikkadiskurssin kautta kerrotaan aidosti paikallisissa aiheissa suuressa osassa artikkeleita kotikutoisesti. Verkkoartikkeleihin rakennetaan paikan diskurssia sankaruuden ja taistelun teemojen sekä historian ja tarinoiden kautta. Mukaan mahtuu myös perinteisiä asiapohjaisempia uutisia.

Kainuun ollessa pieni muuttotappiainen maakunta, siitä puhutaan maakunnassa ja muualla Suomessa hyvin usein kahdella äänellä, joko kainuulaisuutta sisukkuutta korostavana sitkeytenä ja sankaruutena tai jatkuvana altavastajan taisteluna (Kainuu Helsingissä 2020). Sankaruuden ympärille kietoutuva tema toistuu kahdessa paikkadiskurssin verkkoartikkelissa.

Aineistoon mukaan ylsi yksi verkkoartikkeli Suomi-sarjaa pelaavasta Kajaanin Hokista, joka on pieni aiemmin Mestis-sarjassa pelannut jääkiekkjoukkue. Artikkelin on mukana aineistossa, sillä se ei sinällään käsittele urheilua vaan kainuulaisen jääkiekon tilaa ja Hokin taloutta. Esimerkissä 1 korostuukin Hokin asema ei niin hyvänä jääkiekkjoukkueena, joka kuitenkin pinnistää ja yrittää parhaansa. Esimerkissä 1 on myös artikkelin julkaisupäivämäärä suluissa tekstin perässä. Sama tapa merkitä päivämäärä toistuu koko analyysin ajan, eli artikkelin ensimmäisessä esimerkissä merkitään julkaisupäivämäärä.

(1) Hokki palaa uusin pelaajin ja aikoo Mestikseen: "Jokainen peli lähdetään voittamaan" (10.7.2017)

(2) Kajaanin Hokin jääkiekkjoukkueen muodostuminen otti ison harppauksen viime viikolla, kun Suomi-sarjaa pelaava joukkue solmi sopimukset valmennustiimin ja 10 pelaajan kanssa.

(3) Viime kaudella Mestistä pelanneen Hokin taustaorganisaatio Kajaanin Edustushokki ry meni konkurssiin keväällä. Sen raunioille perustettiin osakeyhtiö Hokki Kainuu Oy.

Pienempiin urheilujoukkueisiin liittyvät artikkelit ovat usein alueellisia, varsinkin maakunnissa. Niin myös Kainuussa, jossa Hokki on koko maakunnan joukkue. Siksi Hokista kirjoitetaan usein paikkadiskurssissa, jossa maakuntaa ja sen sitkeyttä korostetaan, kuten esimerkeissä 2 ja 3.

Sisukkuutta ja sitkeyttä korostetaan myös verkkoartikkelissa, jossa kerrotaan Kainuun nuorista kuntapäättäjistä. Kainuusta luodaan edistyksellistä kuvaa kertomalla, että siellä nuoretkin kuntapäättäjät saavat äänensä kuuluviin isoissa saappaissa, kuten esimerkeistä 4 ja 5 huoma.

(4) Harvinaista Suomessa: 23-vuotias nuorimies kotikaupunkinsa päätökset – "Kenenkään ei pidä nöyristellä" (26.10.2017)

(5) Vain kuudessa kunnassa on alle 30-vuotias valtuuston puheenjohtaja. Kajaanin ja Kuhmon nuoret kuntapäättäjät vakuuttavat, että nuori saa äänensä kuuluville.

Esimerkeissä 4 ja 5 paikkadiskurssi tulee esille edistyksellisyyden ja modernin sankaruuden kautta. Kainuusta luodaan kuvaa paikkana, jossa kaikilla on mahdollisuus käyttää ääntään yhteisten asioiden hoitamisessa. Asia korostuu sanamuodolla ”vakuuttavat”.

Teemana tietynlainen taistelu, altavastaisuus ja osaltaan vaatimattomuus ja tyytyminen korostuvat paikkadiskurssissa kaikkein eniten. Tästä puolesta kainuulaisessa mentaliteetissä on kirjoitettu ja puhuttu paljon, kuten esimerkiksi Vesa Löhönen Suomen Kuvalehdessä (2011).

Kylän yhteisestä taistelusta isompaansa vastaan kuvataan myös esimerkissä 6. Paikallisuus tuodaan esiin paikan, kainuulaisen pikkukylän kautta, joka taistelee omasta paikastaan maailmassa.

(6) Kyläläiset taistelevat luonnonvoimia vastaan – perinnemaisema satoine perhosineen ei pelastu ilman työtä (4.7.2017)

(7) Sotkamon Naapurinvaaran kylän vehreät niityt ja harmaaleppähaat katoaisivat ilman ihmisen apua. Perinnemaisemasta halutaan virallinen maisemanhoitoalue.

(8) Maisema Sotkamon Naapurinvaaran kylätiellä on kaikkea muuta kuin tyyppillinen kainuulainen näkymä.

Taistelun ja sitkeyden teemat korostuvat paikallisuuden merkityksen rakentumisessa, mutta samalla artikkelista nousee esiin sisukkuus, jolla paikkaa halutaan kuvata. Esimerkissä 7 kuvataan paikan merkitystä ihmisten sisukkuuden kautta, ja esimerkissä 7 ja 8 korostetaan paikan tärkeyttä sillä, että kerrotaan paikasta haluttavan virallisen maisemanhoitoalueen. Paikan erityisyyttä myös kuvataan esimerkissä 8.

Samankaltainen taistelu ja sisukkuus näkyvät esimerkissä 9. Artikkelisiidotaan jo esimerkissä 9 olevassa otsikossa paikkaan, kylään, jonne otsikossa nimeämätön liikemies maksoi kylätien päällystyksestä, oman ja osittain ehkä muidenkin hyvän puolesta, ja näyttääkseen tietyllä tapaa voimansa.

(9) Liikemies halusi pitää autonsa puhtaana – maksoi 55 000 euroa kylätien asfaltoinnista (4.9.2017)

(10) Kajaanissa puhutaan miehestä, joka on maksanut omasta kukkarostaan Myötärinteentien asfaltoinnin kotiovelleen asti.

Artikkeli paljastuu aidosti paikalliseksi jo leipätekstin alussa olevalla lauseella (esimerkki 10), jossa paljastetaan aiheen puhuttaneen Kajaanissa. Aiheen sitominen johonkin tiet-

tyyn paikkaan näkyy myös viimeistään siinä, kun tie nimetään Myötärinteentiekseksi. Paikalliset tunnistavat paikan ja tietävät mistä puhutaan – niin sanotuille ulkopuolisille paikka ei sano mitään, mutta aiheen tunnistaa johonkin paikkaan sidotuksi.

Talvivaaran kaivos ja siitä aiheutuneet ympäristöongelmat nousivat valtakunnalliseen tietoisuuteen 2010-luvun alkupuolella, kun kipsisakka-allas vuosi useampaan otteeseen lähistön vesistöihin. Aluksi uutinen oli paikallinen, mutta ympäristövahinkojen laajuuden selvittyä aihetta käsiteltiin myös valtakunnallisesti. (Yle 2012) Valtakunnallisen kiinnostuksen hiivuttua aihetta on käsitelty edelleen paljon Kainuussa, sillä kuten esimerkiksi 11 huomaa, aihe on edelleen alueen asukkaille ns. kuuma peruna.

(11) Pattitilanne: Ihmiset odottavat korvauksia Talvivaaran ympäristövahingoista, maksajaa ei löydy (9.10.2017)

(12) Talvivaaran kaivoksen aiheuttamien ympäristövahinkojen sovittelumenettely on kestänyt Kainuun käräjäoikeudessa lähes vuoden.

Molemmissa esimerkeissä, sekä esimerkissä 11 ja 12, paikallisuuden diskurssi on vahva. Artikkelissa käsitellään Talvivaaran ympäristövahinkojen pitkittynyttä oikeustapausta, ja konteksti aiheen ympärillä on sanomattakin selvä – sotkamolaisen kylän kaivos ja ihmisten taistelu oikeuksistaan sen jälkipuinnissa. Talvivaara ja sen jälkeen tullut Terrafame ovat kainuulaisen median vakioaiheita, jotka nousevat valtakunnalliseen keskusteluun aina silloin tällöin.

Taistelun teema näkyy erityisen vahvana myös kajaanilaisen lukion kuvataidelinjasta kertovassa artikkelissa. Taistelua alleviivataan jo otsikossa, ja opettajan altavastaisuus ja osaansa hiljainen tyytyminen korostuvat sitaatissa (esimerkki 13).

(13) Lukiolaiset taistelevat kuvataidelinjastaan – Opettaja: "Ostin omalla rahallani kameroita" (16.11.2017)

(14) Suomen pohjoisimman kuvataidelinjan päättyminen oli shokki kajaanilaisille opiskelijoille, toisin kuin lukion ainoalle kuvataideopettajalle. Rahapulan takia linja on ollut yhden ihmisen varassa.

Paikkadiskurssi on nähtävissä välittömästi: esimerkissä 14 artikkeli sijoitetaan heti Kajaaniin, jossa Suomen pohjoisin lukion kuvataidelinja sijaitsee. Artikkelin on kertomus kuvataidelinjan taistelusta, joka päättyi kannattajiensa häviöön.

Paikkadiskurssi sijoitettuna Kajaanin Otanmäen tehtaalle ja tehdastyöntekijöiden altavastaisuus jotain näkymätöntä isompaa vastaan vallitsevat selvästi esimerkeissä 15 ja 16.

(15) Hyvien uutisten yllättävä seuraus: vaunuvalmistaja Transtechin tehtaalla laiton lakko ja väitteitä työtehon laskusta (2.11.2017)

(16) Elokuussa kerrottiin, että VR tilaa 20 uutta kaksikerroksista Intercity-päivävaunua Kajaanin Otanmäestä, Transtechin vaunutehtaalta. Uutisointia säesti hehkutus siitä, että työpaikat ovat taatut parin vuoden ajaksi. Se johti toimitusjohtajan mukaan välittömästi työtehon laskemiseen tehtaalla.

(17) Hän kuvailee kainuulaista ja transtechilaista työntekijää luotettavaksi ja halutuksi.

Aidosti paikalliseksi, paikkadiskurssiin sidotuksi aiheeksi artikkeli asettuu eritoten sillä, että se kertoo tehtaan työvoimapolitiittista nahinoista. Vaikka Transtech onkin merkittävä kiskovaunuvalmistaja Suomessa, harvempi asiaan perehtymätön tietää tehtaasta tai varsinkaan sen sijainnista mitään. Tämä pätee varsinkin silloin, kun artikkelissa käsitellään työntekijöiden työtaistelua, eli ei valtakunnallisesti kovinkaan näkyvää asiaa.

Altavastaja-kainuulaisten aiheeksi artikkeli paljastuu selvästi esimerkeissä 15 ja 16. Esimerkissä 17 taistelun ja sankaruuden teemat jopa hieman sekoittuvat, kun kainuulaista työntekijää kuvataan alun alistavan taistelun jälkeen luotettavaksi ja halutuksi. Altavastaisuus on kainuulaisille syvään juurtunutta mielenmaisemaa – sen kertoo myös kainuulaisten maakuntalaulu Nälkämaan laulu, jonka Ilmari Kianto kirjoitti runona 1900-luvun alussa.

Kainuulaisten näyttelijöiden kurjat olot Kajaanin teatterissa ovat vallitsevana teemana esimerkissä 18. Jälleen tietynlainen kurjuuden ja altavastaisuuden teema nousee esille, kun kurjia oloja kuvataan asiana, joka kaipaasi muutosta, mutta jota ei olla ainakaan lähiaikoina tekemässä kuten esimerkissä 19 käy ilmi.

(18) Näyttelijöiden jäätävät olosuhteet Kajaanissa: lattian rajassa on pakkasta ja peruskallio pilkistää esiin (24.11.2017)

(19) Suomessa on teatteritaloja, jotka kaipaavat peruskorjausta. Tällaisia ovat esimerkiksi Kajaanin kaupunginteatterin teatteritalo, jossa on puutteelliset olosuhteet työskennellä.

Paikallisuus merkityksellistetään tässä Kajaanin kautta, jossa artikkelin tarina ja hahmot, näyttelijät, sijoitetaan Kajaaniin ja sen huonokuntoiseen teatteriin. Teatteri on myös tuttu rakennus monelle kajaanilaiselle keskeisen sijaintinsa vuoksi, mikä omalta osaltaan korostaa paikallisuutta.

Aineistossa esille nousi myös muutama historiaan pohjautuva artikkeli, jotka usein ovat tarinamuotoisia. Aidosti paikallisia aiheita on helppo kirjoittaa paikkadiskurssin kautta kertoen historiasta, sillä monet historian tarinat kertovat eri paikkojen vaiheista ja sen henkilöistä. Ihmisiä myös lähes poikkeuksetta aina kiinnostaa oman alueen ja tuttujen paikkojen historia, sillä se voi saada heidät tuntemaan itsensä osaksi jonkinlaista ihmisten ja tarinoiden ketjua (Veijola 2016: 9).

Esimerkissä 20 sekä historia että tarinallisuus nousevat esille heti otsikossa – yksi vanhimmista ruisleipäjuurista sijaitsee juurikin Kajaanissa, ja leipomon leipä on myös paikallinen ylpeys, jota viedään tuliaisena ympäri Suomen. Tarinan teema osoitetaan suoraan jo otsikossa, kertomalla että tarina vie Venäjälle.

(20) Kuka toi Suomeen yhden vanhimmista ruisleipäjuurista, vanki vai sotilas? Tarina vie Venäjälle (16.8.2017)

(21) Kajaanissa on noin satavuotias leipäjuuri, joka voi olla kahden juuren yhdistelmä.

Heti esimerkissä 21 kerrotaan yhden Suomen vanhimmista leipäjuurista olevan juuri kajaanilainen leipäjuuri, jolloin paikkadiskurssia korostetaan entisestään. Vaikka aihe voisi olla kansallinenkin kertoen tarinaa suomalaisten rakastamasta ruisleivästä, on artikkeli

kirjoitettu vahvasti paikallisuuteen nojautuen, sillä se ei kerro mistä tahansa ruisleivästä, vaan juuri tietystä, kajaanilaisen leipomon ruisleivästä.

Aidosti paikallinen aihe on myös artikkeli kainuulaisen mielisairaalan historiasta esimerkissä 22. Kyseistä hoitolaitosta ei enää ole olemassakaan ja sairaalatoimintakin on lakannut Salmijärvellä. Artikkelin vie lukijan matkalle menneeseen aikaan, jolloin potilaat ja hoitajat asuivat samassa pihapiirissä.

(22) Mielisairaalan ympärillä eli tiivis yhteisö: Salmijärvellä potilaat ja hoitajien perheet olivat samassa pihapiirissä (11.11.2017)

(23) Mielisairaalat sijoitettiin aikoinaan kauas keskuksista, pois silmistä. Kajaanissa pienen sairaalakylän ympärillä oli tiivis yhteisö, jossa asui potilaiden lisäksi henkilökunta perheineen.

Artikkelissa johdatellaan lukijaa menneeseen kuvailemalla entistä sairaalakylää ja sen yhteisöllisyyttä kaukana muista, kuten esimerkistä 23 voi lukea. Aihe on myös varsin paikallinen, sillä harva nykyinen kainuulainenkaan tietää Salmijärven historiasta, varsinkin kun sairaalatoiminta on lakannut jo vuosikymmeniä sitten.

Paikallinen aihe esitellään tarinan kautta myös esimerkissä 24. Vain esimerkkiä 24, eli artikkelin otsikkoa, vilkaisemalla aihe ei välttämättä aukea muille kuin kainuulaisille. Artikkelin paikallistetaan Kajaaniin vasta myöhemmin (esimerkki 25)

(24) Pahamaineisen baarikujan portsari luopui luotiliiveistään – Selvitimme, onko Luotikuja nimensä veroinen (29.12.2017)

(25) Kajaanissa Kauppakadun ja Välikadun välissä sijaitsee kapea ja 30 metriä pitkä kadunpätkä, joka tunnetaan muun muassa nimellä Luotikuja. Paikalla on värikäs historia, mutta pitääkö huono maine paikkansa?

Aihe on niin puhtaasti paikallinen kuin aihe voi olla, ja sen historiaa avataan artikkelissa lukijalle. Historian kerronnan ohella kulkee tarina nykyajasta, jota muun muassa portsari kertoo. Jo otsikossa on mielenkiintoinen vastakohta, joka johdattelee tarinaan – miksi portsari on luopunut luotiliiveistään, vaikka paikan nimi viittaa ampumiseen.

Paikkadiskurssissa olevia paikallisia aiheita edustavat myös niin sanotut asiapohjaiset uutiset: varsinaiset perinteiset uutiset, jotka myös edustavat uutisdiskurssia (van Dijk 1988). Uutisdiskurssiin kuuluvia ovat esimerkiksi uutiset eri rikoksista, joita aineistossa oli kolme.

(26) Nainen vangittiin taposta epäiltynä Kajaanissa – asui yhdessä uhrin kanssa (4.9.2017)

Jo esimerkki 26, eli artikkelin otsikko kertoo lukijalle kyseessä olevan paikallinen aihe. Artikkelin paikallistetaan heti tapahtuneeksi Kajaanissa, ja otsikko selvästi kertoo tapahtuneen ja sen taustat.

Sama asiapohjainen uutisdiskurssi on nähtävillä esimerkissä 27. Sekin myös heti paikallistetaan jonnekin, Otanmäkeen Kajaaniin. Uutisen asiapohjaisuutta korostaa myös oikeusasteesta kertominen ja lopullisen oikeusprosessin päätös.

(27) Hovioikeus: Otanmäen taposta turvapaikanhakijalle yli 10 vuotta vankeutta (26.10.2017)

Rikoksista uutisointi usein paikallistaa asian paikkaan, missä rikos on tapahtunut. Näin myös aiempien esimerkkien ohella esimerkeissä 28 ja 29. Molemmissa esimerkeissä artikkeli paikallistetaan selvästi Kajaaniin ja Kainuuseen, ja tehdyistä rikoksista kerrotaan selkeästi: mitä on tapahtunut ja mikä on saatu tuomio.

(28) Puukotti uhria 11 kertaa ja hylkäsi metsään – kajaanilaismiehelle yli 9 vuotta vankeutta (13.12.2017)

(29) Kainuun käräjäoikeus tuomitsi tänään keskiviikkona kajaanilaisen vuonna 1979 syntyneen Samuli Kontion 9 vuodeksi ja 2 kuukaudeksi vankeuteen Kajaanin Otanmäessä tapahtuneesta taposta sekä viidestä muusta rikoksesta.

Asiapohjaisissa artikkeleissa on myös selvästi erilainen kerronnan tapa, uutisdiskurssi, verrattuna esimerkiksi historiallisiin ja tarinallisiin artikkeleihin, vaikka molemmat ovat paikkadiskurssissa, eli asiapohjaiset uutiset merkityksellistävät lukijalle paikallisuutta ni-

menomaan paikan kautta. Harvemmin esimerkiksi tappoon liittyvät uutisoinnit kiinnostavat kuitenkaan valtakunnallisesti, ellei kyseessä ole erityisen raaka tapaus tai muuten harvinainen tapaus, kuten esimerkiksi Seinäjoen teinisurma huhtikuussa 2015 (Yle 2015b).

4.2.2 Henkilödiskurssi aidosti paikallisissa aiheissa

Henkilödiskurssin verkkoartikkeleista on huomattavissa kaksi erilaista tapaa merkityksellistää paikallisuutta: paikallisista ihmisistä kertovat tarinat ja niin sanotut perinteiset, asiapohjaiset uutiset esimerkiksi henkilövaihdoksista tai verotietoihin liittyvästä uutisoinnista. Ihmisistä kertovia tarinoita aidosti paikallisissa aiheissa on viisi ja asiapohjaisia, perinteisiä uutisia kolme.

Kun muodostetaan paikallisuuden merkitystä henkilön kautta, usein edellä mainitut kaksi tapaa ovat ne, joilla merkityksellistäminen tehdään. Jos henkilön asema jutussa olisi olla pelkästään haastateltavana jostain tietystä aiheesta, paikallisuus ei muodostuisi hänestä ja hänen kertomuksestaan, vaan esimerkiksi jostain ilmiöstä.

Aidosti paikallisissa, henkilödiskurssiin kuuluvissa artikkeleissa on lämmin tuttuuden ulottuvuus, joka kertoo kautta rantain lukijalle sen, että kyse on paikallisesta aiheesta. Tapa kirjoittaa on usein varsin kertomuksenomainen, mikä omalta osaltaan lisää tuttuuden tunnetta ja sidettä henkilöihin. Sama tuttuuden ilmiö toistuu sekä tarinan tapaisissa artikkeleissa, että asiapohjaisissa uutisissa. Vaikka asiapohjaisissa uutisissa kirjoitustapa on asiallisempi, niissäkin tuttuuden ulottuvuutta luodaan kertomalla paikallisista tunnetuista henkilöistä jotain henkilökohtaista.

Verkkoartikkelit, jotka ovat paikallisista ihmisistä kertovia tarinoita, noudattelevat melko lailla samaa linjaa: ne ovat narratiivisia kertomuksia paikallisista ihmisistä. Usein jo otsikosta ilmenee se, että artikkelin tarkoitus kertoa jostain henkilöstä.

(30) ”Ortodoksit hylkäsivät papin avioeron takia – vaihtoi kirkkoa ja ryhtyi autamaan kuolevia (1.7.2017)”

(31) ”KAJAANI Leikkaussalin pöydällä makaa kymmenvuotias poika.”

Jo otsikkoa (esimerkki 30) vilkaisemalla lukija ymmärtää, että kyse on henkilökuvasta, ja esimerkissä 31 pelkästään ensimmäinen sana verkkoartikkelin leipätekstissä antaa viheen artikkelin paikallisuudesta.

(32) ”Kainuussa, syrjäisessä Suomussalmen kunnassa avautui matkapapin virka, mahdollisuus kaivattuun elämänmuutokseen. Helsinki, kotikaupunki sekä tutut kulmat ja ihmiset jäivät taakse.”

(33) ”Vuonna 2004 Kajaanin pitkäaikainen sairaalateologi Heikki Hytönen jäi eläkkeelle. [--] Partanen sai työn, joka vei hänen elämästään toistakymmentä vuotta ja antoi paljon enemmän.”

Verkkoartikkeli on kertomus papin elämästä, joka on suurimmaksi osin tapahtunut Kainuussa, mikä käy ilmi esimerkeistä 32 ja 33. Diskurssissa korostuu henkilön paikallisuus entistä enemmän, kertoen papin tarinaa kainuulaisena pappina monissa eri paikoissa. Pappi voi olla myös monelle tuttu henkilö, jonka vuoksi paikallisen papin tarina luo tuttuuden sidettä lukijaan.

Henkilödiskurssi voi olla myös sankaritarina – tarina sekin – paikallisesta henkilöstä, kuten alla olevasta esimerkistä 34 käy ilmi. Tavallisten ihmisten sankariteot ja toisten pelastumiset läheltä piti -tilanteista kiinnostavat, varsinkin kun pelastuminen tuodaan lähelle itseä paikallisuutta korostamalla, kuten käy ilmi esimerkistä 35 ja 36.

(34) Joonas Tiusanen pelasti eläkeläisen varmalta hukkumiselta – ”Minusta näkyivät enää saappaan kärjet” (11.12.2017)

(35) ”Mikkeliläinen Sorjo Sikanen ehti jo luovuttaa taistelun kylmässä vedessä, kun 25-vuotias kainuulainen Joonas Tiusanen tuli apuun.”

(36) [--]...kajaanilainen Joonas Tiusanen kuitenkin kuuli mummonsansa kanssa miehen huudot omasta mökkirannastaan.

Artikkelin aihe on vahvasti paikallinen ja henkilödiskurssiin nojaava, sillä tapauksesta kerrotaan artikkelin henkilöiden kautta. Sekä pelastajan että pelastettavan paikallisuutta

korostetaan erityisesti esimerkissä 35. Sankaritarina paikallisesta henkilöstä vahvistaa tietyllä tapaa ylpeyttä paikallisuudesta, kun niin sanottu oman kylän poika sankarillisesti pelasti toisen ihmisen kuolemalta.

Henkilökuvaa voidaan laajentaa myös vanhemman ja lapsen välisen suhteen kuvaamiseksi, kuten alla olevasta esimerkistä 37 ilmenee. Tekstin aloitus sillä, että kyseessä ovat juuri isä ja poika, luo myös perinteiden ketjua artikkeliin. Tuttuutta ja kuulumista johonkin, sillä jokainen on jonkin lapsi ja mahdollisesti vanhempi. Henkilödiskurssi ei ole siis välttämättä vain yhden henkilön kuvaus, vaan useammat henkilöt voivat muodostaa henkilödiskurssin ja sitä kautta merkityksellistää artikkelin paikallisuutta.

(37) Isä ja poika voittivat itsepäisyyden ja tekivät yhdessä komediaa – "Toisiamme kehittävää kamppailua" (7.7.2017)

(38) Kun Paltamon kesäteatterin uuden komedian ohjaaja Sami Sainio neuvoo näyttelijöitä, hän pursuaa energiaa. Ote on tarkka, mutta lempeä. 27-vuotias Sami hymyilee paljon.

Esimerkissä 38 henkilödiskurssin narratiivisuus kerrontatapana vahvistuu. Artikkelissa kuvataan ohjaajaa, joka ohjaa pienen kainuulaisen kylän kesäteatteria. Kirjoitustapa on henkilöä kuvaileva, mikä johdattaa lukemaan artikkelia kertomuksenomaisesti.

(39) Kesäteatterin katsomossa kohtausta seuraa stetsonipäinen mies, jota ei ensinäkemältä arvaisi Samin isäksi. Tietokirjailijana tunnettu Pentti Sainio, 66, on olemukseltaan poikaansa totisempi ja vastaa kysymyksiin harkitun napakasti.

(40) Kiehimänjoen rannalla, ulkoilmanäyttämöllä, saa viimeisiä silauksia kainuulaisuudella revittelevä komedia, joka on isän ja pojan yhteinen luomus: maakuntakomedia *Van, se välttää*.

Ohjaajan jälkeen kuvaillaan hänen isänsä esimerkissä 39, joka on artikkelissa toinen osapuoli, sen kertoessa isän ja pojan yhteistyöstä. Henkilödiskurssi vahvistuu myös henkilöitä vahvasti kuvailemalla, niin kuin esimerkeissä 38 ja 39 tehdään. Paikallisuuden merkitys vahvistuu viimeistään esimerkin 40 lauseessa, kun lukija johdatellaan kainuulaisen kylän maisemiin, kainuulaisen komedian äärelle.

Kaikissa henkilödiskurssin alle lukeutuviissa verkkoartikkeleissa ei esimerkiksi otsikosta vielä huomaa haastateltavan henkilön paikallisuutta (esimerkki 41), mutta se ilmenee myöhemmin tekstissä.

(41) "En minä mieltäni pahoita, jos joku kutsuu minua tussutaiteilijaksi" – taiteilija maalaa fuksianpunaisia teoksia naiseudesta (8.7.2017)

(42) Kajaanissa pidettävä näyttely on iisalmelaiselle Tikkaselle neljäs. Paikka sopii hyvin, sillä Tikkasen juuret ovat Kainuussa. Jokiranta ja linnanrauniot tulivat jo lapsuuden kesinä tutuiksi.

Esimerkistä 42 käy ilmi, että henkilöllä on juuria Kainuussa. Artikkelissa käsitellään taiteen lisäksi taiteilijan taustoja, joista paikallisuuden merkitys kainuulaisena nousee esiin. Perinteikkyyttä ja historiaa tuodaan esille henkilön elämäntarinan kautta, ja siten vahvistetaan henkilödiskurssia. Taiteilija on myös viettänyt lapsuutensa kesä Kainuussa, ja paikat ovat tuttuja.

Hieman samankaltainen artikkeli on viides aidosti paikallisten aiheiden henkilödiskurssin alle kuuluva artikkeli kajaanilaisesta miehestä, joka päätti juosta joulukalenterin. Otsikosta (esimerkki 43) ei vielä pääse jyvälle siitä, että aihe ja haastateltava ovat Kajaanista, mutta tarinallisuus henkilödiskurssin kautta käy jo otsikosta ilmi.

(43) 300 kilometrin urakka: Kun joulukalenteria ei ollut, mies päätti juosta sen (22.12.2017)

(44) – Meillä ei ollut joulukalenteria seinällä. Siitä lipsahti mieleen, että jos minä sitten juoksisin sen joulukalenterin. Joka päivä pitää juosta päivämäärän osoittama määrä kilometrejä, kertoo kajaanilainen Mikko Alakärppä.

Aihe on aidosti paikallinen tarina paikallisesta miehestä, joka kerrotaan henkilödiskurssin kautta. Artikkelin ydin on melko arkinen, mutta kun aihe merkityksellistetään henkilön kautta kuten esimerkki 44 osoittaa, siitä tulee aidosti paikallinen aihe luettavaksi alueen ihmisille.

Arkiset aiheet ovat kuitenkin myös niitä, jotka lukijoita kiinnostavat. Tavalliset tarinat tavallisista ihmisistä luovat samaistumispintaa ja jos ne artikkelit kertovat vielä paikallisista henkilöistä, ne tuovat mukaan myös tuttuuden ulottuvuuden. Aiheesta kirjoitti myös KMV-lehti (Metsälä 2019), jonka vuoden luetuin uutinen oli Halliin jumiin jäänyt Laukku-Leena – oikea malliesimerkki tavallisen ihmisen tarinasta.

Perinteisiä asiapohjaisia uutisia aineistossa oli kolme, jotka lukeutuivat aidosti paikalliseksi uutisiksi ja henkilödiskurssin alle kuuluviksi. Kahdessa ensimmäisessä artikkelissa aiheina olivat Yle Pohjois-Suomen päällikön vaihtumista koskevat verkkoartikkelit (esimerkit 45 ja 46).

(45) Yle Pohjois-Suomen päällikkö Aki Karjalainen siirtyy Yle Jyväskylän ja Mikkelin johtoon (6.10.2017)

(46) Katja Oittinen Yle Kajaanin ja Yle Oulun päälliköksi (5.12.2017)

Aihe on hyvin paikallinen, sillä kyse on Yle Kajaanin ja toisen Yle Pohjois-Suomen, Yle Oulun, toimituksen esimiehen vaihtumisesta. Paikallisuus korostuu entisestään artikkeleiden leipäteksteissä, joissa molemmissa kerrotaan varsin paikallisesti henkilöiden työurasta Kajaanissa, kuten esimerkistä 47 ja 48 voidaan huomata.

(47) Vastaava tuottaja Katja Oittinen, 45, on työskennellyt lähes 17 vuotta Kajaanin toimituksessa eri tehtävissä.

(48) Aki Karjalainen on toiminut aikaisemmin Yle Pohjois-Suomen päällikkönä johtaen Oulun ja Kajaanin aluetoimituksia. Hän aloitti Yle Pohjois-Suomen johdossa vuonna 2014 ja ehti näin olla Kajaanin ja Oulun päällikkönä kolme vuotta.

Asiapohjaista, mutta joka vuosi suomalaisia kiinnostavaa uutisointia edustavat marraskuun alussa julkaistavat verotiedot. Niissä usein korostuu juuri henkilödiskurssi, sillä aihe on yhtä henkilöä ja hänen varallisuuttaan ja velkojaan käsittelevä.

(49) Yksi on ylitse muiden Kainuun tulolistalla: Seppo Saastamoisen tulot 3,5 miljoonaa (1.11.2017)

Saman tyyliä artikkeleita kuin esimerkissä 49 julkaistaan vuosittain ympäri Suomen, mutta monesti ne ovat hyvin paikallisia uutisia koko maassa tunnettuja julkisuuden henkilöitä lukuun ottamatta. Monesti paikalliset uutisoinnit verotiedoista koskevat paikkakunnan tai maakunnan tunnettuja yrittäjiä tai muita alueen ”julkimoita”, kuten myös esimerkistä 49 voidaan huomata: artikkelissa korostetaan henkilöä ja hänen tarinaansa yhdestä, joka on ylitse muiden.

4.2.3 Tapahtumadiskurssi aidosti paikallisissa aiheissa

Kolmas aineistosta erottuva diskurssi aidosti paikallisissa aiheissa on tapahtumadiskurssi. Aineiston artikkeleista kolme lukeutuu tähän erilaisilla tapahtumilla, joissa Kainuu maakuntana on tärkeässä osassa tapahtumaa joko juhlittavana tai osana sitä.

Kainuusta kerrotaan tapahtumadiskurssissa monesti kulttuurin kautta, sillä Kainuussa on paljon kulttuuritapahtumia ja vilkasta kulttuuritoimintaa (esimerkiksi Kainuun runoviikko ja Kuhmon kamarimusiikki). Usein Kainuuta korostetaan tapahtumadiskurssissa hyvällä tavalla, kehuen ja kannustaen, jotta houkuteltaisiin ihmisiä vierailemaan Kainuussa luomalla positiivisia mielikuvia.

Positiivista miellelyhtymää luodaan myös esimerkissä 50, jossa kuorosta puhutaan Kainuun jättikuorona, ikään kuin korostaen Kainuun ainutlaatuisuutta ja osaamista, korostaen sitä, että kuoro aikoo laulaa ”sadan vuoden laulut”. Tässä vaiheessa lukija ei vielä tiedä, mitä sillä tarkoitetaan, mutta mielikuva on mahtipontinen.

(50) 80 miestä, 60 lasta ja orkesteri – Kainuun jättikuoro esittää yli sadan vuoden laulut (10.8.2017)

(51) Kainuun sotilaisoittokuntaa johtanut Ari Tamminen on aivan uuden edessä. Ensi sunnuntaina vietetään Kuhmossa Kainuun maakuntapäivää, ja tilaisuudessa saa kantaesityksen Sadan vuoden soitto -konsertti. Konserttia varten on yhdistetty Kajaanin, Sotkamon, Kuhmon ja Nurmeksen mieslaulajat sekä suuri lapsikuoro paikkakunnittain.

Tapahtuman paikallisuus korostuu lisää esimerkissä 51, ja samoin tapahtumadiskurssi kertaantuu. Tapahtuma on selvästi puolen Kainuun yhteinen, iso ponnistus, johon osallistuu kuoroja ympäri maakuntaa, ja osa myöskin Pohjois-Karjalasta. Tapahtuman paikallisuus on artikkelissa merkittävä asia, varsinkin sen ollessa osa Kainuun maakuntapäivää.

Seikkailukisasta kertovassa artikkelissa esimerkissä 52 Kainuu ja paikallisuus muodostuu tapahtumapaikan kuvailusta, Hossan kansallispuistosta. Kainuu mielletään erämaaksi susirajalle, jota kuvaillaan myös rotkojen ja erämaalampien kautta. Tapahtuma on paikallinen, erämaassa tapahtuva seikkailu.

(52) Yksi suurimmista seikkailukisoista menee rotkojen ja erämaalampien Hossaan (10.10.2017)

(53) Hossan kansallispuistossa järjestettävän Lost in Kainuun toivotaan houkuttelevan mukaan lisää kansainvälisiä kilpailijoita.

Koko tapahtuma muutenkin on Kainuun alueella oleva omalaatuinen tapahtuma. Esimerkissä 53 osoitetaan, että tapahtuman toivotaan kasvavan kansainvälisemmäksi, mutta paikallisuus tapahtumassa säilyy ytimessä sen nimessä ja tapahtumapaikassa.

Aiempi mahtipontisuus tapahtumasta kertoessa alleviivautuu esimerkissä 54, jossa sanavalinnoin kerrotaan, kuinka Kainuu juhlistaa Suomen itsenäisyyspäivää. Tapahtuman kokoluokka ja se kuinka he tekevät kunniaa luonnolle kainuulaisina, korostaa sitä kuinka kainuulainen tapahtuma voi olla mahtava Nälkämaan taakasta huolimatta.

(54) Kainuussa juhlietaan itsenäisyyttä mahtipontisesti – 451 esiintyjää tekee kunniaa metsille ja järville (5.12.2017)

(55) Itsenäisyyspäivän aattona Kajaanihallissa koetaan yksi Kainuun Suomi 100 -juhlavuoden suurimmista tapahtumista. Kainuu-kantaatin ensi-illassa on mukana 50 hengen orkesteri, 200 laulajaa ja 201 tanssijaa.

Tapahtuma paikallistuu entisestään esimerkissä 55, kun kerrotaan, mikä tapahtuma on kyseessä, missä se järjestetään ja mikä esitys on kyseessä. Myös kulttuurin näkökulma

korostuu esimerkiksi 55, kun tapahtumaa kuvaillaan mahtipontisin sanakääntein ja korostamalla esiintyjien määrää Kainuu-kantaatissa. Tietyllä tapaa myös kantaatti-sanankäyttö tuo tapahtumalle lisää mahtipontisuutta, ja sitä kautta tapahtuman ainutlaatuisuus ja erityisyys korostuvat.

4.3 Kansalliset aiheet

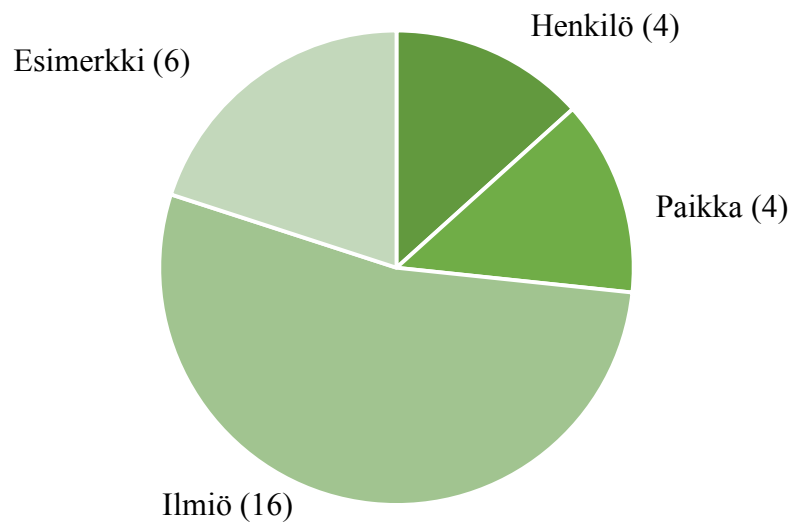
Kansallisissa aiheissa paikallisuus näyttäytyy aivan eri tavalla, kuin aidosti paikallisissa aiheissa. Kansallisissa aiheissa paikallisuus on useimmiten taustalla vaikuttava tekijä, joka luo artikkeliin jonkun paikallisen tarttumapinnan, mutta joka ei ole artikkelin pääasiallisena tekijänä. Sen tarkoitus on olla taustalla ja taustoittaa aihetta lukijalle, jotta aiheen käsittely ei jäisi liian mutu-tuntuman (Kielitohtori 2020) tasolle.

Paikallisuutta merkityksellistetään kansallisissa aiheissa myös henkilödiskurssin ja paikkadiskurssin kautta, mutta lisänä aidosti paikallisten aiheiden diskurssiin, mukana on myös ilmiödiskurssi ja esimerkin kautta tuleva diskurssi. Henkilödiskurssissa, joita kansallisten aiheiden alla on neljä, paikallisuus tuodaan ilmi usein haastateltavan kautta, joka antaa aitona elävänä ihmisenä niin sanotun kokemusasiantuntijan kontekstin lukijalle. Paikkadiskurssissa, joita on myöskin neljä kappaletta, käsitellään usein sellaisia aiheita, jotka ovat tasapuolisesti koko maassa kiinnostavia. Esimerkiksi ensimmäiseen ja toiseen maailmansotaan liittyvät teemat ja aiheet ovat koko kansakuntaa koskettavia. Moni toisen maailmansodan taisteluista tapahtui Kainuun alueella – näistä artikkeleihin kumpuaa aiheen paikallisuus.

Huomattavasti eniten kansallisiin aiheisiin lukeutui ilmiödiskurssin alle kuuluvia artikkeleita ja aiheita, joita oli 16. Vaikka Ylen tehtävänä on pitää kansalaisia ajan tasalla maassa tapahtuvista asioista ja kattaa niin sanottuja kovia uutisia, myös suomalaisen yhteiskunnan taustoittaminen ja sen ilmiöiden selittäminen ovat iso osa journalistista toimintaa, vaikka kaikki aiheet eivät olisikaan niitä niin sanottuja kovia uutisia. Ilmiödiskurssiin kuuluu myös aiheita, jotka eivät ensi silmäyksellä vaikuta kovilta uutisilta, mutta jotka

pienen kaivelun ja aiheen taustoittamisen jälkeen sellaisiksi paljastuvat. Tällaisia ilmiödiskurssissa olevia uutisia ovat esimerkiksi sellaiset, jotka tuovat jonkin ongelman esiin.

Viimeinen kansallisten aiheiden diskurssi on esimerkin kautta tuleva paikallisuuden diskurssi. Esimerkin kautta paikallisuuden diskurssia tuotiin esille aineistossa kuudessa artikkelissa. Esimerkin kautta paikallisuutta merkityksellistetään artikkeleissa, jotka ovat usein esimerkiksi ohjeistavia tai reportaasin omaisia tilannekuvauksia.



Kuvio 2. Kansallisten aiheiden diskurssien jakautuminen

Diskurssien jakautumista voi mahdollisesti selittää se, että ilmiödiskurssiin kuuluvat aiheet ovat helpommin samaistuttavissa omasta paikkakunnasta riippumatta. Samat ilmiöt toistuvat usein ympäri maata, jolloin aihe itsessään voi vaikka kuohuttaa, eikä silloin asiantuntijan tai esimerkin antavan haastateltavan paikkakunnalla ole väliä.

Kansallisissa aiheissa harvemmin myöskään Ylen verkkoartikkeleiden otsikot viijaavat siihen, että aihe tulisi minkään maakunnan alueelta. Mikäli otsikossa kuitenkin maakunta tai paikka mainitaan, pyritään aihe tai ilmiö tuomaan kiinnostavammaksi seikaksi, jotta

maakunnan tai paikan maininta ei karkottaisi lukijoita. Tästä ei ole Ylellä varsinaisia ohjeita, mutta kansallisissa aiheissa se on niin sanottu hiljainen sopimus.

Paikallisuudesta puhutaan kansallisissa aiheissa varsin neutraalisti, sillä kuten aiemmin mainittiin, paikallisuuden tarkoituksena ei ole olla ensisijaisena tekijänä, vaan lähinnä taustalla olevana häilyvänä tekijänä, joka asettaa aiheen kartalla johonkin.

4.3.1 Kansallinen henkilödiskurssi

Henkilödiskurssia käytetään kansallisissa aiheissa verrattain vähän ajatellen sitä, että monesti kokemusasiantuntijuus tuo aiheen lähelle lukijaa. Henkilödiskurssin sisältävissä artikkeleissa käsitellään kansallisia aiheita, joille annetaan kasvot kainuulaisen haastateltavan kautta – paikallisuus tuodaan ilmi heidän kauttaan. Aiheet ovat usein henkilöhaastateltuja, jonka kylkeen liitetään isompi ilmiö.

Vaikka haastateltavat tulevat Kainuusta, jutuissa heidän roolinsa etäännyttään maakunnasta eikä henkilöä tai heidän tarinaansa kuitenkaan korosteta. Aiheen halutan pysyvän kansallisena kuvana jostain aiheesta, jossa yksi haastateltava antaa aiheelle kasvot.

Luovan alan työntekijöiden taloudelliselle tilanteelle kasvot antaa kainuulainen runoilija esimerkissä 57. Kuitenkaan otsikossa (esimerkki 56) runoilijan paikallisuutta ei mainita sanallakaan. Otsikossa annetaan ymmärtää, että aiheen päänäkökulma on runoilijan taloudellinen tilanne ja mahdollinen köyhyys, eikä henkilökuva runoilijasta.

(56) Runoilija testasi paukkuuko köyhyysraja: Julkaisi teoksen kuukaudessa vuoden ajan (7.7.2017)

(57) Kajaanin Runoviikon Suven runoilija Henriikka Tavi kokee, että olisi hedelmällisempää keskustella runoista kuin rahoista.

Runoilijan kokemusasiantuntijuus esimerkissä 57 kertoo lukijalle sen, että artikkelissa hän on vain puhuva esimerkki isommasta aiheesta, johon moni muukin suomalainen runoilija tai muu luovan alan työntekijä törmää. Puheessa keskitytään taloudellisiin haasteisiin, kun haluaisi keskittyä oman taiteenalan tekemiseen.

Suomalaisuuteen vahvasti liitetty ongelma, alkoholismi, on varsin kansallinen aihe, jolle jälleen kasvot antaa kainuulainen henkilö. Otsikossa, esimerkissä 58, maakuntaa ei edelleenkään kerrota, sillä otsikolla halutaan kertoa nuoren kaappijuopon tarina valtakunnallisesti. Paikan anonymisoinnilla aluksi saatetaan myös pyrkiä siihen, että mielikuvat kainuulaisesta juoppomiehestä eivät tulisi lukijalle heti ensimmäisenä mieleen, vaan artikkelia luettaisiin nuoren alkoholistin tarinana.

(58) Nuori kaappijuoppo sai avun ongelmaansa baarista – krapulassa solmittu veto päätti kierteen (16.10.2017)

(59) Eron jälkeen hän rauhoittui. Mies muutti synnyinmaakuntaansa Kainuuseen takaisin, ja Kajaanissa viina alkoi taas viedä.

Miehen kotipaikka mainitaan vasta artikkelin toisessa kappaleessa esimerkissä 59. Paikkakunta on artikkelissa sivuseikka, vain osa haastateltavan henkilön elämää ja tarinaa.

Kansallisesti kiinnostava aihe eli Linnan juhlat on kolmannen henkilödiskurssiin kuuluvan artikkelin aiheena. Kutsuja Linnan juhliin uutisoidaan vuosittain, sillä kyseessä on koko Suomen kansan seuraama tapahtuma. Vakiovieraita, eli esimerkiksi kansanedustajia ei nosteta ennen juhliä esille, mutta tavalliset ihmiset kylläkin, jotka kutsun saavat. Näin myös esimerkissä 60, jossa nuoren tuiki tavallisen partiolaisen yllättyneisyys kutsusta on korostettuna.

(60) Partiolaisen iloinen yllätys: "Onko tämä pilapuhelu?" – Presidentti halusi nuoret Linnan juhliin (1.12.2017)

(61) Linnan juhlien kättelyjonosta voi bongata tänä vuonna kaksi kainuulaista nuorta. Jokaisesta maakunnasta on kutsuttu kaksi nuorison edustajaa.

Partiolaisen paikallisuus kerrotaan vasta otsikon jälkeen esimerkissä 61, jossa kutsuttujen kerrotaan olevan kainuulaisia nuoria. Eritoten nuorten henkilöiden saamat kutsut kiinnostavat ihmisiä, sillä nuoren on silloin täytynyt tehdä jotain erikoista tai olla muuten aktiivinen erilaisissa toiminnoissa, jotta hän saa kutsun. Aihe on siis kansallinen, josta kerrotaan näiden nuorten kainuulaisten partiolaisten kautta. Mainintana on kuitenkin myös se, että jokaisesta maakunnasta on kutsuttu nuorten edustajia Linnan juhliin. Aihe siis tuodaan maininnalla takaisin valtakunnalliseksi aiheeksi, jolle kainuulainen partiolainen antaa kasvot.

Ainoana vaihteluna kansallisten aiheiden henkilödiskursseissa oli artikkeli muotisuunnittelijoista (esimerkki 62). Kyseessä on suomalaisen luksusmerkki Balmuirin yrittäjät, joista on tehty henkilöhaastattelu – muista henkilödiskurssin aiheista kun on tehty haastattelu, jossa henkilön kautta kerrotaan tarinaa. Balmuir on sen verran tunnettu merkki Suomessa ja ulkomailla, että yrittäjistä voi tehdä henkilöhaastattelun kansallisella tasolla. Balmuirin tunnettuutta korostetaan myös esimerkissä 62. Esimerkissä halutaan myös tuoda esiin suomalaista osaamista, josta kaikki voivat olla ylpeitä. Suomalaisen suunnittelijan asusteet ovat myös ulkomaalaisten kuninkaallisten yllä, sillä Suomessa ei omia kuninkaallisia ole – ne ovat siis niin hienoja, että jopa kruunupäät niitä käyttävät.

(62) Asiakkaina kuninkaalliset ja Cheek: Pariskunta suunnittelee asusteita, inspiraatio syntyy Kainuun mökillä (10.7.2017)

(63) Tavallisuudesta puheen ollen – Jaarat ovat aivan tavallisia. He asuvat kahden lapsensa kanssa Kempeleessä, pukeutuvat siististi ja käyvät kesämökillään Kainuun Paltamossa.

Esimerkissä 63 kerrotaan yrittäjien olevan kempeleläisiä. Artikkelin ei vielä sitäkään kautta paikannu Kainuuseen, mutta heidän kesämökkinsä kautta kylläkin. Yrittäjien kesämökin kerrotaan olevan Kainuussa, kuten esimerkeissä 62 ja 63 kerrotaan. Vaikka mökkipaikkakunta on harvan kotipaikkakunta, on se osa ihmisen henkilökuva ja elämäntarinaa. Näin myös Jaarojen tapauksessa.

4.3.2 Kansallisten aiheiden paikkadiskurssi

Paikkadiskurssissa olevia kansallisia aiheita on aineistossa vähän, vain neljä artikkelia. Kansallisia aiheita, jossa Kainuu tai jokin kainuulainen kunta ovat keskiössä, voi olla siksi varsin vähän, että ne muuten harvemmin kiinnostavat lukijoita. Jos paikka on artikkelin keskiössä, se lipsahtaa helposti aidosti paikalliseksi aiheeksi, johon on vaikeaa enää saada kansallista tarttumapintaa.

Artikkeleissa on varsin vaihteleva otos eri aiheita, joissa paikkadiskurssi on paikallisuuden tekijänä. Se omalta osaltaan kertoo siitä, että diskurssi on tietyllä tapaa harvinainen kansallisella tasolla, ja siksi yhtenäistä teemaa artikkeleilla ei ole. Käsiteltävät aiheet ovat kytköksissä Kainuuseen esimerkiksi sotahistorian, kansanterveyden ja eläinvideoiden kautta. Aineistossa on myös yksi niin sanottu asiapohjainen, kova uutinen, joka on kansallisella tasolla aiheen laajuuden vuoksi.

Kainuuta ja paikallisuutta korostetaan paikkadiskurssissa suhteellisen neutraalisti. Itseasiassa ainoastaan yhdessä esimerkissä paikkaa tuodaan selvästi ilmi suoraan otsikossa, eikä siinäkään suoranaisesti Kainuuta, vaan koko Itä-Suomea alueena. Se omalta osaltaan kertoo siitä, että vaikka artikkelit ovat paikkadiskurssissa, jossa paikka on paikallisuuden esilletuoja eikä esimerkiksi henkilö, paikallisuus halutaan silti pitää neutraalina, eikä luoda vahvoja mielikuvia tietyn tyypistä paikasta. Se tietyllä tapaa häivyttää liian paikkasidonaisuuden, jotta lukijat muualtakin Suomesta tarttuisivat artikkeliin.

Kansallisiin aiheisiin lukeutuvat sotahistoriaa käsittelevät artikkelit, kuten esimerkin 64 artikkeli. Sodasta kertovissa artikkeleissa on hyvin usein käytössä kaksi eri diskurssia, henkilödiskurssi tai paikkadiskurssi. Esimerkin 64 artikkelissa kyseessä on paikkadiskurssi, sillä artikkelissa ei puhuta tietystä henkilöstä, vaan sotahistoriallisista paikoista, joissa käytetään ihmisiä kierroksilla.

(64) Neuvostosotilaiden luita kerätään sotamuistoiksi – opas ei suostu viemään matkailijoita niiden luo (7.9.2017)

(65) Talvisodassa kaatuneiden neuvostosotilaiden luita löytyy tänäkin päivänä Kuhmon taistelukenttien maastosta. Luita esiin kaivavat syyllistyvät hautarauhankorjaukseen.

Kansallinen sota-aihe paikallistetaan Kainuuseen Kuhmon kuntaan, jossa kerrotaan luista taistelukenttien maastoissa (esimerkki 65). Talvisota ja jatkosota ovat suomalaisten yhteisiä tunnekokemuksia, vaikka sodan kokeneita ei enää maassamme kovin montaa ole. Sen varjot ulottuvat kuitenkin vielä nykypäivään, ja sen vuoksi sodista kertovat artikkelit ovat lähes poikkeuksetta kansallisia aiheita.

Asiapohjaisia uutisia paikkadiskurssissa aineistossa on yksi. Kolmelle paikkakunnalle ulottuva rikollisuus nousee heti kansalliseksi aiheeksi, kun rötöstely ei koske vain yhden paikkakunnan tai maakunnan aluetta. Se kerrotaan heti esimerkissä 66. Esimerkki 66 on muuten varsin asiapohjainen, uutisdiskurssissa oleva artikkeli, josta selvästi erottaa sen tarkoituksen.

(66) Kuparia 30 000 euron edestä varastaneille vankeutta ja sakkoja – rötöstelivät kesällä kolmella paikkakunnalla (7.9.2017)

(67) Neljä serbialaismiestä tuomittiin Kainuun käräjäoikeudessa kuparivarkauksista, joita tehtiin eri puolilla Suomea touko- ja kesäkuussa. Kolme miehistä varasti kuparia Mikkelissä, Lappeenrannassa ja Kajaanissa. Yksi miehistä oli mukana vain Kajaanin tapauksessa.

Aiheeseen tuo Kainuun paikallisuuden merkityksen se, että yksi ryöstöistä tapahtui Kajaanissa, kuten esimerkissä 67 kerrotaan. Yksi tekijöistä oli myöskin ainoastaan mukana Kajaanin tapauksessa. Muuten aihe on kansallinen jo mittakaavaltaan, sillä se ulottuu Etelä-Karjalasta Kainuuseen monen sadan kilometrin mittaisen matkan, kattaen lähes puoli Suomea.

Kun aiheista puhutaan niinkin isossa mittakaavassa kuin Itä-Suomi, se nousee kansalliseksi aiheeksi. Siinä niputetaan silloin yhteen useampia alueita kuin vain yksi maakunta, ja silloin sen kiinnostavuus kasvaa alueellisesta kansalliseen, kuten esimerkissä 68 on tehty. Esimerkistä saa mielikuvan, että Suomi olisi jaettu neljään osaan (itä-länsi, pohjois-etelä), joten aihe saattaa kattaa silloin itseasiassa ison osan Suomea.

(68) Itä-Suomen lapsi elää lyhyemmän elämän kuin ikätoverinsa – avuksi iltasadut ja yhteiset ateriat? (3.10.2017)

(69) Vähäinen liikunta, ylipaino ja päihteet ovat esimerkiksi kainuulaisille lapsille ja nuorille arjen ongelmakohtia. Kainuun sote etsii ratkaisuja ongelmiin muun muassa vanhempien avulla.

Artikkelin aihe paljastuu paikallistetuksi Kainuuseen, mikä käy ilmi esimerkistä 69. Kansalliseen aiheeseen tuodaan siis Itä-Suomen näkökulma Kainuun maakunnasta, jossa esimerkiksi lasten eliniän odotteet ovat artikkelin mukaan maan matalimpia.

Eläinvideot ja eläinartikkelit ovat yksi hauska esimerkki kansallisista aiheista. Hyvin usein ne paikallistetaan johonkin, jotta ihmiset saavat mieleensä kontekstin siitä, että missä kyseinen eläin on ollut ja mitä se on touhunnut. Esimerkissä 70 korostetaan vieläpä uteliaan ketun olevan juuri kaupunkilaiskettu, joka on juuri syönyt kinkkupiirakkaa. Kaupunkia ei kuitenkaan mainita vielä tässä: se voi olla mikä tahansa Suomen kaupungeista.

(70) Video: Utelias kaupunkikettu venyttelee maireana – oli juuri popsanut kinkkupiirakan (21.11.2017)

(71) Kajaanissa rohkea kettu on herättänyt hilpeyttä omakotitaloalueella. Kettu on sopeutuva eläin, joka tottuu ihmisiin helposti jos sitä ei häätistellä.

Artikkelin aihe paljastuu Kajaanin alueella tehdyksi esimerkissä 71, mutta Kajaani kaupunkina ei ole merkittävä tieto artikkelissa. Merkittävämpää on se, että kaupunkilaiskettu kuljeskelee omakotitaloalueella. Paikallisuus on olemassa artikkelin taustalla, sillä aihe tulee kyseiseltä paikkakunnalta, mutta se häivytetään muuten artikkelin takaalalle. Näin hauska eläinvideo koskettaa kansallisemmalla tasolla. Paikallisuuden häivyttäminen korostuu, kun paikan maininnan jälkeen kerrotaan, että kettu on eläimenä sopeutuva – eli se voisi siis samalla tavalla asustella vaikkapa pääkaupunkiseudulla omakotitaloalueella.

4.3.3 Ilmiödiskurssi kansallisissa aiheissa

Kansalliset aiheet, joissa paikallisuus rakentuu ilmiödiskurssin kautta, ovat melko suuren enemmistönä. Ilmiöt ovat kansallisia, koko Suomea koskettavia aiheita, joissa paikallistaminen tehdään Kainuuseen kertomalla, että sama ilmiö on todettu sielläkin.

16:ssa ilmiödiskurssin alle lukeutuvassa artikkelissa on monia erilaisia ilmiöitä, jotka puhuttavat suomalaisia paikkakunnasta tai maakunnasta riippumatta. Erilaisia teemoja ovat muun muassa suomalaisuus ja suomalaisten identiteetti, erilaisten ongelmien esille tuominen ja eräänlaiset jos-aiheet, jotka leikittelevät eri skenaarioilla.

Yksi tunnistettavista ilmiöistä on suomalaisuus identiteettinä. Suomalaisuuteen sanotaan kuuluvan monesti vertailu muihin, oli se sitten omiin naapureihin tai naapurimaihin. Suomalaiset ovat myös kiinnostuneita siitä, miten heistä puhutaan. Uudet kokeilut ja uudet tavat kiehtovat myös mediassa. Tämä näkyy esimerkiksi 72, jossa koko Suomi joukkoistetaan samaan. Nyt Suomessa uskalletaan vihdoinkin käyttää puistoja, joita on käytetty muissa maissa iät ajat. Ilmiö on siis vihdoinkin rantautunut Suomeen, ja suomalaiset ovat ottaneet sen osakseen.

(72) Suomessa uskalletaan jo käyttää puistoja – telttä ei silti kuulu kirkkopihan tai puistoon (4.8.2017)

(73) Kajaanin seurakunnan ylipuutarhuri Kirsi Pääkkönen muistuttaa ottamaan huomioon miltä oma käytös voi tuntua muista ihmisistä.
– Miltä tuntuisi, jos itse olisi viettämässä hääjuhlaa tai kastajaisia, ja ihmiset makoilisivat juhlapaikan pihalla? Monessa Suomen kirkkopuistossa on myös sankarihautoja, jolloin täytyy muistaa kunnioittava käytös, Pääkkönen sanoo.

Vaikka aihe onkin kansallisella tasolla, osa sen haastateltavista on Kajaanista, ja ilmiö tuodaan myös paikalliseksi esimerkiksi, kuten esimerkiksi 73. Ilmiö paikallistetaan Kajaanii ja sen taustat hahmottaa paremmin, kun sen asettaa jonkin oikean kirkon pihaan, jossa haastateltava antaa esimerkin siitä, mitä ilmiö voi tuntua paikkakunnasta riippumatta.

Suomalaisuuteen luetaan usein osaksi myös Suomi vastaan Ruotsi -asettelu, joka näkyy myös esimerkissä 74. Muovien kierrätys ilmiönä on kansallinen, ja siihen tuodaan kansallisia kiinnostava näkökulma vertaamalla Suomea Ruotsiin, jolloin kierrätyksen lisäksi suomalaisten toimintatavat nousevat ilmiöksi.

(74) Rehupaalien muoveja voisi uusiokäyttää, jos joku lajittelisi ne – Ruotsi on parempi tässäkin (8.8.2017)

(75) Kortelaisen tila Jormualla nauttii sateesta. [--] Rehusiilo onkin se syy, miksi tila on kiinnostava. Vuonna 2009 Kortelaisten tila vaihtoi suurimman osan muovipaaleista – siis tutummin traktorin munista – rehusiiloihin. Muutos pienensi paitsi tilan kustannuksia, mutta myös sen tuottaman muovijätteen määrää. Valkeisia paaleja löytyy pihalta nyt kuutisenkymmentä, mutta se on pieni osa verrattuna niiden aiempaan määrään tilalla.

Ilmiö paikallistetaan Kajaanin lähettyvillä sijaitsevaan Jormuan kylään, jossa ilmiöllä paikallisuuden merkityksen tuo maanviljelijä Kortelaisen tila (esimerkki 75). Paikallisuus muuten on varsin pienessä roolissa jutussa, vaan enemmänkin korostetaan ilmiötä, jolle paikallisen sävyn tuo maanviljelijä.

Suomalaisuuden yksi vaalituimmista kulmakivistä, kahvinjuonti, on ilmiönä merkittävä. Se on iso osa suomalaisuutta ja sen perinteitä, ja tämän vuoksi se mainitaan myös esimerkissä 76. Valmius muuttua on kuitenkin jutun ilmiön toinen puoli. Toisaalta suomalaiset ovat perinteisiä kahvinjuojia, toisaalta myös heihin iskee juomahifistely.

(76) Kahvi, tee vai kahvimainen tee? Juomahifistely iski perinteiseen kahvikansaan (5.9.2017)

(77) Kajaanilaiseen teehuoneeseen tullessa ei paatunutkaan kahvinjuoja voi olla ahnaasti tuijottamatta lasipurkkeihin säntillisesti pakattuja, moninaisia irtoteelaatuja.

Ilmiö paikallistetaan Kajaaniin kertomalla kajaanilaisesta teehuoneesta esimerkissä 77. Teehuoneen paikallisuus ei ole pääosassa, vaan se, että siellä nämä kahvia ryyystävät suomalaiset antavat mahdollisuuden myös erilaisille teelaaduille. Kansallinen ilmiö on rautanut myös Kajaaniin ja Kainuuseen, joka on uusille asioille hitaasti lämpiävää sorttia oleva paikka.

”Suomalainen mies ei puhu eikä pussaa” – fraasi, jota on toisteltu ajan saatossa kyllästy-
miseen asti. Miesten tunteiden näyttäminen ja halu olla lähellä ovat pikkuhiljaa murtu-
massa olevia tabuja, joita suomalaisiin ja suomalaisiin miehiin on istutettu lapsesta pitäen.
Ilmiö ei katso paikkakuntaa, vaan on valtakunnallinen maakunnasta riippumatta. Esimer-
kissä 78 ilmiö sanallistetaan niin, että annetaan ymmärtää ilmiön muuttuvan ja muurien
murtuvan.

(78) Miehiltä kysyttiin kosketuksesta, vastauksia kertyi 150 tuntia – vanhat trau-
mat toistuivat puheissa (10.9.2017)

(79) Kajaanilainen teatteriohjaaja Eino Saari on haastatellut puolentoista vuoden
aikana 50:tä erilaista suomalaista miestä heidän kokemuksistaan ja suhteestaan
kosketukseen.

Kajaanin esimerkki ilmiöstä käy ilmi esimerkissä 79, jossa teatteriohjaajan kerrotaan
haastatelleen miehiä tästä ikuisuusaiheesta, jota ei kuitenkaan niin paljon ole käsitelty
avoimesti miesten itsensä kautta. Ilmiödiskurssi on vahvasti kansallinen, mutta se tuo-
daan Kajaaniin ohjaajan työn kautta.

Eniten ilmiönä esille nousi jonkin ongelman esille tuominen. Tämä ilmiö, ilmiödiskurssi,
on usein esillä mediassa, sillä journalistien tehtävänä on välittää tietoa kansalle – se kos-
kee koko yhteiskunnan ongelmia, pieniä ja isoja (Julkisen sanan neuvosto 2020). Yhteis-
kunnassa esille tulevia ongelmia voivat olla pienet paikalliset ongelmat tai koko valta-
kunnan politiikkaa koskevat sopat, kuten esimerkiksi koko valtakuntaa ravistellut Yle-
gate, eli Terrafamen kaivokseen liittyvät jääviyssotkut (Kauppinen 2016).

Kirkosta eroaminen on ongelma kirkolle instituutiona, sillä sen toiminta pyörii kirkkoon
kuuluvilta kerätyllä kirkollisverolla. Jäsenkadon lisääntyessä kirkko ajautuu ongelmiin,
jotka pahenevat vuosi vuodelta kuten esimerkissä 80 kerrotaan.

(80) Kuinka kauan kirkko kestää jäsenkatoa? "Vuoden 2025 jälkeen alkaa to-
della tuntua" (6.7.2017)

(81) Esimerkiksi Kajaanin seurakunta kävi keväällä yt-neuvottelut kirkollisverotulojen tippumisen takia. Leikkauksia tehdään kiinteistöistä ja jättämällä vapautuvia virkoja täyttämättä.

Kirkosta eroavien määrän kasvu on ongelma koko Suomessa, mutta ilmiöön tuodaan jälleen paikallinen näkökulma haastattelemalla myös Kajaanin seurakunnan edustajia esimerkiksi 81. Ilmiö paikallistetaan ja sen olemassaolo myös Kajaanissa huomioidaan, mutta paikallisuus ei ole jutun ykkösdiskurssina vaan sivuseikkana ilmiön taustalla.

Julkisten tilojen ilkivalta ei ole varsinaisesti minkään maakunnan tai paikkakunnan oma aihe ja ilmiö, vaan sitä esiintyy koko Suomessa. WC-maksut puhuttavat myös ympäri Suomea (esimerkki 82), ja erilaiset ratkaisut maksun maksamiseen kiinnostavat, sillä vessassa käynti on yksi ihmisen perustarpeista.

(82) WC-maksu tuo enemmän vaivaa kuin tuloja – puhelimella aukeava lukko paljastaa sotkijan (1.8.2017)

(83) Kajaanin rautatieasemalla VR:n yhteistyökumppanina toimii ISS, ja WC-käynti maksaa euron.

Paikallinen näkökulma ilmiödiskurssiin tuodaan mainitsemalla Kajaanin rautatieaseman julkiset vessat esimerkissä 83, mutta paikallisuutta ei tässäkään korosteta enempää. Rautatieasemalla olevat vessat antavat lukijalle ilmiöön paikallisen näkökulman, mutta muuta tarvetta tiedolle paikallisuudesta ei ole.

Ilkivaltailmiötä käsitellään aineiston seuraavassa artikkelissa syvemmillä. Julkisten tilojen sotkeminen tai hajottaminen ei ole millään tavalla uutta, ja ilmiöön ei näytä tulevan muutosta, vaikka kaikki ymmärtävät sen olevan vain ja ainoastaan negatiivinen asia. Ilmiötä, ongelmaa, koetetaan tuoda ihmisiä lähemmäksi esimerkissä 84 pienellä syytöksellä, että tuskin kukaan kotonaan näin käyttäytyisi. Paikallisuutta ei tuoda ilmi, vaan pieni syytös koskee kaikkia, jotka kokevat omatunnonpiston sydämessään.

(84) WC-pönttöjä potkitaan ja paperit heitetään lattialle – "Tuskin kukaan kotona näin käyttäytyy" (1.8.2017)

(85) Kajaanilainen ravintolayrittäjä Ari Heikkinen arvioi, että suurin osa asiakasta käyttäytyy hyvin, mutta pieni joukko aiheuttaa ongelmia. Heikkisen omistamassa yökerho Club 96:ssa hajoaa vuosittain noin kymmenen vessapönttöä.

Ilmiödiskurssiin tuodaan paikallinen näkökulma kajaanilaiselta ravintolayrittäjältä esimerkissä 85, joka kertoo ilkeiltä ilmiöstä omasta näkökulmastaan, ja laajentaa sitä kertomalla, että kyse on kuitenkin pienestä ihmisjoukosta.

Erilaiset puhelinmyynnin tai suoramarkkinoinnin kautta ilmenevät ongelmat ovat tietyltä osin haitallinen ilmiö, josta ihmiset joutuvat pulmiin. Usein ongelma henkilöityy ihmiseen, joka ei tiedä mitä on ostamassa tai miten pitkällä sopimuksella, kuten esimerkissä 86 ilmenee. Kaikki puhelinmyynti ei ole suoraan osoitettavissa ongelmaksi, mutta väärinkäsityksien mahdollisuus on suuri puhelimitse kauppaa tehdessä.

(86) Sisko Ohtonen osti puhelinmyyjältä kapseleita, sai kahden vuoden riasan – "Tunnen itseni todella pöllöksi" (7.8.2017)

(87) – Tänne näitä on minulle kertynyt, sanoo kajaanilainen Sisko Ohtonen ja avaa samalla kaappinsa oven. Hyllyllä on viideksi kuukaudeksi maitohappobakteerikapseleita. Jokaiselle päivälle yksi kappale.

Valtakunnalliselle ongelmalle taustan antaa kajaanilainen Sisko Ohtonen, joka konkreettisesti ongelman esimerkissä 87. Ilmiön Siskon ongelmasta tekee se, että hän on tuskin ainut henkilö, joka on joko omaa tahattomuuttaan tai väärinymmärryksen vuoksi joutunut vastaamaan tilanteeseen, jossa hänellä on läjä tuotteita, joita ei oikeastaan tarvitse.

Talkootyö ja vapaaehtoistyö ovat iso osa järjestötoimintaa ja esimerkiksi isoja tapahtumia kuten festivaaleja. Ilmaisen työn tekeminen ei kuitenkaan aina ole se kaikkein houkuttelevin vaihtoehto edes yhteisen hyvän puolesta. Talkoolaisia voi olla vaikea löytää tai sitouttaa pidemmäksi aikaa. Siksi ilmiötä on pohdittu myös siltä näkökannalta, että voisiko talkootyötä tehdä lyhyemmässäkin pätkässä (esimerkki 88).

(88) Vapaaehtoistyötä kolme tuntia? Pop up -talkoolaiset ovat järjestöille uhka ja mahdollisuus (15.8.2017)

(89) Kulttuurin parissa joustavasti vapaaehtoistyötä tekevä nainen, kajaanilainen Noora Lumpo, on tilastojen valossa tyypillinen tämän hetken vapaaehtoinen. Itsekin allergioista ja yliherkkyydestä kärsivä Lumpo tekee työtä Allergia-, iho- ja astmaliiton somelähettiläänä itselleen tärkeän aiheen parissa.

Paikallisuuden merkitystä vapaaehtoistyöstä kertovalle jutulle tuo kajaanilainen Noora Lumpo esimerkissä 89. Hän omalta osaltaan kertomassa yhdentyylistä ratkaisua ongelmaan: joustavasti tehtävä vapaaehtoistyö, joka ei painotu tiettyyn aikaan, milloin työtä voit tehdä. Työtä voi tehdä paikasta riippumatta, esimerkiksi Kajaanista käsin. Kansallisesti vapaaehtoistyö ja talkootyöt nähdään mahdollisesti aikaa vievänä ilmiönä, johon artikkelissa pyritään pohtimaan ratkaisuja erilaisin keinoin.

Yksi valtakunnallisesti puhuttavimmista ilmiöistä on hoitoala, ja kaikki sen alle kuuluvat pienemmät nyanssit, kuten esimerkiksi vanhustenhoito. Ala kuohuttaa monesti, sillä epäkohtia ilmenee viranomaisten tarkastuksissa tai omaisten huomioina (Yle 2020c). Omaisten huomio nousee esille esimerkissä 90, jossa omaishoidon ongelmista kerrotaan varsin suoraan.

(90) Murenevia ja haisevia vanhusten vaippoja – omaishoittoon saa paremmat vaipat, jos maksaa ne itse (6.9.2017)

(91) Kuhmolainen omaishoitaja Sirkka Koistinen tilasi miehelleen muutama kuukausi sitten lisää vaippoja, mutta merkki oli vaihtunut.
– Nämä eivät ole kestäviä ja muotoilu ei ole hyvä, aikaisemmat olivat tanakoita. Uudet vaipat ovat löysiä ja ne murenevät heti, jos niihin menee pissiä, kertoo 78-vuotias Koistinen.

Omaishoidon taloudelliset resurssit eivät ole kunnissa erikoisen suuria, minkä vuoksi ilmiö todella on kansallinen ja koskettaa omaishoitajia ja -hoidettavia ympäri maan. Näin myös esimerkissä 91 kuhmolaista Sirkka Koistista, joka paikallistaa ilmiön Kainuuseen.

Ongelmien esille tuonti ilmiödiskurssissa ulottuu myös ikäpolvista toisiin, aiheiden käsitellessä niin vanhuksia kuin päiväkotikäisiä lapsiakin. Päiväkotilasten ruokailun liittyvät erikoiset piirteet herättävät huolta vanhemmissa esimerkissä 92. Lapsiin ja lastenhoitoon liittyvä uutisointi on vanhustenhoidon ohella sellaista, joka kiinnostaa valtakunnallisesti:

molemmat ovat sellaisia ilmiöitä, joiden kohteena ovat tahot, jotka eivät itse voi kovinkaan vaikuttaa asiaansa.

(92) Puuro perjantaina pussiin ja maanantaina tarjolle – uusi päiväkotiruoka herättää huolta vanhemmissa (12.10.2017)

(93) Lehtikankaan monitoimitalon Lounatuulen keittiössä on jouluihin tuoksu lokakuussa. Kajaanin peruskoululaisille sekä päiväkotilapsille on luvassa riisipuuron täyhteinen aamupala – mutta ei suinkaan samalle päivälle.

Vaikka juttu on tehty Kainuun alueella kuten esimerkiksi 93 voi päätellä, aihe on silti kansallinen. Omien lasten päiväkodin toiminnot eivät ole vain paikallisesti kiinnostavia aiheita, vaan varsinkin jos vanhemmat kokevat asiasta huolta, tai jos toimintatavat ovat käytössä muuallakin.

Vanhustenhoito on esillä jälleen esimerkissä 94, mutta tällä kertaa positiivisemmassa valossa. Elämä hoivakodissa ei ole vain kurjuutta ja huonoa hoitoa, vaan se voi olla myös rentoa.

(94) Hoivakodeissa on kirjavat ja kirjoittamattomat säännöt: "Ei niitä tarvitse ylhäältä sanella" (6.11.2017)

(95) Hoivakoti Menninkäisessä Kajaanissa on neljä viihtyisäksi sisustettua olohuonetta ja isompi aulatila asukkaiden omien huoneiden lisäksi. Toimitusjohtaja Esa Heiskasen mukaan jokaiselle asukkaalle löytyy tarpeen mukaan omaa rauhaa tai yhteistä tekemistä. Sääntöjäkin on, mutta niillä ei asukkaiden elämää liikaa vaivata.

Vanhustenhoito ilmiönä esittäytyy usein ongelmien kautta, joten ”positiiviset ongelmat”, eli esimerkiksi se että sääntöjä ei ole, ovat lukijalle virkistävää vaihtelua. Sääntötön hoivakoti paikantuu Kajaaniin esimerkissä 95, josta kerrotaan positiivisen ilmiön kautta.

Aiemmin aineistossa esillä olleeseen päiväkotiruokailuun palataan myöhemmällä artikkelilla, jossa ilmiötä on laajennettu. Jatkoartikkelissa vaikuttaa siltä, että vanhemmat ja

henkilökunta ovat vastakkaisilla puolilla kuten esimerkiksi 96 voi huomata. Muovipusseihin pakatusta ruuasta herää huoli, että sisältääkö se ylimääräisiä kemikaaleja, mutta esimerkissä 96 oleva napakka sitaatti antaa ymmärtää, että näin ei olisi.

(96) Muovipussiin pakattu kouluruoka herätti huolen kemikaalien liukenemisestä: "Keittiöltä voi pyytää mustaa valkoisella" (8.11.2017)

(97) Kajaanissa osa vanhemmista kritisoi kouluissa ja päiväkodeissa yleistyvää ruoan pakkausmenetelmää, jossa ruoka pakataan pussiin kuumana ja lämmitetään siinä.

Artikkeli paikallistetaan jälleen Kainuuseen ja Kajaaniin esimerkissä 97, sen ollessa jatkotutkimukselle aiemmalle. Kaikki lukijat eivät voi tätä kuitenkaan tietää, joten paikallisuuden tuominen uudestaan esille on tarpeen. Suurtalous ja massaruoanvalmistus kouluille ja päiväkodeille ovat kansallisia aiheita, joihin tartutaan artikkelissa vanhempien huolen kautta, tuoden esille terveyshuolet ja pelon kemikaaleista.

Kehitysvammaisista puhutaan harvoin positiivisen kautta, vaan usein esille tuodaan ongelmia esimerkiksi hoitoketjuissa, byrokratiassa tai muissa arjen asioissa. Esimerkki 98 ei tee tähän poikkeusta, vaan kehitysvammaisten mielenterveysongelmat nostetaan esille ongelmana, johon on vaikea puuttua, koska niitä ei aina tunnisteta. Kehitysvammaisia on maan joka kolkassa, ja niin on myös heidän omaisiaan, joiden oma ongelma tuodaan myös esille: väsymys.

(98) Kehitysvammaisen mielenterveysongelmaa ei aina tunnisteta – "Omaiset saattavat olla hyvinkin väsyneitä" (20.11.2017)

(99) Kehitysvammaisten vahvasti tuetun asumisen yksikkö Kajaanissa on 15 asukkaan koti. Osalla yksikössä asuvista on ongelmia mielenterveytensä kanssa.

Vaikka artikkelin aihe on kansallinen, eikä vain yhteen maakuntaan sijoittuva – mielenterveysongelmia on paikasta riippumatta niin kehitysvammaisilla kuin tavallisillakin ihmisillä – aihe paikallistetaan Kajaaniin. Ilmiöstä kerrotaan paikallisen tuetun asumisen yksikön ja sen asukkaiden kautta esimerkissä 99.

Tietynlaisia ongelman esille tuomista esiintyy vielä kahdessa artikkelissa, mutta hieman eri näkökulmalla kuin aiemmin. Kyseessä olevissa artikkeleissa ongelmaa ei ole, vaan niitä käsitellään sen kautta, jos asiat tehtäisiin eri tavalla: silloin ongelmia olisi. Artikkelit ovat ikään kuin skenaarioita tilanteesta, jossa jotain toimintoa tai palvelua ei olisi, eräänlaisia jos-artikkeleita.

Lasten iltapäivätoiminta on kansallinen aihe, sillä iso osa lapsista käy jossain vaiheessa elämänsä iltatäi aamupäiväkerhoa. Se on helpotus monille vanhemmille, kun lapsen pärjäämisestä koulupäivän jälkeen ei tarvitse huolehtia. Iltapäivätoimintaa ei kuitenkaan ole pakko järjestää, mutta niin tehdään, koska muuten vanhemmat tulevat lankoja pitkin kuten esimerkissä 100 kerrotaan.

(100) Iltapäivätoimintaa ei ole pakko järjestää – "Jos sitä ei järjestetä, vanhemmilta tulee vihaisia puheluita" (11.8.2017)

(101) Vanhempia kiinnostaa, millaisessa koulussa lapsi viettää päivänsä, mutta millaista on "aappa" ja "iippa" eli aamu- ja iltapäivätoiminta, jossa lapsi saattaa viettää aikaa jopa enemmän kuin koulussa? Joissakin kunnissa, kuten Kajaanissa, lapsella on mahdollisuus mennä iltapäivätoimintaan, joka painottuu taidekasvatukseen, liikuntaan, ympäristöön ja kierrätykseen tai kristilliseen kasvatukseen.

Iltapäivätoiminnan esimerkiksi otetaan Kajaani (esimerkki 101), jossa on vaihtoehtoja erilaisille iltapäiväkerhoille. Paikallisuus jää aiheessa taustalle, sillä vaikkakin aiheesta kerrotaan Kajaanin kautta, se häivytetään taustalle lyhyellä maininnalla: "joissakin kunnissa, kuten Kajaanissa, lapsella..." Lukijan annetaan ymmärtää, että vaikka artikkelissa kerrotaan kansallisesta ilmiöstä Kajaanin kautta, ei Kajaani kuitenkaan ole artikkelissa se ratkaiseva tekijä.

Toinen jos-artikkeli on rakennukseen ja kaavoitukseen liittyvä artikkeli, joka on varsin kansallinen aihe. Aihe tuodaan ilmiönä lukijaa lähelle sillä, että kerrotaan ihmisten rakentamiseen liittyvistä haluista ja valinnoista, joita säädellään kaavoituksen kautta (esimerkki 102).

(102) Hotellit ja talot jäävät rakentamatta, jos kaavoitus ei toimi – "Ihmiset arvostavat vähän erilaisia asioita" (14.8.2017)

(103) – Yksityiset henkilöt hakevat yleensä ensisijaisesti pientalotontteja. Yritykset taas hakevat rivi- ja kerrostalotontteja tai teollisuus- ja liikerakennusten tontteja, joita taas yksityiset harvoin kysyvät, kertoo Kajaanin kaupungin kiinteistöinsinööri Jari Säkkinen.

Artikkeli paikallistetaan kainuulaisella haastateltavalla, joka antaa ilmiölle asiantuntijanäkökulman aiheesta esimerkissä 103. Artikkelin aihetta käsitellään kansallisella tasolla paikkakuntia korostamatta, jotta aiheen paikallisuuden neutraalius pysyy.

4.3.4 Esimerkin kautta tuleva paikallisuuden diskurssi

Kansallisiin aiheisiin, jotka eivät varsinaisesti ole henkilökuvia, paikasta kertovia koko valtakuntaa kiinnostavia aiheita kuten sotahistorialliset aiheet, eivätkä ilmiöitä, joista kirjoitetaan, haetaan paikallisuuden diskurssi usein esimerkin kautta. Esimerkkidiskurssin alle kuuluvat esimerkiksi pohdiskelevat ja jonkin asian toteavat, informatiiviset artikkelit, sekä tietyn tyyliset reportaasit.

Pohdiskelevana esimerkkinä artikkelista on muun muassa koulujen syyslomien ajankohdtaa käsittelevä artikkeli. Kansallista aihetta käsitellään pohdiskelevalla otteella (esimerkki 104): mikä on loman oikea pituus ja milloin niitä kuuluisi oikein pitää. Lukijalle annetaan ymmärtää, että napakkaa tietoa artikkelista ei tulla saamaan, mutta kansallisen aiheen pohdiskelua kylläkin.

(104) Syyslomista paljon porua – mikä on oikea pituus ja milloin lomat pidetään? (24.10.2017)

(105) Lisäksi on olemassa myös maakuntia, joiden sisällä voi olla kuntia, jotka viettävät syyslomiaan eri viikkoina, kuten Kainuussa Sotkamo ja Kuhmo.

Syyslomien ajankohdat ja pituudet vaihtelevat maakunnittain ja myös maakuntien sisällä, kuten esimerkistä 105 käy ilmi, jossa kansallisen aiheen esimerkkimaakunnaksi esitellään

Kainuu. Koululaisia ja koululaisten vanhempia koskettavaan aiheeseen tuodaan eriskummallinen esimerkki Kainuusta, jossa eri kunnat viettävät syyslomiaan eri aikaan.

Toinen pohdiskeleva esimerkkiartikkeli käsittelee mahdollisuutta, jossa koululaisten koulunmenoaikaa myöhäistettäisiin tunnilla. Pohdiskelevaa ehdollisuutta korostaa konditionaali sitaatissa, jossa unitutkija pohtii myöhäistämisen positiivisia vaikutuksia (esimerkki 106).

(106) Kouluun vasta yhdeksäksi? Unitutkija: "Parantaisi kaikkien elämänlaatua ja koulusuorituksia" (25.10.2017)

(107) Mainuan kylällä asuva 8-vuotias Otso Soini kömpii unisena keittiöön. Aamupuuron ehtii syödä rauhassa, mutta sitten täytyy lähteä kävelemään pysäkillä, josta koulutaksi noutaa pojan kyytiin.

Aihe on kansallinen, sillä koululaiset ympäri maan menevät useimmiten kahdeksaksi kouluun. Esimerkkinä kahdeksaksi menemisen mahdollisesta haitallisuudesta on kajaanilaisen Mainuan kylän 8-vuotias Otso, jonka kouluaamujen arkea kuvataan esimerkissä 107. Otso antaa esimerkin nykytilanteesta, jota unitutkija pohtii artikkelissa samalla miettien tunnilla myöhempään koulun menemisen positiivisia puolia.

Uutta tietoa antavia artikkeleita tai jo jonkun olemassa olevan asian toteavia ja siitä kertovia artikkeleita on aineistossa myös muutamia. Näissäkin paikallisuus tuodaan esille useimmiten esimerkin kautta, josta paikallisuuden diskurssi sitten muodostuu lukijalle. Varsin informatiivinen otsikko ei kerro mitään paikallisuudesta, vaan arvonimien saamisesta ja ansaitsemisesta Suomessa esimerkissä 108.

(108) Oletko arvonimen arvoinen? Rötöstely tai sakotkin voivat viedä mahdollisuuden (17.11.2017)

(109) Kunnallisneuvoksen arvonimi myönnettiin tämän vuoden kesäkuussa kajaanilaiselle kaupunginvaltuutetulle Vesa Kaikkoselle 16. päivä kesäkuuta.

Artikkeli paikallistetaan Kajaaniin kertomalla, kuinka kajaanilaiselle kunnallispoliitikko Vesa Kaikkoselle on myönnetty kunnallisneuvoksen arvonimi (esimerkki 109). Artikkeleihin tuodaan sillä paikallisuuden diskurssi, mutta samalla myös mielikuva siitä, että arvonimiä voi oikeasti saada niitä hakemalla, eikä kyse ole jostain vaikeasti saavutettavissa olevasta asiasta.

Jo olemassa oleva asia todetaan esimerkissä 110. Artikkeli ei sinänsä tuo mitään uutta tietoa, vaan kertoo elokuvakerhoista ja sen mahdollisuuksista selvittää nykyajassa. Elokuvakerhot voidaan mieltää vanhanaikaisiksi, sillä elokuvia voi katsoa kuka tahansa omalta kotisohvaltaan tai menemällä elokuvateatteriin, mutta esimerkin 110 artikkelissa elokuvakerhoille annetaan tila olla mitä ne ovat.

(110) Elokuvakerhoista haetaan yhä vaihtoehtoja valkokankaalle – "Kaupalliset teatterit pyörittivät tuttua ja turvallista" (7.12.2017)

(111) Yksi pisimpään yhtäjaksoisesti toiminut on Kajaanin Elokuvakerho, joka selvisi digiaikaan siirtymisestä ilman suuria tuskia.

Elokuvakerhoja on ympäri maan, mutta esimerkin niistä antaa kajaanilainen elokuvakerho esimerkissä 111. Elokuvakerhot porskuttavat edelleen digiajasta huolimatta, jos ne vain onnistuvat digiloikassaan kuten Kajaanin Elokuvakerhon kerrotaan onnistuneen. Elokuvakerhojen kerrotaan sillä tavalla olevan vaihtoehtoja perinteisemmälle elokuvakulutukselle.

Varsin informatiivinen aihe on artikkeli lämpöpattereiden hoidosta. Aluksi niiden pohjustetaan olevan hyvin pitkäikäisiä oikein huollettuna (esimerkki 112). Lukijaa houkutel- laan myös kertomalla lupaavasta huolto-ohjeesta, joka jokaisen pitäisi osata.

(112) Lämpöpatterin ikä voi olla jopa 100 vuotta – yksinkertaisimman huolto- työn osaa jokainen (12.12.2017)

(113) Vaikka perinteiset lämpöpatterit ovat luotettavia, voi niihinkin tulla ongelmia. Näin kävi Kajaanin kaupungintalossa, jossa lämpöpattereiden putki alkoi yllättäen vuotaa.

Aihe paikallistetaan Kajaaniin lämpöpatterissa ilmenevän ongelman kautta esimerkissä 113. Pattereissa voi tulla ongelmia, jos niitä ei huolleta oikein tai riittävän usein, mikä ilmenee esimerkistä 113. Ongelmat lämpöpattereiden kanssa ovat kaikkia suomalaisia koskettava aihe, mutta aiheen käsittely jäisi ilman esimerkkiä varsin pinnalliseksi asiantuntijapuheeksi. Kajaanilainen esimerkki tuo siihen arkista tarttumapintaa.

Kansallisten aiheiden viimeinen esimerkki käsittelee reportaasi-tyylisesti ensihoitajien työtä. Vaikka reportaasi hoitajien työstä on tehty Kainuussa, sitä ei kerrota suoraan esimerkissä 114. Sen sijaan siinä vedotaan valtakunnallisesti lukijan tunteisiin kertomalla varsin suoraan ensihoitajan työn nurjista puolista harvaan asutulla korpiseudulla. Iso osa Suomea on harvaan asuttua, jossa välimatkat ovat pitkiä. Aihe voi siis koskettaa muitakin kuin kainuulaisia.

(114) Kuolleita isiä ja yksinäisiä vanhuksia: Ensihoitajan työvuoro tuo esiin korpiseudun kaikki kasvot (21.12.2017)

(115) Ensihoitaja saattaa kohdata yhden päivän aikana täysin toisistaan poikkeavia ihmisiä ja kohtaloita. Millaiset ihmiset ratin takana oikein istuvat? Seurasimme kahden ensihoitajan vuoroa Kainuun ensihoidossa.

Ensihoitajan työ sen monien eri puolien takia kiinnostaa ihmisiä paikkakunnasta riippumatta. Esimerkissä 115 kerrotaan, että artikkeli kertoo juuri kainuulaisten ensihoitajien työpäivästä, jota käytetään työn esimerkkinä. Ehkä kainuulaisuutta käytetään tässä hyödyksi, sillä Kainuu mielletään korpimaakunnaksi, jossa vanhuksia riittää – myös sellaisia yksinäisiä vanhuksia, joita ensihoitajat kohtaavat. Ensihoidon työ on myös erilaista pitkien välimatkojen takia, kuin esimerkiksi Etelä-Suomessa.

4.4 Kansainväliset aiheet

Kansainvälisiä aiheita käsitteleviä artikkeleita aineistossa oli verrattain vähän, yhteensä viisi. Ylen tarkoitus on kattaa aiheita suomalaisesta yhteiskunnasta laidasta laitaan, joten sitä taustaa vasten kansainvälisten aiheiden vähyyden ymmärtää (Yle 2020b). Monet kan-

sainvälisellä tasolla käsitellyt aiheet olisivat kuitenkin sovittavissa Suomeen raamittamalla aihetta suomalaisten näkökulmasta ja haastatteleamalla juurikin suomalaisia asiantuntijoita ja tavallisia ihmisiä, jotta Suomi saataisiin osaksi maailmanlaajuisista kontekstia.

Kansainvälisissä artikkeleissa ei juurikaan ilmennyt yhtenäisiä teemoja, joista olisi voinut tehdä diskurssien nimeämistä niiden mukaan. Kaikki ne edustavat yhtä lailla paikallisuuden diskurssia, jossa globaali aihe paikallistetaan suomalaisille lukijoille. Paikallisuuden tuovat ilmi henkilöt ja organisaatiot, kuten esimerkiksi hotelliketjut tai seurakunnat. Koska artikkelit on kirjoitettu Kajaanissa, organisaatiot ja henkilöt ovat kainuulaisia.

Ympäristöystävällisyys sekä kestävä kuluttaminen ja matkailu ovat maailmanlaajuisia teemoja, jotka toistuvat maasta riippumatta jossain kontekstissa. Toisaalla aihe voidaan sivuuttaa olemattoman pienenä, toisaalla taas ympäristöön ja kestäväan kehitykseen kiinnitetään paljon enemmän huomiota.

Esimerkki 116 nostaa esiin ajatuksen siitä, onko lomalainen matkallaan buffet- tai energiasyöppö – usein kun matkailun ajatellaan kuluttavan luonnonvaroja eniten lentämisen tai itse matkanteon kautta. Esimerkissä 116 puhutellaan lukijaa suoralla kysymyksellä, jonka nähdessään jokainen voi miettiä omia matkailutottumuksiaan. Mitään viitteitä paikallisuuteen ei kuitenkaan ole, vaan aiheen halutaan puhuttelevan maakunnasta riippumatta, ja herättävän ajatuksia omasta käyttäytymisestään.

(116) Lomalainen, oletko buffet- ja energiasyöppö? Hotellit heräsivät säästämään luontoa ja rahaa (5.7.2017)

(117) – Tiedostamme, että kulutuksen määrä hotellissa on runsasta. Haluamme herättää ihmisten ajatuksia siitä, voiko asioita tehdä ympäristöystävällisemmin, Kainuun ainoan Green Key -hotellin, Break Sokos Hotel Vuokatin hotellipäällikkö Heidi Leinonen. Break Sokos Hotel Vuokatissa pyyhkeet vaihdetaan kolmen päivän välein, ei jokainen päivä. Green Key -sertifikaatti myös velvoittaa veden ja energian säästämiseen ja roskien lajittelemiseen.

Artikkelia lukiessa paljastuu pieni palanen paikallisuutta, mutta se ei ole merkittävässä osassa. Oikeastaan paikallisuus on vain murusena isommassa mittakaavassa (esimerkki 117), sillä kansainvälisen aiheen tuo ensin Suomeen itseasiassa Break Sokos Hotelin

edustaja Heidi Leinonen. Tämän jälkeen paikallisuuden muru ilmenee lukijalle: Leinonen on Vuokatissa olevan hotellin hotellipäällikkö, ja hotelli on Kainuun ainoa Green Key –sertifikaatin saanut hotelli.

Uskontojen käsittely on myöskin kansainvälinen aihe, sillä uskonnot ovat edelleen hallitsevassa roolissa yhteiskunnallisessa keskustelussa maailmalla. Esimerkissä 118 tulee heti ilmi, missä artikkeli on kirjoitettu huolimatta siitä, että kyseessä on varsin kansainvälinen aihe.

(118) Muslimitytön tapaus nosti esiin ongelman Kajaanissa: Mihin uskonnottomat ja muslimit haudataan? (6.7.2017)

(119) Kun ihmisen matka on viimeisiä askeleita vaille valmis, aletaan valmistella hautajaisia. Mutta entä jos vainaja ei kuulukaan kirkkoon tai kuuluu toiseen uskontokuntaan?

Artikkelissa haastatellut henkilöt ovat kainuulaisia, mutta aihe on globaali. Aiheen globaaliuden huomaa jo esimerkin 118 asettelusta, kuin myös esimerkistä 119, jossa paikallisuutta ei tuoda enää esille. Kansainvälisen aiheen paikallistaminen ei tapahtunut nyt suoraan Suomi-tasolla, vaan se tuotiin tarkoituksella vielä pienempään – näin globaalille aiheelle saa tuttuuden tuntua jokaiselle suomalaiselle, kun saman ongelman kohtaa myös pikkukunnan asukkaat. Ongelma ei myöskään ole pelkästään suomalainen, vaan samaan ongelmaan törmätään kaikkialla maailmassa, jossa uskonnollisia vähemmistöjä esiintyy.

Aineiston seuraavassa artikkelissa pureudutaan kahvinjuontiin. Kahvinjuonti on syvälle juurtunut osa suomalaisuutta ja suomalaista kulttuuria. Kahvikupponen keitetään häissä ja hautajaisissa, aamuisin ja iltapäivisin. Kahvittelukulttuuri on kuitenkin muuttumassa globaalimpaan suuntaan, jossa kahvin juominen ei olekaan alas istumisen hetki, vaan jostain ihan muuta. Suomalaisten kahvihetken globalisaatiosta kertoo myös esimerkissä 120 vilahtelevat englanninkieliset termit, joilla kahvihetkeä kuvataan nykyään. Ne omalta osaltaan kertovat kahvihetken muutoksesta: termit ovat niin uusia, etteivät ne ole vakiintuneet suomen kieleen edes omina suomenkielisinä sanoinaan, vaan lainasanoina.

(120) Kiire kiilasi kahvipaussin ohi – nyt juodaan kahvit "on the go" ja take away -mukista (5.9.2017)

(121) Kajaanissa sijaitsevan Nakertajan alakoulun opettajanhuoneessa yhteisiä kahvihetkiä on harvoin. Yleensä sellaisen järjestämiseen tarvitaan jonkinlainen juhlahetki, jolloin kahvin kanssa on tarjolla leivonnaisia tai muuta herkkua.

Globaaliin kahvitteluaiheeseen otetaan suomalainen, paikallinen ote esimerkissä 121, kun haastatellaan kajaanilaisen Nakertajan koulun opettajia heidän kahvittelutottumuksistaan työpäivän aikana. Myös heidän kahvihetkiensä ohi on kiilannut kiire, kuten monilla muillakin globaalissa on the go -maailmassa.

Ihmisten terveyteen liittyvät artikkelit liittyvät myös kansainvälisten aiheiden joukkoon aineistossa. Terveys ja sen alle kuuluvat allergiat ja allergiaoireet eivät ole vain suomalaisten ongelma, vaan niistä kärsivät ihmiset ympäri maailman. Esimerkissä 122 konkretisoidaan allergisten ongelmia, joita voi tulla esimerkiksi matkustaessa.

(122) Kun sipuli tai siitepöly ovat myrkyä – allergisen matka voi saada ikävän käänteen vesilasistakin (8.9.2017)

(123) Kajaanilaiselle Marko Karvoselle omasta allergiasta on tullut jo niin arkipäiväinen asia, että sen kanssa toimiminen menee rutiinilla lomallakin.

Yhtenä kokemusasiantuntijana artikkelissa on kajaanilainen Marko Karvonen, joka antaa kasvot allergiselle henkilölle esimerkissä 123. Näin globaalia aihetta tuodaan lukijaa lähemmäksi antamalla aiheelle tavallisen ihmisen ääni, joka selviää allergiaoireidensa kanssa kotona ja lomalla.

Aineiston viimeinenkin artikkeli käsittelee allergiaa ja matkustamista. Artikkelit eroaa aiemmasta sillä, että siinä keskitytään siihen, miten allergikko voi matkustaa turvallisesti, kun taas aiempi artikkeli käsitteli enemmän ongelman esille tuomista. Artikkelissa on mielenkiintoista se, että paikallistamista globaaliin aiheeseen on tehty melkein pä kahteen otteeseen, ensimmäisen kerran jo esimerkissä 124, jossa yhdeksi paikaksi allergiselle kuvataan vaarin mökki. Mökkeily on kahvinjuonnin ohella suomalaisuuden ytimessä, joten sen esille tuominen paikallistaa aihetta jo ainakin Suomeen.

(124) Allergikko pakkaa matkalle adrenaliinipiikin – vaarin mökkikin voi aiheuttaa hengitysongelmia (8.9.2017)

(125) KAJAANI Kun Onni Korhonen, 13, lähtee perheensä kanssa matkalle, on tarkistuslistalla uimahousujen lisäksi useampi rasti: lääkkeiden ja adrenaliinipiikin mukaan ottaminen, hotellihuoneen sopivuuden varmistaminen ja omien ruokien pakkaaminen.

Toinen kerta, kun artikkelia paikallistetaan johonkin, se tehdään esimerkissä 125. Koko Suomea kattavan paikallistamisen ohella artikkeli paikallistetaan Kajaaniin kajaanilaisen Onni Korhosen kautta, joka on moniallergikko. Hänen ja hänen perheensä matkailun kautta matkustavan allergikon ongelmiin saa kansainvälistä tuntumaa.

4.5 Diskurssien luoma yhteinen kuva paikallisuudesta

Yhteenvedon voi sanoa, että eri aiheiden diskurssit on tuotettu vaihtelevalla tavalla. Jokaisella aiheella on tavallaan oma lukijakuntansa, joka määrittää tapaa tuoda paikallisuutta ilmi. Samat lukijat eivät välttämättä lue sekä aidosti paikallisia aiheita, että kansallisia aiheita. Paikalliset lukijat voivat lukea molempia, mutta myös hyvinkin mahdollisesti niin, että luetaan vain kansallisia aiheita, jotka nousevat Ylen etusivulle. Iso osa uutisia kuluttavista ihmisistä kuuluu siihen ryhmään, joka haluaa kuluttaa uutisia helposti, ja paikalliset uutiset eivät välttämättä nouse uutisvirrassa niin helposti esiin. (Yle 2020d)

Aidosti paikallisissa aiheissa kainuulaisten omaa maakuntaidentiteettiä halutaan rakentaa positiivisilla ja osittain myös stereotyyppioihin perustuvalla kertomisella, sekä asettamalla nykyiset ihmiset perinteiden ja historian ketjuun. Omaa paikallisuusylpeyttä halutaan nostattaa tuomalla esiin onnistumisia ja hyviä esimerkkejä menneestä ja nykypäivästä. Mukaan mahtuu myös arkisia tarinoita tavallisten ihmisten elämästä.

Kuten aiemminkin todettiin, kansallisissa aiheissa paikallisuus on varsin usein vain häivytettyä tekijänä taustalla. Se on sitä myös kansainvälisissä aiheissa. Paikallisuutta ei haluta korostaa liikaa näissä aiheissa, sillä usein se syö lukijakuntaa, jos aluetta tuodaan

liikaa esiin. Toki tässäkin on poikkeuksia, sillä jotkut uutiset ovat erittäin alueellisia, jotka kuitenkin nousevat valtakunnalliseen keskusteluun harvinaisuutensa tai arkaluontoisuutensa takia, tai jostain muusta syystä – esimerkkeinä aiemmin mainitut Terrafamen jääviyssopasta lähtenyt Ylegate tai Seinäjoella tapahtunut teinisurma.

Eri aiheiden diskursseja tehdään silläkin tavalla eri lailla, että esimerkiksi kansallisissa aiheissa paikallisuus, kainuulaisuus, asetetaan artikkelin seassa niin sanotuksi harmaaksi massaksi. Se ei erotu liikaa, vaan on ihan kuin mikä tahansa muukin maakunta, joka sattuisi olemaan artikkelissa esimerkkinä. Periaatteessa aiheen paikallinen näkökulma voisi tulla vaikka Uudeltamaalta, sillä paikallisuudella ei niin ole merkitystä niissä aiheissa. Paikallisuus on ainoastaan tapa tuoda aiheeseen jotain paikallista näkökulmaa, sillä niin täytyy olla Ylen aluetoimituksen tekemissä jutuissa.

Tiivistäen voisi sanoa, että paikallisuuden diskurssista puhutaan paikallisissa aiheissa kotikutoisesti: välillä lämpimään, suojelemaan sävyyn ja välillä korostaen omia stereotyyppiä. Kansallisissa ja kansainvälisissä aiheissa paikallisuuden diskurssi on harmaampi, ja paikallisuuden merkitys on olla puhuvana päänä.

Kaikkien artikkelien ensimmäinen esimerkki oli poikkeuksetta artikkelin otsikko. Näissä otsikoissa paikkakuntaa mainittiin hyvin harvoin: yhteensä vain kymmenessä otsikossa oli maininta esimerkiksi Kajaanista, Kainuusta tai muuten pohjoisesta Suomesta. Se omalta osaltaan vahvistaa kilpailun kontekstia, joka Ylellä on etusivun juttuihin ja lukijoiden ajasta kilpailemiseen. Onnistuneen jutun tae ovat klikit ja se, että ihmiset jäävät lukemaan juttua, ja siksi paikallisuutta harvoin otsikkoon tuodaan heti esiin, ellei se ole jutun kannalta todella merkittävää. Kukapa toimittaja haluaisi, että omaa juttua ei lue juuri kukaan?

Paikallisuuden diskurssien välillä ei ole huomattavissa juurikaan diskurssien yhtenäisyyttä, sillä eri aiheiden diskurssit poikkeavat toisistaan paljon. Kimppuuntumista siis esimerkiksi aidosti paikallisten ja kansallisten aiheiden diskursseissa ei juurikaan ilmene. Se osaltaan johtuu siitä, että artikkeleissa on täysin eri sävy ja eri tarkoitus. Monesti esimerkiksi aidosti paikallisissa aiheissa halutaan kertoa paikallisille ihmisille jostain heille

tutusta asiasta, mikä ei muualta tuleville lukijoille aukene. Kansallisissa aiheissa taas tavallisen kertoileva sävy on vaihtunut siihen, että paikallisuus ei ole jutun kannalta millään tavalla olennaista.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia Yle Kajaanin verkkoartikkeleita, ja niissä ilmenevää paikallisuutta. Tarkoituksena oli saada selville, millä tavalla paikallisuus näkyy Ylen verkkoartikkeleissa, miten se tuodaan esille ja onko sillä minkälaisia merkityksiä. Teoreettisen viitekehyksen antoivat paikallisuutta ja digitalisaatiota erityisesti journalismin näkökulmasta käsittelevät aineistot.

Tutkimuskysymykset olivat se, mitä ovat paikallisuuden diskurssit ja millaisia paikallistamisen keinoja Ylen verkkoartikkeleissa käytetään. Vastasin kahteen tutkimuskysymykseen tutkimalla 60 artikkelia diskurssianalyysin keinoin, kuten tutkimuksen tarkoituksena oli tehdä.

Analyysistä ilmeni mitä ovat paikallisuuden diskurssit ja millä keinoilla paikallisuutta tuodaan esille, eli merkityksellistetään. Henkilö- ja paikkadiskurssia käytettiin paikallisuuden merkityksellistämässä sekä aidosti paikallisissa aiheissa, että kansallisissa aiheissa. Aidosti paikallisissa aiheissa käytettiin myös jonkin verran tapahtumadiskurssia. Kansallisissa aiheissa henkilö- ja paikkadiskurssin lisäksi paikallisuuden diskurssia merkityksellistettiin esimerkin kautta, sekä huomattavasti eniten ilmiödiskurssin kautta. Diskurssianalyysi tutkimusmetodina vastasi odotuksia, sillä se sopi erinomaisesti merkitysten hakemiseen aineistosta ja pohdintaan siitä, miten jokin asia esitetään.

Tutkimustulokset kertovat yhtäältä niistä keinoista, jolla paikallisuutta tuodaan esille ja osoittavat eroja tavoissa, kun aiheet ovat paikallisia, kansallisia tai kansainvälisiä. Tavoissa on eroja, koska aiheiden paikallisuuden tasot ovat erilaisia toisiinsa nähden, eikä siksi niitä voi yleistää. Toisaalta samankaltaisuuttakin löytyy: muutamissa esimerkeissä ilmenee Kainuun korostamista hyvässä mielessä maakuntien joukossa. Yleistys analyysistä on kuitenkin se, että paikallisuus on nähtävissä paikallisille, kainuulaisille, eri lailla kuin muille. Diskursiivinen merkitys paikallisuudesta on erilainen paikallisille. Paikallisille ihmisille paikallisuuden diskurssi on kotikutoinen ja tunteellinen, ja siihen saattaa

liittyä niin positiivisia kuin negatiivisiakin tunteita. Muualta tulevalle lukijalle, jolle tekstissä mainittu kyseinen paikka ei merkitse sen kummemmin mitään, paikallisuus on siinä ohi menevä asia, jolle voi kohauttaa olkaa ja jatkaa lukemista.

Paikallisuutta voisi hyödyntää Ylen etusivun tavoittelussa niin, että kertoisi esimerkiksi uskomattomia ja ainutlaatuisia paikallisia tarinoita, ja jaksaisi nähdä vaivan kirjoittamalla artikkeleista syväluotaavia ja featurejutun kaltaisempia. Featurejutulla tarkoitetaan juttua, joka ei ole uutinen sen perinteisessä merkityksessä, vaan pohdiskeleva ja kuvaileva (STT 2020). Näissä paikallisuutta voidaan tuoda ilmi tavalla, jolla lukijat saadaan kiinnostumaan vaikeavärisiltä alueilta itse olisikaan, koska jutun asu ja lukutapa ovat poikkeavia tavallisista uutisista. Toisaalta paikallisuutta voi hyödyntää etusivun tavoittelussa sillä, että löytää niin sanotut skuupit ensimmäisenä, ja tekee niistä uutisen. Tällöin perinteinen uutinenkin voi nousta hyvinkin luetuksi, kun se on ensimmäinen tieto tapahtuneesta.

Paikallisuudelle on siis tietyllä tapaa tilansa Ylen etusivun uutisoinnissa, mutta sen käyttöä ja esilletuontia täytyy miettiä. Paikallisuuden diskurssista puhutaan aineiston aidosti paikallisten aiheiden artikkeleissa kuvailevasti tunteella johdatellen, vedoten lukijoiden tunnetasoon. Kansallisissa ja kansainvälisissä aiheissa paikallisuus on väline, jolla taustoitetaan isompien aiheiden kontekstia.

Digitaalisuuden hyödyntäminen paikallisuuden vahvistamisessa voisi toimia myös viipuna sille, että uutisoinnissakin paikallinen uutisointi olisi niin sanotusti mediaseksikkäämpää. Länsimaiset ja suomalaisetkin ihmiset ovat ehkä monin paikoin etäänntyneet omasta paikallisuudestaan. Kun maatalousyhteiskunnasta on siirrytty teollisuusyhteiskuntaan, ihmisten liikkuvuus on lisääntynyt, eikä tutuille kotikonnuilla jäädäkään välttämättä loppuelämäksi. Digitaalisuutta voitaisiin hyödyntää paikallisuuden tunteen luomisessa, ja digitaalisuuden kautta paikallisuuden diskurssi voisi muodostua ihmisille uusilla tavoilla.

Tutkimusta voisi periaatteessa jatkaa niin, että aineistoa laajentaisi esimerkiksi vuoden ajalle, ja haastattelisi ihmisiä siitä, miten he näkevät paikallisuuden artikkeleissa. Haastateltaviksi otettaisiin sekä paikallisia ihmisiä maakunnasta, ja ihmisiä muualta Suomesta.

Näin saataisiin mukaan ihmistutkimuksen näkökulmaa, ja laajennettua diskursiivisia merkityksiä: voihan olla, että mielikuvat Kainuusta ovat samankaltaisia myös muualta tuleville. Nyt tutkimus tehtiin niin, että näkemykset ovat ainoastaan omiani, joissa vaikuttaa jonkin verran taustalla oma paikallisuuteni.

Kun tutkimuksen tuloksia vertaa esimerkiksi Jaana Hujasen väitöskirjaan (2000), eroja löytyy jonkin verran. Ensinnäkin tutkimuksien välillä on 20 vuotta eroa, mikä omalta osaltaan vaikuttaa eroihin. Median kulutustavat ovat muuttuneet tuossa ajassa radikaalisti sanomalehdistä entistä enemmän digitaaliseen suuntaan. Paikallisuusidentiteetti ja oma paikallisuuden diskurssi muovautuivat 20 vuotta sitten aivan eri tavalla kun oli tavallista, että lähes jokaiseen kotiin tilattiin sanomalehti. Nykyisin harvempi tilaa enää paperista sanomalehteä, vaan uutisia kulutetaan digitaalisesti ja silloin kun itselle sopii. Kun samasta ruutuajasta kilpailee moni taho, voi uutisillakin olla tarve tiivistää oma asiansa napakasti ja lukijan mielekkyyttä ajatellen.

Hujasen väitöskirjassa alueellisuus ja alueellisuuden rakentuminen nähdään poliittisena liikkeenä, eikä hänen mielestään neutraalia alueellista uutisointia olekaan. Toki itsekin päädyin samaan lopputulemaan, mutta omassa tutkimuksessani erittelin siksi eri tason paikallisuuksia, joista paikallisuuden diskurssia etsittiin. Värittynyt ja korostunut paikallisuus näkyi eniten aidosti paikallisissa aiheissa, ei niinkään muissa. Aineistoissa oli myös tutkimuksien välillä eroja: toinen aineisto on tietyistä samoista, tilatuista sanomalehdistä. Oma aineistoni on digitaalista, jonka syntyyn on vaikuttanut ajatus siitä, mitä lukijat haluavat lukea.

Tutkimustuloksia voisi hyödyntää suunnitellessa aiheita Ylen aluetoimituksissa, ja miksei myös Ylen isoimmista yksiköissä Pasilassa ja Tampereen Mediapoliksessa, jossa sijaitsee alueiden toimintaa ohjaava Suomi-deski. Alueellisia näkökulmia voisi näkyä kansallisissa aiheissa ehkä enemmän, jos mietittäisiin sitä, miten paikallisuutta voitaisiin tuoda esille niin, että se ei karkottaisi lukijoita, jotka tulevat muualta kuin kyseisen alueen aluetoimituksista.

LÄHTEET

- Alasoini, Tuomo (2015). Digitalisaatio muuttaa työtä – millaista työelämää uudistavaa innovaatiopolitiikkaa tarvitaan? Teoksessa: Työpoliittinen aikakauskirja 2/2015. Finnish Labour Review. Työ- ja elinkeinoministeriö. 26-37.
- Allan, Stuart (2006). *Online News. Journalism and the Internet*. Open University Press.
- Alma Media (2015). Median murrosta kesyttämässä. [Lainattu 20.7.2018]. Saatavilla: <https://www.almamedia.fi/media/artikkelit/living-information/2015/median-murrosta-kesyttämässä>
- Anderson, Benedict (1991). *Imagined communities: reflections on the origin and spread of nationalism*. Lontoo: Verso.
- Bebić, Domagoj & Marija Volarević (2016). Viral Journalism: The rise of a new form. *Croatian journal for journalism and media*. [online]. Vol. 22: 2. [Lainattu 29.7.2018]. 107-126. Saatavilla: <https://doi.org/10.22572/mi.22.2.6>
- Berger, Peter L. & Thomas Luckmann (1994). *The Social Construction of Reality. A Treatise in the Sociology of Knowledge*. [online]. [Lainattu 10.8.2018] Saatavilla: <http://perflensburg.se/Berger%20social-construction-of-reality.pdf>
- Boczkowski, Pablo J. (2005) *Digitizing the News. Innovation in Online News papers*. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology.
- Carah, Nicholas & Eric Louw (2015). *Media & Society. Production, Content and Participation*. SAGE Publications.
- Dahlgren, Peter (2009). The troubling Evolution of Journalism. Teoksessa: Barbie Zelizer (toim.). *The Changing Faces of Journalism. Tabloidization, Technology and Truthiness*. Oxon: Routledge.
- Devereux, Eoin (2014). *Understanding the media*. Lontoo: SAGE Publications.
- Fairclough, Norman (2003). *Analysing discourse. Textual analysis for social research*. Lontoo: Routledge.
- Foust, James C. (2017). *Online journalism. Principles and practices of news for the web*. 3. painos. New York: Routledge.
- Hall, Stuart (1999). *Identiteetti*. Tampere: Vastapaino.
- Harle, Vilho & Simo Moisio (2000). *Misspiä on Suomi? Kansallisen identiteettipoliittikan historia ja geopolitiikka*. Tampere: Vastapaino.

- Heikkilä, Heikki, Laura Ahva, Jaana Siljamäki & Sanna Valtonen (2012). *Kelluva kiinnostavuus. Journalismin merkitys ihmisten sosiaalisissa verkostoissa*. Tampere: Vastapaino.
- Hess, Kristy & Lisa Waller (2017). *Local journalism in a digital world: theory and practice in the digital age*. Palgrave.
- Hill, Steve & Paul Lashmar (2014). *Online journalism. The essential guide*. SAGE Publications.
- Hirsijärvi, Sirkka, Pirkko Remes & Paula Sajavaara (1997). *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi.
- Hujanen, Jaana (2000). *Journalismin maakunnallisuus. Alueellisuuden rakentuminen maakuntalehtien teksteissä ja tekijöiden puheessa*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- International Telecommunication Union (2015). ITU releases annual global ICT data and ICT Development Index country rankings. [Lainattu 10.9.2018]. Saatavilla: https://www.itu.int/net/pressoffice/press_releases/2015/57.aspx
- Jokinen, Arja, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (1993). *Diskurssianalyysin aakkoset*. Tampere: Vastapaino
- Jones, Janet & Lee Salter (2012). *Digital Journalism*. SAGE Publications.
- Julkisen sanan neuvosto (2020). Journalistin ohjeet ja liite. [Lainattu 12.4.2020]. Saatavilla: https://www.jsn.fi/journalistin_ohjeet/
- Kainuu Helsingissä (2020). Mitä on kainuulaisuus? [Lainattu 11.4.2020]. Saatavilla: <http://www.kainuuhelsingissa.com>
- Karjalainen, Pauli Tapani (2006). Topobiografinen paikan tulkinta. Teoksessa: Seppo Knuuttila, Pekka Laaksonen & Ulla Piela (toim.). *Paikka. Eletty, kuviteltu, kerrottu*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 83-92.
- Kauppinen, Juha (2016). Ylen musta viikko: Näin Yleisradion uskottavuus ajautui kriisiin. [Lainattu 12.4.2020]. Saatavilla: <https://suomenkuva-lehti.fi/jutut/kotimaa/ylen-musta-viikko-nain-vuus-ajautui-kriisiin/>
- Kennedy, Paul & Victor Roudometof (2002). *Communities across Borders. New immigrants and transnational cultures*. [online]. [Lainattu 2.9.2018]. Saatavilla: <https://ebookcentral-proquest-com.proxy.uwasa.fi/lib/tritonia-ebooks/detail.action?docID=170927#>

- Kielitohtori (2018). Mitä tarkoittaa viraalihitti. [Lainattu 25.7.2018] Saatavilla: <http://www.kielitohtori.fi/suomen-kielenhuollon-kysymys/mita-tarkoittaa-viraalihitti>
- Kielitohtori (2020). Mikä on käsitteen mutu-tuntuma tyyliväri? [Lainattu 12.4.2020]. Saatavilla: <http://www.kielitohtori.fi/suomen-kielenhuollon-kysymys/mika-kasitteen-mutu-tuntuma-tyyliyari>
- Knuuttila, Seppo (2006). Paikan moneus. Teoksessa: Seppo Knuuttila, Pekka Laaksonen & Ulla Piela (toim.). *Paikka. Eletty, kuviteltu, kerrottu*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 7-11.
- Koiranen, Ilkka, Pekka Räsänen & Carl Södergård (2016). Mitä digitalisaatio on tarkoittanut kansalaisen näkökulmasta? *Talous ja yhteiskunta* [online]. Vol. 44: 3 [Lainattu 9.9.2018], 24-29. Saatavilla: <http://www.labour.fi/ty/tylehti/ty/ty32016/ty32016pdf/ty32016.pdf>
- Koljonen, Kari (2000): *Asiamiesten selostuksista ammattilaisten analyysieihin: Helsingin Sanomien urheilujournalismi vuosina 1973–1998*. Tampereen yliopisto.
- Kunelius, Risto (1997). *Viestinnän vallassa*. Helsinki: WSOY.
- Kurki, Janne (2010). Identiteetti ja media. Aistittava, ajateltava ja eletty. Teoksessa: Paul Verhaeghe, Slavoj Žižek, Tere Vadén & Janne Kurki (toim.). *Media ja identiteetti*. Vantaa: Apeiron Kirjat. 102-128.
- Laki Yleisradio Oy:stä 22.12.1993/1380
- Liikenne- ja viestintäministeriö. (2015). Pätevät pärjäävät. Kotimaisia markkinoita arvioivan työryhmän raportti. [Lainattu 2.9.2018]. Saatavilla: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/78283/Raportit_ja_selvitykset_2-2015.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Lätti, Johanna (2008). *Alueellinen identiteetti ja sen stereotyyppisyys Ilkassa*. Julkaisematon viestintätieteiden pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopisto.
- Löhönen, Vesa (2011). Kainuussa tehdään paljon väkivaltaa – miksi? [Lainattu 11.4.2020]. Saatavilla: <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/kainuussa-tehdään-paljon-vakivaltaa-miksi/>
- Matikainen, Janne & Mikko Villi (2015). Aktiivinen yleisö? Tutkimus yleisön asenteista sisällön tuottamista ja jakelua sekä verkossa osallistumista kohtaan [Lainattu 20.6.2020]. Saatavilla: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/156563/Aktiivinen_yleis_.pdf?sequence=1

- McQuail, Denis (2013). *Journalism and society*. SAGE Publications.
- Mediamonitori (2018). Yhteislähettykset käynnistävät Ylen aluetoiminnan uudistamisen. [Lainattu 2.9.2018]. Saatavilla: <https://www.mediamonitori.fi/index.php/uutiset/saehkeet/1967-yhteislahetykset-kaynnistavat-ylen-alue-toiminnan-uudistamisen>
- Metsälä, Mira (2019). Tänä vuonna lukijoita ovat kiinnostaneet ihmisten tarinat, kaupungin kuulumiset ja entisaikojen uutiset. *KMV-lehti* [online]. Saatavilla: <https://www.kmvlehti.fi/a/90e7722b-eb94-4061-9b1fc1f3ccac472a>
- Mills, C. Wright (2010). Massayhteiskunta. Teoksessa: Veikko Pietilä ja julkisuuspiiri (toim.). *Julkisot, yleisöt ja media*. Tampere: Tampere University Press. 133-162.
- Mustonen Terhi & Helmi Korhonen (2018). Pelaamismotivaatiot: Miksi digitaalisia pelejä pelataan? [Lainattu 12.5.2020]. Saatavilla: <https://www.pelikasvatus.fi/pelaamismotivaatiot-miksi-digitaalisia-peleja-pelataan/>
- Mäkipää, Säde (2018). Seurasimme keskustelua Facebookin 20 puskaradiossa – Näin absurdeista asioista puhutaan ryhmissä, joissa oikea Suomi kokoontuu. [Lainattu 12.5.2020]. Saatavilla: <https://www.hs.fi/nyt/art-2000005652491.html>
- NAG (2016). Selvitys Yleisradio Oy:n toiminnallisesta tehokkuudesta. [Lainattu 2.9.2018]. Saatavilla: <https://www.lvm.fi/lvm-site62-mahti-portlet/download?did=207242>
- Ojamies, Mika (2018). Yle uudistaa aluetoimintaansa satsaamalla kenttätöyöhön. [Lainattu 2.9.2018]. Saatavilla: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2018/01/22/yle-uudistaa-alue-toimintaansa-satsaamalla-kenttatyohon>
- Olkinuora, Hannu (2006). *Minne menet media?* [online]. Elinkeinoelämän valtuuskunta. [Lainattu 10.9.2018]. Saatavilla: https://www.eva.fi/wp-content/uploads/files/1603_minne_menet_media.pdf
- Pietilä, Veikko (1999). *Julkiso ja yleisö*. [online]. Vol: 22: 3. [Lainattu: 2.9.2018]. Saatavilla: <https://doi.org/10.23983/mv.62812.4-13>.
- Puranen, Tuula (2000). ”Mä vaan kirjoitan...”. Laadullinen tutkimus Aamulehden uutistoimittajien yleisösuhteesta. Teoksessa: Risto Kunelius & Seija Ridell (toim.) *Kaksi katsetta journalismiin*. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy. 1-78.

- Ridell, Seija (2000). Kuuliainen kuluttaja vai kiihkeä kansalainen? Teoksessa: Risto Kunelius & Seija Ridell (toim.). *Kaksi katsetta journalismiin*. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy. 82-180.
- Sanoma (2018). Osavuosisikatsaus: Q1 2018. [Lainattu 27.8.2018]. Saatavilla: https://sanoma.com/wp-content/uploads/2018/04/Sanoma_Osavuosisikatsau_Q1_2018.pdf
- Sihvola, Juha (2000). *Yksilönä yhteisössä. Näkökulmia paikallisuuteen, globalisaatioon ja hyvään elämään*. Helsinki: Kunnallissalan kehittämissätiö
- Suomen Tietotoimisto (2020). Hyvä feature. [Lainattu 22.5.2020]. Saatavilla: <https://stt.fi/tyylikirja/jutun-kieli-ja-sisalto/hyva-loppuversio/hyva-feature/>
- Suoninen, Eero (1999). Näkökulma sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen. Teoksessa: Arja Jokinen, Kirsi Juhila & Eero Suoninen (toim.). *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Tampere: Vastapaino. 17-36
- The Oregonian (2015). John Kitzhaber must resign: editorial. [Lainattu 10.6.2018]. Saatavilla: https://www.oregonlive.com/opinion/index.ssf/2015/02/john_kitzhaber_must_resign_edi.html
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2020). Koronavirus COVID-19. [Lainattu 5.5.2020]. Saatavilla: <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/taudit-ja-torjunta/taudit-ja-taudinaiheuttajat-a-o/koronavirus-covid-19>
- Tieteen termipankki (2018). Konteksti. [Lainattu 10.8.2018]. Saatavilla: <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:konteksti>
- Tilastokeskus (2010). Sosiaalinen media: verkkomedian ja yhteisöpalvelujen käyttö.
- Tsui, Lokman (2009). Rethinking journalism through technology. Teoksessa: Barbie Zelizer (toim.). *The Changing Faces of Journalism. Tabloidization, Technology and Truthiness*. Oxon: Routledge.
- Valtiovarainministeriö (2018). Digitalisaatio. [Lainattu 5.9.2018]. Saatavilla: <https://vm.fi/digitalisaatio>
- Van Dijk, Teun A. (1988). *News as discourse*. Lawrence Erlbaum Associates Inc.
- Veijola, Anna (2016). Historiatietoisuus, historiallinen ajattelu ja historian tekstitaidot: Uuden opetus suunnitelman moninaiset lähtökohdat. *Kasvatus ja aika* [online]. 2016: 2 [6.5.2020], 6-18. Saatavilla: http://www.kasvatus-ja-aika.fi/dokumentit/a1_veijola_1606162048.pdf

- Virtapohja, Kalle (1996): ”*Se on siinä!*” *Tutkimus jääkiekon maailmanmestaruudesta, mediasta ja urheilusankaruuden tuottamisesta*. Journalistiikan lisen siaatintyö. Jyväskylän yliopisto.
- Wiegand, Stefanie & Stuart E. Middleton (2016). Veracity and Velocity of Social Media Content during Breaking News: Analysis of November 2015 Paris [Lainattu 4.4.2020]. Saatavilla: <https://dl.acm.org/doi/10.1145/2872518.2890095>
- Wood, Linda A. & Rolf O. Kroger (2000). *Doing discourse analysis. Methods for Studying Action in Talk and Text*. Sage Publications.
- World Economic Forum (2018). Digital can lift the developing world out of poverty. Here’s how. [Lainattu 9.9.2018]. Saatavilla: <https://www.weforum.org/agenda/2017/07/digital-least-developed-countries-inequality/>
- Yle (2012). Talvivaaran kaivoksen kipsisakka-altaassa vuoto. [Lainattu 11.4.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-6363191>
- Yle (2014). Alueesi asiat verkossa, radiossa ja televisiossa. [Lainattu 3.9.2018]. Saatavilla: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/12/11/alueesi-asiat-verkossa-radiossa-ja-televisiossa>
- Yle (2015a). Ylen historia. [Lainattu 3.9.2018]. Saatavilla: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/01/11/ylen-historia>
- Yle (2015b). Seinäjoen teinipurja oli murha – tekijälle 9 vuotta vankeutta. [Lainattu 11.4.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-8521894>
- Yle (2016a). Yle Uutisten verkkosivut uudistuivat – ulkoasu selkiytyi ja kiinnostavat uutiset löytyvät helpommin, myös alueilta. [Lainattu 3.9.2018]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9182475>
- Yle (2016b). Yhteinen taival – Ylen vuosikymmenet. [Lainattu 3.9.2018]. Saatavilla: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/04/04/yhteinen-taival-ylen-vuosikymmenet#2000>
- Yle (2017a). Uusi Yle.fi-sovellus tuo Ylen parhaat verkkosisällöt puhelimeesi. [Lainattu 27.2.2018]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9926276>
- Yle (2017b). Ylen strategia. [Lainattu 2.9.2018]. Saatavilla: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2017/10/24/ylen-strategia>

- Yle (2020a). Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2019. [Lainattu 6.5.2020]. Saatavilla: <http://view.24mags.com/yle/ylen-hallintoneuvoston-kertomus-eduskunnalle-2019#/page=1>
- Yle (2020b). Yle – kaikille yhteinen, jokaiselle omanlainen. [Lainattu 6.5.2020]. Saatavilla: <http://view.24mags.com/yle/yle-esite-2020>
- Yle (2020c). Utissuomalainen: Vanhustenhoidosta Valviralle tehdyissä kanteluissa valtava piikki viime vuonna. [Lainattu 12.4.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-11224049>
- Yle (2020d). Ylen palvelujen personointi ja uutisautomaatio. [Lainattu 6.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/aihe/yleisradio/ylen-palvelujen-personointi-ja-uutisautomaatio>

Liite 1. Aineistoluettelo

Artikkelit aakkostettuna toimittajan mukaan.

Jäntti, Mari (2017). Suomessa uskalletaan jo käyttää puistoja – telttia ei silti kuulu kirkkopihaan tai puistoon. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9749351>

Jäntti, Mari (2017). Iltapäivätoimintaa ei ole pakko järjestää – "Jos sitä ei järjestetä, vanhemmilta tulee vihaisia puheluita". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9764006>

Jäntti, Mari (2017). Hotellit ja talot jäävät rakentamatta, jos kaavoitus ei toimi – "Ihmiset arvostavat vähän erilaisia asioita". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9768513>

Jäntti, Mari (2017). Murenevia ja haisevia vanhusten vaippoja – omaishoitoon saa paremmat vaipat, jos maksaa ne itse. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9806553>

Karjalainen, Jonna (2017). Ortodoksit hylkäsivät papin avioeron takia – vaihtoi kirkkoa ja ryhtyi auttamaan kuolevia. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9604838>

Karjalainen, Jonna (2017). Kun sipuli tai siitepöly ovat myrkyä – allergisen matka voi saada ikävän käänteen vesilasistakin. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9818555>

Karjalainen, Jonna (2017). Hovioikeus: Otanmäen taposta turvapaikanhakijalle yli 10 vuotta vankeutta. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9898891>

Karjalainen, Jonna (2017). Hyvien uutisten yllättävä seuraus: vaunuvalmistaja Transtechin tehtaalla laiton lakko ja väitteitä työtehon laskusta. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9911558>

Karjalainen, Jonna (2017). Partiolaisen iloinen yllätys: "Onko tämä pilapuhelu?" – Presidentti halusi nuoret Linnan juhliin. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9957668>

Kinnunen, Hanne (2017). Nainen vangittiin taposta epäiltynä Kajaanissa – asui yhdessä uhrin kanssa. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9814777>

Kinnunen, Hanne (2017). Katja Oittinen Yle Kajaanin ja Yle Oulun päälliköksi. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9962930>

Kinnunen, Ville & Juuso Kääriäinen (2017). WC-maksu tuo enemmän vai-
vaa kuin tuloja – puhelimella aukeava lukko paljastaa sotkijan.
[3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9739652>

Korhonen, Tiia (2017). "En minä mieltäni pahoita, jos joku kutsuu minua
tussutaiteilijaksi" – taiteilija maalaa fuksianpunaisia teoksia
naiseudesta. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9709612>

Korhonen, Tiia (2017). Miehiltä kysyttiin kosketuksesta, vastauksia kertyi
150 tuntia – vanhat traumat toistuivat puheissa. [3.5.2020]. Saatavilla:
<https://yle.fi/uutiset/3-9802974>

Korhonen, Tiia (2017). Pattitilanne: Ihmiset odottavat korvauksia Talvivaa-
ran ympäristövahingoista, maksajaa ei löydy. [3.5.2020]. Saata-
villa: <https://yle.fi/uutiset/3-9862208>

Korhonen, Tiia (2017). Harvinaista Suomessa: 23-vuotias nuijii kotikau-
punkinsa päätökset – "Kenenkään ei pidä nöyristellä". [3.5.2020]. Saa-
tavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9894100>

Korhonen, Tiia (2017). Mielisairaalan ympärillä eli tiivis yhteisö: Salmijär-
vellä potilaat ja hoitajien perheet olivat samassa pihapiirissä. [3.5.2020].
Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9921294>

Kähkönen, Sanna (2017). Yksi suurimmista seikkailukisoista menee rotko-
jen ja erämaalampien Hossaan. [3.5.2020]. Saatavilla:
<https://yle.fi/uutiset/3-9872747>

Kähkönen, Sanna (2017). Syyslomista paljon porua – mikä on oikea pituus
ja milloin lomat pidetään? [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9885352>

Kähkönen, Sanna (2017). Näyttelijöiden jäätävät olosuhteet Kajaanissa: lat-
tian rajassa on pakkasta ja peruskallio pilkistää esiin. [3.5.2020]. Saata-
villa: <https://yle.fi/uutiset/3-9944303>

Kääriäinen, Juuso (2017). Oletko arvonimen arvoinen? Rötöstely tai sakot-
kin voivat viedä mahdollisuuden. [3.5.2020]. Saatavilla:
<https://yle.fi/uutiset/3-9907595>

Loukasmäki, Arto (2017). 80 miestä, 60 lasta ja orkesteri – Kainuun jätti-
kuoro esittää yli sadan vuoden laulut. [3.5.2020]. Saatavilla:
<https://yle.fi/uutiset/3-9764653>

Loukasmäki, Arto (2017). Kiire kiilasi kahvipaussin ohi – nyt juodaan kahvit "on the go" ja take away –mukista. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9809286>

Loukasmäki, Arto (2017). Elokvakerhoista haetaan yhä vaihtoehtoja valkokankaalle – "Kaupalliset teatterit pyörittivät tuttua ja turvallista". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9963441>

Loukasmäki, Arto (2017). Lämpöpatterin ikä voi olla jopa 100 vuotta – yksinkertaisimman huoltotyön osaa jokainen. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9968323>

Mikkonen, Nadja (2017). Lomalainen, oletko buffet- ja energiasyöppö? Hotellit heräsivät säästämään luontoa ja rahaa. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9692793>

Mikkonen, Nadja (2017). Runoilija testasi paukkuuko köyhyysraja: Julkaisi teoksen kuukaudessa vuoden ajan. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9694144>

Mikkonen, Nadja (2017). Rehupaalien muoveja voisi uusiokäyttää, jos joku lajittelisi ne – Ruotsi on parempi tässäkin. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9753237>

Mikkonen, Nadja (2017). Kahvi, tee vai kahvimainen tee? Juomahifistely iski perinteiseen kahvikansaan. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9801328>

Mikkonen, Nadja (2017). Allergikko pakkaa matkalle adrenaliinipiikin – vaarin mökkikin voi aiheuttaa hengitysongelmia. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9809525>

Mikkonen, Nadja (2017). Yle Pohjois-Suomen päällikkö Aki Karjalainen siirtyy Yle Jyväskylän ja Mikkelin johtoon. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9869520>

Muikkula, Ville (2017). Muslimitytön tapaus nosti esiin ongelman Kajaanissa: Mihin uskonnottomat ja muslimit haudataan? [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9707156>

Muikkula, Ville (2017). Liikemies halusi pitää autonsa puhtaana – maksoi 55 000 euroa kylätien asfaltoinnista. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9811610>

Muikkula, Ville (2017). Neuvostosotilaiden luita kerätään sotamuistoiksi – opas ei suostu viemään matkailijoita niiden luo. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9818017>

Muikkula, Ville (2017). Itä-Suomen lapsi elää lyhyemmän elämän kuin ikätoverinsa – avuksi iltasadut ja yhteiset ateriat? [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9861596>

Muikkula, Ville (2017). Puuro perjantaina pussiin ja maanantaina tarjolle – uusi päiväkotiruoka herättää huolta vanhemmissa. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9875335>

Muikkula, Ville (2017). Lukiolaiset taistelevat kuvataidelinjastaan – Opettaja: "Ostin omalla rahallani kameroita". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9930174>

Muikkula, Ville (2017). Kuolleita isiä ja yksinäisiä vanhuksia: Ensihoitajan työvuoro tuo esiin korpiseudun kaikki kasvot. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9986806>

Niskanen, Mika (2017). Kuinka kauan kirkko kestää jäsenkatkoa? "Vuoden 2025 jälkeen alkaa todella tuntua" [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9706960>

Niskanen, Mika (2017). WC-pönttöjä potkitaan ja paperit heitetään lattialle – "Tuskin kukaan kotona näin käyttäytyy". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9745710>

Niskanen, Mika (2017). Sisko Ohtonen osti puhelinmyyjältä kapseleita, sai kahden vuoden riesan – "Tunnen itseni todella pöllöksi". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9755651>

Niskanen, Mika (2017). Kuka toi Suomeen yhden vanhimmista ruisleipäjuurista, vanki vai sotilas? Tarina vie Venäjälle. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9770764>

Nuotio, Jarmo (2017). Hoivakodeissa on kirjavat ja kirjoittamattomat säännöt: "Ei niitä tarvitse ylhäältä sanella". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9911450>

Nuotio, Jarmo (2017). Kehitysvammaisen mielenterveysongelmaa ei aina tunnusteta – "Omaisat saattavat olla hyvinkin väsyneitä". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9937873>

Nuotio, Jarmo (2017). Kainuussa juhlietaan itsenäisyyttä mahtipontisesti – 451 esiintyjää tekee kunniaa metsille ja järville. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9945363>

Nuotio, Jarmo (2017). 300 kilometrin urakka: Kun joulukalenteria ei ollut, mies päätti juosta sen. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9986860>

Roivainen, Miia (2017). Asiakkaina kuninkaalliset ja Cheek: Pariskunta suunnittelee asusteita, inspiraatio syntyy Kainuun mökillä. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9703957>

Roivainen, Miia (2017). Nuori kaappijuoppo sai avun ongelmaansa baarista – krapulassa solmittu veto päätti kierteen. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9876935>

Sieppi, Julia (2017). Kyläläiset taistelevat luonnonvoimia vastaan – perinnemaisema satoine perhosineen ei pelastu ilman työtä. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9700977>

Sieppi, Julia (2017). Isä ja poika voittivat itsepäisyyden ja tekivät yhdessä komediaa – "Toisiamme kehittävää kamppailua" [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9706313>

Sieppi, Julia (2017). Vapaaehtoistyötä kolme tuntia? Pop up -talkoolaiset ovat järjestöille uhka ja mahdollisuus. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9771001>

Sieppi, Julia (2017). Kouluun vasta yhdeksäksi? Unitutkija: "Parantaisi kaikkien elämänlaatua ja koulusuorituksia". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9890779>

Sieppi, Julia (2017). Muovipussiin pakattu kouluruoka herätti huolen kemikaalien liukenemisesta: "Keittiöltä voi pyytää mustaa valkoisella". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9913027>

Sieppi, Julia (2017). Video: Utelias kaupunkikettu venyttelee maireana – oli juuri popsanut kinkkupiirakan. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9932014>

Sieppi, Julia (2017). Joonas Tiusanen pelasti eläkeläisen varmalta hukkimiselta – "Minusta näkyivät enää saappaan kärjet". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9971938>

Tolonen, Laura (2017). Hokki palaa uusin pelaajin ja aikoo Mestikseen: "Jokainen peli lähdetään voittamaan". [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9706029>

Tolonen, Laura (2017). Kuparia 30 000 euron edestä varastaneille vankeutta ja sakkoja – rötöstelivät kesällä kolmella paikkakunnalla. [2.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9820710>

Tolonen, Lauta (2017). Yksi on ylitse muiden Kainuun tulolistalla: Seppo Saastamoisen tulot 3,5 miljoonaa. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9909085>

Tolonen, Laura (2017). Puukotti uhria 11 kertaa ja hylkäsi metsään – kajaanilaismiehelle yli 9 vuotta vankeutta. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9971271>

Tolonen, Laura & Jonna Karjalainen (2017). Pahamaineisen baarikujan portsari luopui luotiliiveistään – Selvitimme, onko Luotikuja nimensä veroinen. [3.5.2020]. Saatavilla: <https://yle.fi/uutiset/3-9996484>